LAITILAN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2027
TALOUSSUUNNITELMA 2028–2029

SISÄLLYSLUETTELO

1. TALOUSARVIOSUUNNITELMAN YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT 1
1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 1
1.2. TALOUSARVION LÄHTÖKOHTANA KAUPUNGIN STRATEGIA 3
1.3. YLEISET TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT 8
1.3.1. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE 8
1.3.2. KUNTATALOUDEN KEHITYS 8
1.3.3. LAITILAN TALOUDELLINEN KEHITYS 9
1.4. TALOUSARVION LAADINNAN LASKENTAPERUSTEET 14
1.4.1. TULOPERUSTEET 14
1.4.2. MENOPERUSTEET / MENOT 18
1.4.3. HENKILÖSTÖMUUTOKSET 19
1.4.4. RISKIENHALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT 23
1.5. TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEITA 24
1.5.1. TALOUSARVION RAKENNE 24
1.5.2. LISÄMÄÄRÄRAHAT JA MÄÄRÄRAHAN SIIRROT 24
1.5.3. SITOVAT TAVOITTEET 25
1.5.4. TOIMIALOJEN SITOVAT TAVOITTEET 27
1.5.5. KÄYTTÖSUUNNITELMIEN HYVÄKSYMINEN LAUTA- JA VALIOKUNNISSA SEKÄ KAUPUNGINHALLITUKSESSA 28
1.5.6. OSAVUOSIKATSAUKSET JA TALOUDEN SEURANTA 28
1.6. VÄESTÖ-, TYÖPAIKKA- JA OPPILASENNUSTEET 29
1.6.1. VÄESTÖ 29
1.6.2. TYÖPAIKAT 30
1.6.3. PERUSKOULUN JA LUKION OPPILASMÄÄRÄT 30
2. KONSERNITOIMINNOT 35
2.1.1. KONSERNIJOHDOLLE JA KAUPUNGIN EDUSTAJILLE ASETETUT TAVOITTEET 35
2.1.2. JÄÄKUKKO OY 36
2.1.3. LAITILAN LÄMPÖ OY 37
2.1.4. KIINTEISTÖ- JA ASUNTO-OSAKEYHTIÖT 38
3. KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN 42
3.1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA 42
3.1.1. VAALIT (TEHTÄVÄ 10) 42
3.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA 43
3.2.1. TILINTARKASTUS (TEHTÄVÄ 14) 43
3.3. KAUPUNGINHALLITUS 45
3.3.1. KAUPUNGINHALLITUS 45
3.3.2. RUOKAHUOLTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 15) 46
3.3.3. TIETOHALLINTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 17) 48
3.3.4. HALLINTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 18) 50
3.3.5. SISÄINEN PALVELUTOIMINTA (TEHTÄVÄ 19) 52
3.3.6. TALOUSPALVELUT (TEHTÄVÄ 20) 54
3.3.7. ELINKEINOTOIMI (TEHTÄVÄ 21) 56
3.3.8. KAAVOITUS (TEHTÄVÄ 22) 58
3.3.9. ASUNTOTOIMI (TEHTÄVÄ 23) 60
3.3.10. TYÖLLISYYS JA MAAHANMUUTTO (TEHTÄVÄ 24) 62
3.3.12. MAASEUTUTOIMI (TEHTÄVÄ 25) 64

3.4. SIVISTYSVALIOKUNTA 65
3.4.1. SIVISTYSVALIOKUNTA YHTEENSÄ 65
3.4.2. SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 26) 66
3.4.3. VARHAISKASVATUS (TEHTÄVÄ 27) 67
3.4.4. PERUSOPETUS (TEHTÄVÄ 28) 70
3.4.5. LUKIO-OPETUS (TEHTÄVÄ 29) 73
3.4.6. VAPAA-AIKAPALVELUT (TEHTÄVÄ 32) 75
3.5. VAKKA-SUOMEN KANSALAISOPISTON JOHTOKUNTA 78
3.5.1. VAKKA-SUOMEN KANSALAISOPISTO (TEHTÄVÄ 40) 78
3.6. VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA 80
3.6.1. VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO (TEHTÄVÄ 41) 80
3.7. TEKNINEN VALIOKUNTA 81
3.7.1. TEKNINEN VALIOKUNTA YHTEENSÄ 81
3.7.2. TEKNINEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 57) 82
3.7.3. LIIKENNEVÄYLÄT JA ALUEET (TEHTÄVÄ 58) 83
3.7.4. JÄTEHUOLTO (TEHTÄVÄ 59) 85
3.7.5. KIINTEISTÖT (TEHTÄVÄ 60) 86
3.7.6. VESIHUOLTOLAITOS (TEHTÄVÄ 61) 87
3.7.7. MITTAUSPALVELUT (TEHTÄVÄ 63) 88
3.8. RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 90
3.8.1. RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ 90
3.8.2. YMPÄRISTÖNSUOJELU (TEHTÄVÄ 68) 90
3.8.3. RAKENNUSVALVONTA (TEHTÄVÄ 69) 91
3.9. KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ 92
4. TULOSLASKELMAOSA 94
5. RAHOITUSOSA 96
6. INVESTOINTIOSA 98
7. VESIHUOLTOLAITOS 101

1. TALOUSARVIOSUUNNITELMAN YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

TALOUS

Vuoden 2027 talousarviota valmistellaan tilanteessa, jossa kaupungin kustannukset kasvavat, valtionosuudet alenevat ja investointien rahoittaminen edellyttää lisää lainanottoa. Talouden tasapainon vahvistaminen edellyttää siksi yksittäisen talousarviovuoden määrärahatarkastelua pidemmälle ulottuvia ratkaisuja. Kyse on siitä, miten turvaamme laitilalaisten palvelut ja kaupungin kehittämismahdollisuudet myös tulevina vuosina.

Vuoden 2027 vuosikate on noin 3,4 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos painuu noin 0,5 miljoonaa euroa negatiiviseksi. Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja, joten kaupungin tulorahoitus jää jo nykyisen omaisuuden kulumista kuvaavaa tasoa pienemmäksi. Talouden kehityksen suuntaa ei voida pitää tältä osin kestävänä ilman uusia toimia. Aikaisemmilta vuosilta kertynyt ylijäämä antaa kuitenkin tarvittua aikaa ja liikkumavaraa talouden sopeuttamiseen.

Verotulojen ennustettu kasvu helpottaa tilannetta hiukan. Vuosina 2027–2029 verotulojen arvioidaan kasvavan noin miljoonalla eurolla ja valtionosuuksien vähenevän samanaikaisesti noin 0,91 miljoonalla eurolla. Kasvavat verotulot eivät kuitenkaan yksin riitä talouden tasapainoon, vaan keinovalikoimaan tarvitaan lisäksi menojen kasvun hillintää.

Toimintakulut ovat valmistelussa noin 47,29 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen kustannuserä on henkilöstö, jonka kuluihin on varattu noin 22,7 miljoonaa euroa. Palkkaratkaisujen lisäksi kustannuksia kasvattavat muun muassa kiinteistöjen ylläpito ja korjaukset sekä kuljetuksiin, energiaan ja järjestelmiin liittyvät menot.

Suunnitelmavuodet osoittavat, ettei vuoden 2027 alijäämä ole vain yksittäisen vuoden ongelma. Nykyisillä valmisteluluvuilla vuosikate heikkenee noin 2,65 miljoonaan euroon vuonna 2028 ja noin 2,32 miljoonaan euroon vuonna 2029. Samalla tilikauden tulos painuu vastaavasti noin 1,3 ja 1,7 miljoonaa euroa negatiiviseksi.

Keskeisin palvelutarpeisiin vaikuttava muutos on lasten määrän väheneminen: ennusteen mukaan Laitilan 0–15-vuotiaiden määrä vähenee vuosina 2024–2030 noin 321 lapsella eli 22 prosentilla. Peruskoululaisten määrän arvioidaan vähenevän vuosina 2026–2030 noin 185 oppilaalla, mikä merkitsee noin viidenneksen muutosta vain neljässä vuodessa. Muutoksen mittaluokka edellyttää, että palveluverkon, henkilöstörakenteen sekä tilojen käytön jatkuvaa tarkastelua.

Huomionarvoista on myös, että varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioidaan kasvavan edelleen lapsimäärän vähentymisestä huolimatta. Tätä selittävät suurempi varhaiskasvatukseen osallistumisen aste sekä palvelun piiriin hakeutuminen aiempaa nuorempana. Laitilan päätös poistaa varhaiskasvatusmaksut kaikilta varhaiskasvatukseen osallistuvilta voimistaa ennakoidusti tätä kehitystä. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kasvu on nähtävä ennen muuta positiivisena signaalina laadukkaista, halutuista ja lapsiperheiden tarpeisiin vastaavista palveluista.

Lasten määrän väheneminen ei automaattisesti vähennä koulurakennuksia, opetusryhmiä tai ylläpitokustannuksia, mutta se pienentää kaupungin saamaa valtionosuusrahoitusta. Ilman ennakoivia päätöksiä palvelurakenteen ja rahoituspohjan välinen epäsuhta kasvaa. Tämän epäsuhdan tarkastelun lähtökohtana tulee olla lasten ja nuorten hyvä arki, opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu sekä palvelujen kestävä järjestäminen.

Henkilöstöön liittyvissä ratkaisuissa on hyödynnettävä eläköitymisen ja muun vaihtuvuuden tarjoamat mahdollisuudet tehtävien ja työnjaon uudistamiseen. Tavoitteena tulee olla organisaatio, jossa osaaminen, työhyvinvointi ja käytettävissä olevat voimavarat tukevat mahdollisimman hyvin kuntalaisten palveluja.

INVESTOINNIT

Vuoden 2027 investointien määrä on valmistelussa noin 5,2 miljoonaa euroa, eikä vuosikate riitä investointien ja lainanlyhennysten kattamiseen. Rahoituslaskelman mukaan kaupungin lainakanta kasvaa vuosien 2025–2029 aikana noin 22,7 miljoonasta eurosta noin 28,5 miljoonaan euroon ja vuotuiset korkomenot noin 0,34 miljoonasta eurosta noin 0,79 miljoonaan euroon. Laskelma riippuu investointien toteutumisesta, ajoituksesta ja korkokehityksestä.

Toiminnan uudistaminen näkyy myös kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelujen yhdistymisenä vapaa-aikapalveluiksi. Uuden kokonaisuuden tavoitteeksi on perusteltua asettaa sujuva yhteistyö, voimavarojen tarkoituksenmukainen käyttö sekä kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut.

ELINVOIMAA JA VASTUULLISIA VALINTOJA

Talouden tasapainottaminen ei saa merkitä luopumista kaupungin kehittämisestä. Yritysten toimintaedellytysten, työllisyyden ja kaupungin houkuttelevuuden vahvistaminen on pitkäjänteistä työtä, jonka tulee kulkea talouden sopeuttamisen rinnalla. Tulopohjan vahvistamista on kuitenkin suunniteltava realistisesti, ilman ylimitoitettuja kasvuodotuksia. Vanha, mutta käyttökelpoinen totuus lienee tässäkin yhteydessä paikallaan. Yleensä ihmismieli yliarvioi lyhyellä aikavälillä saavutettavissa olevat tulokset, mutta aliarvioi muutosten määrän pitkällä aikavälillä.

Suunnittelukaudella sopivat neljä yksinkertaista ohjenuoraa: 1) vähintään poistot kattava vuosikate, 2) väestökehitykseen suhteutettu palvelurakenne sekä 3) investointitaso, jonka rahoittamiseen kaupungilla on kestävät edellytykset. Näiden talouden tasapainoa tavoittelevan ohjenuoran lisäksi yhtä tärkeä neljäs on, että 4) positiivista kehitystä täytyy uskaltaa tavoitella myös rohkeilla panostuksilla.

Lauri Kattelus

kaupunginjohtaja

1.2. Talousarvion lähtökohtana kaupungin strategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.5.2026 Laitilan kaupunkistrategian vuosille 2026–2030. Strategia ohjaa kaupungin toimintaa, talouden suunnittelua ja päätöksentekoa strategiakauden aikana. Vuoden 2027 talousarvio on ensimmäinen uuden strategian pohjalta laadittu talousarvio.

Kaupunkistrategia perustuu valintoihin, joilla Laitila pyrkii erottautumaan muista ja saavuttamaan asettamansa vision. Strategia ei kuvaa kaikkea kaupungin toimintaa, vaan suuntaa huomiota ja rajallisia resursseja vaikuttaviksi arvioituihin kokonaisuuksiin. Strategian neljä teemaa muodostavat talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja strategian toimeenpanon perustan. Teemojen sisällä on määritelty strategiset valinnat, joita toteutetaan konkreettisilla toimenpiteillä. Strategian toteutumisen seurannassa käytetään koko kaupungin yhteisiä mittareita.

VISIO

Laitila on juureva ja elinvoimainen kaupunki maaseudun syleilyssä.

Laitilan ihmisläheinen, yritysmyönteinen ja työtä pelkäämätön ilmapiiri tempaisee mukaansa. Täältä löytyy työtä tekijöille ja mahdollisuuksia yrittäjille.

Laitila on asukkailleen rakas koti ja tukikohta, josta pystyy ponnistamaan maailmalle ja jonne on myös hyvä palata. Täällä on turvallista kasvaa ja vanheta. Perheiden arki on sujuvaa ja vanhemmuuteen saa tukea.

Laitila onnistuu kasvamaan ja houkuttelemaan uusia asukkaita. Muualta muuttaneiden on helppo juurtua Laitilaan.

Laitila on ruuantuotannostaan tunnettu kylien kaupunki, joka rakentaa vahvuuksiensa varaan ja uskoo pienuuden voimaan. Yhteisöllisyys ja yhteistyö, juureva kulttuuri, rikas historia, kyky mukautua ketterästi muutoksiin sekä uskallus kokeilla uutta tekevät Laitilasta Laitilan. Täällä munauskin voi olla mahdollisuus.

ARVOT

- Kolme kukon askelta edellä *(tulevaisuuslähtöisyys)*
- Munauskin voi olla mahdollisuus *(rohkea ja kehittyvä)*
- Asukas ja yrittäjä ovat kultamunamme *(asukas- ja yrityslähtöisyys)*
- Meillä kaikki sopivat samalle orrelle *(yhdenvertaisuus)*

STRATEGISET TEEMAT

1. Elinvoima on tekoja
2. Juurevasti omista vahvuuksista
3. Huomio lapsiin ja nuoriin
4. Yhteisö ja yhteistyö

Strategian lisäksi kaupungin toimintaa ja tavoitteita ohjaavat Laitilan ilmasto-ohjelma 2025–2030, Laitilan hyvinvointisuunnitelma sekä Laitilan elinkeinopoliittinen ohjelma. Nämä ohjelmat täydentävät ja tarkentavat strategisia tavoitteita omilla osa-alueillaan.

STRATEGISET MITTARIT

Mittari	**YRITTÄJIEN KUNTABAROMETRI**	
Kuvaus	*Suomen Yrittäjien Kuntabarometri on joka toinen vuosi toteutettava valtakunnallinen kyselytutkimus, joka mittaa kuntien elinkeinopolitiikan tasoa, yritysilmapiiriä sekä kunnan ja yrittäjien välistä yhteistyötä. Laitilan kaupungille barometri toimii keskeisenä yritysmyönteisyyden mittarina, jolla voidaan mitata strategisen toteutumista ja arvioida elinkeinopolitiikan onnistumista.*	
Mitattavat asiat	**Lähtötaso**	**Tavoitteet**
1. Kokonaissijoitus omassa kuntaryhmässä (pienet kunnat)	1. Vuonna 2026 sijoitus oli 30. pienten kuntien ryhmässä.	1. Sijoittuminen kymmenen parhaan joukkoon pienten kuntien ryhmässä.
2. Laitilan vastausten kokonaisarvion keskiarvo	2. Vuonna 2026 Laitilan osalta vertailtava keskiarvo oli 3,57.	2. Vertailtavan kokonaisarvion keskiarvon kasvu.
3. Vastaajien määrä	3. Vuonna 2026 Laitilan yritysten vastausten määrä oli 23.	3. Vastaajien määrän kasvattaminen.

Mittari	**MDI:N EVP-INDEKSI**	
Kuvaus	*Aluekehityksen konsulttitoimisto MDI:n (osa FCG-konsernia) kehittämä EVP-indeksi on kokonaisvaltainen kuntien elinvoiman, vetovoiman ja pitovoiman mittari, jota Kuntaliitto hyödyntää kuntien tilannekuvan ja strategiatyön tukena. Indeksi pisteyttää Manner-Suomen kunnat 20 eri avainmuuttujan (kuten työllisyyden, yritystoiminnan, talouden ja muuttoliikkeen) perusteella.*	
Mitattavat asiat:	**Lähtötaso**	**Tavoitteet:**
1. Indeksiluku	1. Indeksiluku vuonna 2026 oli 48,7.	1. Indeksiluvun kasvu.
2. Sijoitus seutukaupunkien joukossa	2. Vuonna 2026 Laitila sijoittui seutukaupunkien (n=57) joukossa sijalle 10.	2. Sijoitus seutukaupunkien vertailussa kymmenen parhaan joukkoon.
3. Sijoitus 4000-9999 asukkaan kuntien joukossa	3. Vuonna 2026 Laitila ei sijoittunut 4000 – 9999 asukkaan kuntien joukossa kymmenen kärkeen.	3. Sijoitus 4 000 – 9 999 asukkaan kunnissa kymmenen parhaan joukkoon.

Mittari	**VÄESTÖMUUTOKSET**
Kuvaus	*Väestömuutoksia seurataan usean muuttujan osalta aktiivisesti. Väkiluvun kehitys on luonnollisesti suurimman huomion saava osa tilastointia. Laitilan kaupunki tavoittelee kasvua ja siksi väestömuutostilastot ovat oleellinen seurattava mittari. Keskittymällä strategisesti muutamaan poimittuun seurattavaan lukuun, saadaan tarvittavaa tietoa strategian toteutumisesta.*

Mitattavat asiat	**Lähtötaso**	**Tavoitteet**
1. Syntyvyys	1. Vuonna 2025 syntyvyys oli 42	1. Syntyvyyden osalta kolme tavoitetasoa a. edellistä vuotta korkeampi syntyvyys b. b. syntyvyys yli 70 lasta c. c. pitkän aikavälin tavoitteena syntyvyyden vakiintuminen yli 80 lapseen
2. Tulomuutto	2. Vuonna 2025 tulomuutto oli 254	2. Tulomuutto yli 300 henkeä
3. Netto-muutto	3. Vuonna 2025 netto-muutto oli -112	3. Nettomuutto positiivinen
4. Nettomaa-hanmuutto	4. Vuonna 2025 nettomaa-hanmuutto oli 91	4. Nettomaahanmuutto yli 100 henkeä

Mittari	**NUORISOTYÖTTÖMYYS**
Kuvaus	*Nuorisotyöttömyys on toimiva indikoimaan laajemmin nuorten osallisuutta, tulevaisuudenuskoa ja kaupungin kykyä ratkoa visaisia yhteiskunnallisia haasteita rohkeasti ja luovasti.*

Mitattavat asiat:	**Lähtötaso**	**Tavoitteet:**
Työttömien alle 25-vuotiaiden määrä vuosittain syyskuun tasossa.	Syyskuun 2026 työllisyyskatsauksessa työttömistä alle 25-vuotiaita oli 25.	1. Nuorisotyöttömyyden vähentyminen 2. Pitkäaikaisena tavoitteena nolla alle 25-vuotiasta työtöntä.

Mittari	**LASTEN JA NUORTEN TYYTYVÄISYYS OMAAN ELÄMÄÄN**	
Kuvaus	*Valtakunnallinen kouluterveyskysely on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen parittomina vuosina toteuttama tiedonkeruu, joka tuottaa seurantatietoa lasten ja nuorten terveydestä, hyvinvoinnista ja elintavoista. Kyselyssä seurattava elämään tyytyväisyyttä kuvaava mittari toimii Laitilan kaupungin strategian kontekstissa välineenä mitata yleisesti kaupungin onnistumista lasten- ja nuorten hyvinvoinnin, hyvän elämän ja tulevaisuudenuskon luomisessa.*	
Mitattavat asiat:	**Lähtötaso**	**Tavoitteet:**
Kouluterveyskyselyn kysymys: Kuinka tyytyväinen olet elämääsi tällä hetkellä?	Poimitaan edellisen kyselyn tuloksista.	1. Jatkuvasti parantaa tulosta 2. Pitkäaikaisena tavoitteena, että jokainen kyselyyn vastaava lapsi ja nuori olisi vähintään melko tyytyväinen omaan elämäänsä

Mittari	**LAITILAN LUKIOSSA LUKUVUODEN ALOITTANEIDEN UUSIEN OPISKELIJOIDEN MÄÄRÄ**	
Kuvaus	*Lukion oppilasmäärän ja erityisesti siellä aloittavien opiskelijoiden määrän seuraaminen on keskeinen mittari arvioida onnistumista lukion vetovoimaisuuden kehittymistä ja lukiokoulutuksen jatkuvuutta Laitilassa.*	
Mitattavat asiat:	**Lähtötaso**	**Tavoitteet:**
Laitilan lukiossa lukuvuoden aloittaneiden uusien opiskelijoiden määrä.	Tarkistetaan lukion vuonna 2026 syksyllä aloittaneiden uusien opiskelijoiden määrä.	Täysi sisäänotto eli 60 aloittavaa opiskelijaa.

Mittari	**LUKION ALOITTANEIDEN MUIDEN KUIN SUOMEA JA RUOTSIA ÄIDINKIELENÄÄN PUHUVIEN MÄÄRÄ**
Kuvaus	*Vieraskielisten opiskelijoiden määrä ja osuus opiskelijoista kuvaa konkreettisella tavalla koko varhaiskasvatus- ja koulupolun onnistumista opiskelijoiden tuen, opinnonohjauksen ja osallistamisen osalta. Vieraskielisen väestön osuuden kasvaessa on myös selvää, että lukion opiskelijoista yhä suuremman osuuden tulee olla vieraskielisiä.* *Vieraskielisillä opiskelijoilla on tilastollisesti suomen- tai ruotsinkielistä opiskelijaa korkeampi kynnys hakeutua lukiokoulutukseen. Selittäviä tekijöitä voivat olla mm. todellinen tai koettu suomen tai ruotsin kielitaidon puute, ylisukupolvinen koulutuspolun periytyminen tai muut sosiaaliset tekijät taikka puutteet riittävän kannustavassa opinnon ohjauksessa tai riittävän opiskelijan saaman tuen todellinen tai mielikuvallinen puute lukion aikana.*

Mitattavat asiat:	**Lähtötaso**	**Tavoitteet:**
1. Vieraskielisten opiskelijoiden määrä.	Tarkistetaan lukion tilastoista.	1. Vieraskielisten opiskelijoiden määrän kasvu.
2. Vieraskielisten opiskelijoiden osuus opiskelijoista suhteessa koko ikäluokkaan.		2. Vieraskielisten opiskelijoiden osuus vastaa heidän osuuttaan koko ikäluokasta.

Mittari	**VARHAISKASVATUKSEN OSALLISTUMISASTE**
Kuvaus	*Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on tärkeä mittari arvioitaessa lasten yhtäläisiä mahdollisuuksia päästä taustastaan riippumatta laadukkaan oppimisen ja kehityksen piiriin. Osallistumisaste heijastaa myös melko suoraan vanhempien, edelleen erityisesti äitien, työllisyysastetta ja mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille. Kun lapsille on tarjolla varhaiskasvatusta, vanhemmat voivat palata töihin tai opiskelemaan. Lisäksi osallistumisaste kertoo palvelujärjestelmän toimivuudesta, varhaiskasvatuspalveluiden saatavuudesta, saavutettavuudesta ja laadusta.*

Mitattavat asiat:	**Lähtötaso**	**Tavoitteet:**
Osallistumisaste ikäluokittain 1-5 vuotta täyttävistä ikäluokista.	Tilanne lokakuussa -26 2021 syntyneet: 97% 2022 syntyneet: 97% 2023 syntyneet: 87% 2024 syntyneet: 82% 2025 syntyneet: 50%	Osallistumisasteen säilyminen korkealla tasolla ja nousu erityisesti 1-3 vuotta täyttävissä ikäluokissa. 4-5 vuotta täyttäneiden osalta osallistumisaste on jo hyvin korkealla tasolla.

1.3. Yleiset taloudelliset lähtökohdat

1.3.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen talouskasvu on vahvistunut odotettua nopeammin. Bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026, 1,8 prosenttia vuonna 2027 ja 1,5 prosenttia vuonna 2028. Kasvua tukevat erityisesti puolustushankinnat, datakeskusinvestoinnit, energiasiirtymä sekä yksityisen kulutuksen asteittainen vahvistuminen.

Työllisyys heikkenee vielä vuonna 2026, mutta kääntyy kasvuun vuodesta 2027 alkaen. Työttömyysasteen ennustetaan olevan 10,3 prosenttia vuonna 2026, 9,9 prosenttia vuonna 2027 ja 9,5 prosenttia vuonna 2028. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan pysyvän noin kahdessa prosentissa vuodessa.

Julkisen talouden näkymät säilyvät haastavina. Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 4,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2026 ja 4,5 prosenttia vuonna 2027. Julkisyhteisöjen velkasuhteen ennustetaan nousevan 90,1 prosenttiin vuonna 2026 ja 91,2 prosenttiin vuonna 2027.

Kuntatalous pysyy ennustejaksolla alijäämäisenä. Kuntahallinnon rahoitusasemaa heikentävät erityisesti palkka- ja kustannustason nousu, korkea investointitaso sekä valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset. Verotulojen kasvun ennakoidaan jatkuvan, mutta talouden tasapainottaminen edellyttää kunnissa edelleen toiminnan tuottavuuden parantamista ja menokehityksen hallintaa. (Valtiovarainministeriö. Taloudellinen katsaus, Syksy 2026. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:35, 21.9.2026.)

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE KOKO MAASSA

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BKT:n määrän muutos	0,8 %	1,6 %	1,8%	1,5 %	1,5 %	1,3 %
Kuluttajahintaindeksin keskimääräinen muutos	0,3 %	2,0 %	1,9 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %
Työttömyysaste	9,7 %	10,3 %	9,9 %	9,5%	8,9 %	8,5 %

(Lähde: VM 2026)

1.3.2. Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden näkymät säilyvät lähivuosina haastavina. Kuntatalouden rahoitusasema pysyy ennustejaksolla alijäämäisenä, eikä vuosikate riitä kattamaan nettoinvestointeja. Talouden tasapainoa heikentävät erityisesti henkilöstömenojen kasvu, korkea investointitaso, kuntien kasvanut rahoitusvastuu työttömyysetuuksista sekä valtionosuuksiin kohdistuvat vähennykset.

Kuntatalous heikkeni vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen, toimintakulujen kasvun ja vaimean verotulokehityksen seurauksena. Kuntien vuosikate laski noin 3,2 miljardiin euroon eikä riittänyt kattamaan nettoinvestointeja. Toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 0,8 miljardia euroa negatiivinen, ja kuntien lainakanta kasvoi yli 20 miljardiin euroon. Vaikka kuntatalouden toteuma oli ennakoitua parempi, tulosta vahvistivat osin kertaluonteiset erät.

Vuonna 2027 kuntatalouden tilanteen arvioidaan edelleen heikkenevän. Toimintakulujen ennustetaan kasvavan 2,9 prosenttia erityisesti palkkaratkaisujen vaikutuksesta. Kunta-alan ansiotason nousun arvioidaan olevan 4,3 prosenttia, ja peruspalvelujen hintaindeksin 3,5 prosenttia. TE-palvelu-uudistuksen seurauksena kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista on kasvanut, mikä lisää kuntatalouden herkkyyttä työllisyyskehityksen muutoksille. Lisäksi kuntien talouteen kohdistuu paineita sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisestä ja uudelleenneuvotteluista aiheutuvien vuokratuottojen vähenemisen vuoksi.

Kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2027 noin 4,1 prosenttia ja nousevan noin 15,3 miljardiin euroon. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutuksen arvioidaan kuitenkin heikentävän kuntataloutta noin 150 miljoonalla eurolla vuoteen 2026 verrattuna. Kuntien peruspalvelujen valtionosuus pienenee noin 110 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien vähenemiseen vaikuttavat erityisesti sote-uudistukseen liittyvät määräaikaiset vähennykset, valtionosuuden indeksijarru sekä valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistus

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2027 noin 1,5 miljardin euron alijäämäiseksi, mikä on koko ennustejakson heikoin taso. Vaikka tulojen ja menojen välinen epätasapaino lievenee tarkastelukauden loppua kohden, vuosikate ei riitä kattamaan nettoinvestointeja. Kuntatalouden lainakannan arvioidaan kasvavan noin 26,3 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä

Kuntien väliset taloudelliset erot kasvavat edelleen. Väestön väheneminen heikentää erityisesti pienten kuntien taloudellista kantokykyä, kun taas suurissa kaupungeissa korkea investointitaso ylläpitää rahoituspaineita. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrän ennustetaan kasvavan 26 kuntaan vuonna 2027, ja erityisesti alle 5 000 asukkaan kunnissa veronkorotuspaineiden arvioidaan lisääntyvän.

Kuntatalouden näkymiin liittyy edelleen merkittävää epävarmuutta. Talouskasvun, työllisyyden ja verotulojen kehitys voi vahvistaa kuntien tulopohjaa ennustettua enemmän, mutta samanaikaisesti henkilöstökustannusten kasvu, investointipaineet, työttömyyden hoitoon liittyvät rahoitusvastuut sekä sote-uudistuksesta aiheutuvat valtionosuuksien vähennykset heikentävät kuntatalouden tasapainoa. Kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino edellyttää kunnilta edelleen toiminnan sopeuttamista, tuottavuuden parantamista sekä investointien huolellista priorisointia. (Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, syksy 2026. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:38.)

KUNTIEN VEROTULOJEN KEHITYS

(milj. euroa)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kunnallisvero	9 987	10 560	10 930	11 360	11 810	12 240
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 690	1 770	1 890	1 970	2 050	2 120
Kiinteistövero	2 383	2 300	2 400	2 450	2 490	2 540
Tilitykset yht.	**14 059**	**14 630**	**15 220**	**15 780**	**16 350**	**16 900**
Muutos, %		4,1 %	4,0 %	3,7 %	3,6 %	3,4 %

(Lähde: Kuntaliitto; Kuntien verotulojen ennustekehikko 22.9.2026)

1.3.3. Laitilan taloudellinen kehitys

KÄYTTÖTALOUS

Laitilan kaupungin talous on ollut viime vuosina ylijäämäinen ja taseeseen on kertynyt merkittävä määrä aikaisempien vuosien ylijäämiä. Talousarvio 2027 osoittaa kuitenkin kaupungin talouden kehityssuunnan heikentyneen. Vaikka verotulojen arvioidaan kasvavan, käyttötalouden menojen kasvu, valtionosuuksien väheneminen, korkea investointitaso sekä kaupungin omistaman omaisuuden ylläpitotarpeet heikentävät talouden tasapainoa.

Kaupungin talouden keskeinen haaste on toimintaympäristön rakenteellinen muutos. Väestöennusteiden mukaan lasten ja nuorten määrä vähenee samalla, kun ikääntyneiden osuus kasvaa. Tämä vähentää opetuspalvelujen kysyntää, opetuksen perusteella määräytyviä valtionosuuksia sekä pitkällä aikavälillä palvelutilojen tarvetta. Samalla kaupungin kustannusrakenne sopeutuu muutokseen hitaasti. Oppilas- ja lapsimäärien vähenemisestä huolimatta sivistyspalvelujen menot kasvavat edelleen henkilöstökustannusten nousun,

lisääntyneiden tuen tarpeiden sekä varhaiskasvatuksen palveluiden laajentumisen seurauksena. Myös hankerahoituksen väheneminen pienentää toimintatuottoja.

Sama rakenteellinen muutos näkyy kaupungin toimitiloissa. Koululaisikäluokkien pienentyessä osa nykyisestä palveluverkosta ja kiinteistökannasta jää pitkällä aikavälillä aiempaa vähäisemmälle käytölle. Kaupungilla oli vuonna 2026 suorassa omistuksessaan 35 kiinteistöä ja 77 rakennusta, joiden vuotuiset ylläpito- ja pääomakustannukset olivat vuonna 2025 noin 6,4 miljoonaa euroa. Vaikka palvelutarpeet vähenevät, kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja investointitarpeet eivät alene samassa suhteessa. Kaupungin rakennuskannasta merkittävä osa on rakennettu ennen 1980-lukua, mikä ylläpitää korjaus- ja perusparannustarpeita myös tilanteessa, jossa käyttöaste laskee.

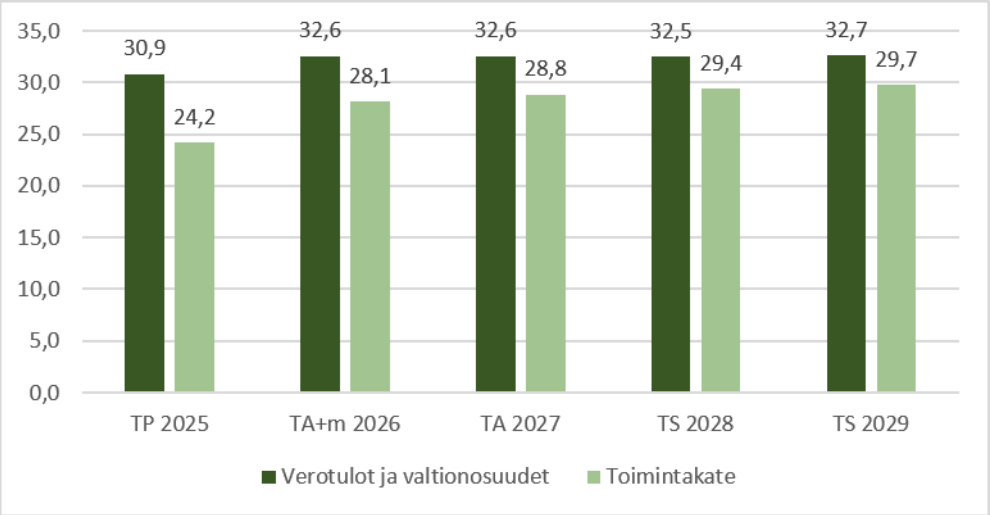
Toimitilaohjelman tavoitteena on luopua sellaisista rakennuksista, joille ei ole pitkäaikaista käyttöä kaupungin palvelutuotannossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat kiinteistöt on tarkoitus yhtiöittää siirtymäajan päättyessä, mutta tästä huolimatta kaupungille jää edelleen huomattava määrä toimitilaomaisuutta. Toimitilaohjelmassa luovutettaviksi tai purettaviksi arvioitujen kohteiden vuotuiset tilakustannukset ovat noin 340 000 euroa, niihin kohdistuu noin 1,2 miljoonan euron alaskirjaustarve sekä noin 2,3 miljoonan euron laskennallinen korjausvelka (vuoden 2025 arvotiedoilla). Kaupungin talouden näkökulmasta keskeistä on, että palvelukäytöstä poistuvista rakennuksista pystytään luopumaan hallitusti ja riittävän nopeasti.

Rakenteellinen epätasapaino näkyy myös vesihuoltolaitoksessa. Toiminta-alueen laajentuminen, verkostojen ikääntyminen, kasvavat saneeraustarpeet sekä jätevesien käsittelykustannusten nousu lisäävät kustannuksia samalla, kun vesihuoltolaitoksen tulorahoitus ei vielä kata kaikkia toiminnasta aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Korjausinvestointeja ei ole pystytty toteuttamaan täysimääräisesti verkostojen teknisen käyttöiän edellyttämässä laajuudessa, minkä vuoksi korjausvelka kasvaa edelleen. Tämä ylläpitää merkittäviä paineita vesi- ja jätevesitaksojen korottamiseen tulevina vuosina.

Kaupungin investointitaso säilyy edelleen korkeana. Investointeja kohdistuu erityisesti palvelukiinteistöihin, liikuntapaikkoihin, kunnallistekniikkaan sekä vesihuoltoverkostoon. Samalla vuosikate ei riitä kattamaan investointeja täysimääräisesti, minkä seurauksena investointeja joudutaan rahoittamaan aiempaa enemmän lainarahalla. Tämä kasvattaa kaupungin velkaantumista ja korkoriskiä tilanteessa, jossa käyttötalouden liikkumavara on kaventumassa.

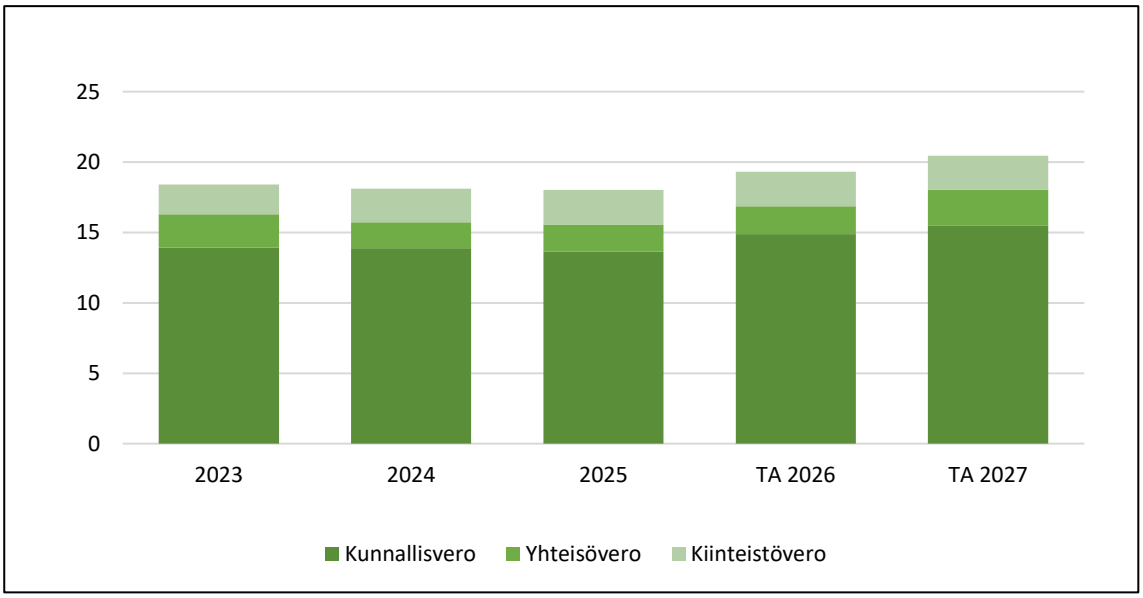
Laitilan kaupungin taloudellinen asema on edelleen vakaa taseeseen kertyneiden ylijäämien ansiosta. Talousarvio 2027 osoittaa kuitenkin, että kaupungin merkittävimmät taloudelliset haasteet ovat rakenteellisia. Väestökehityksen seurauksena palvelutarve, toimitilat, henkilöstörakenne ja infrastruktuuri eivät enää kehity samaan suuntaan. Talouden pitkän aikavälin tasapaino edellyttää palveluverkon, toimitilakannan, vesihuollon investointien sekä käyttötalouden menojen määrätietoista sopeuttamista muuttuvaa palvelutarvetta vastaaviksi.

VEROTULOT, VALTIONOSUUDET JA TOIMINTAKATE (MILJ. EUROA)

Kuntaliiton syyskuussa 2026 julkaistun veroennustekehikon mukaan Laitilan kaupunki saa vuonna 2027 verotuloja yhteensä noin 20,5 milj. euroa. Talousarviossa oletuksena on, että veroprosentit pysyvät vuoden 2026 tasolla.

VEROTULOT (MILJ. EUROA)

Tilikauden 2027 arvioitu alijäämä tulee olemaan noin 0,5 miljoonaa euroa.

Alla olevassa taulukossa on havainnollistettu vuosien 2023–2029 tilikausien tulokset sekä taseen ali-/ylijäämäkertymää:

LAITILAN KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEN KEHITYS

(1 000 euroa)	Yli- / alijäämä	Taseen kertynyt ylijäämä
TP 2023	3 496	12 261
TP 2024	2 221	14 382
TP 2025	1 802	16 184
Arvio 2026	-246	15 938
Arvio 2027	-500	15 438
Arvio 2028	- 1 296	14 141
Arvio 2029	- 1 678	12 463

KAUPUNGIN MAKSUVALMIUSTILANNE

Laitilan kaupungin maksuvalmius on aiempina vuosina ollut ajoittain heikko ja rahoitusvajetta on katettu kuntatodistuksilla. Lainasalkun rakennetta on viime vuosina muutettu pitkäaikaisemmaksi, mikä on vahvistanut maksuvalmiutta ja pienentänyt jälleenrahoitusriskiä. Korkoriskiä hallitaan kiinteäkorkoisilla lainoilla ja koronvaihtosopimuksella. Lainojen suojausasteen arvioidaan olevan vuoden 2026 lopussa 71 prosenttia ja vuoden 2027 lopussa noin 74 prosenttia.

Vuoden 2027 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan olevan 1,79 miljoonaa euroa negatiivinen. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 4,21 miljoonalla eurolla. Talousarviossa varaudutaan nostamaan 6 miljoonaa euroa uutta pitkäaikaista lainaa, jolloin lainakanta kasvaa nettomääräisesti 1,79 miljoonalla eurolla. Lyhytaikaisten lainojen määrässä ei arvioda tulevan muutosta. Talousarviolla ei ole kokonaisuutena vaikutusta maksuvalmiuteen. Lainakannan arvioidaan olevan vuoden 2027 lopussa 24,54 miljoonaa euroa, josta kuntatodistusten tai muun lyhytaikaisen rahoituksen osuus on 6,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2027 rahoituskustannusten arvioidaan kasvavan lainamäärän ja korko-oletusten vuoksi. Lainojen korkokustannusten ja korkosuojauksen nettomenoksi on arvioitu noin 534 000 euroa, kun vastaava arvio vuodelle 2026 on noin 378 000 euroa. Korkolaskelmassa kuuden kuukauden euriborin oletuksena vuodelle 2027 on käytetty 3,3 prosenttia.

Investoinnit rahoitetaan korko- ja markkinatilanne huomioon ottaen pääosin pitkäaikaisella lainalla. Kuntatodistusohjelmaa käytetään edelleen tilapäisten maksuvalmiusvaihtelujen hallintaan. Tavoitteena on säilyttää lainasalkun korkosuojaus riittävällä tasolla, hallita jälleenrahoitusriskiä ja hillitä kokonaislainamäärän kasvua. Pidemmällä aikavälillä tulorahoitusta on vahvistettava siten, että se kattaisi poistojen lisäksi nykyistä suuremman osan investoinneista.

LAINAKANTA

Laitilan kaupungin lainakannan arvioidaan olevan vuoden 2026 lopussa noin 22,75 miljoonaa euroa, vuoden 2027 lopussa 24,54 miljoonaa euroa, vuoden 2028 lopussa 26,52 miljoonaa euroa ja vuoden 2029 lopussa 28,51 miljoonaa euroa. Lainakanta kasvaa suunnitelmakaudella erityisesti investointien rahoitustarpeen vuoksi. Arviot perustuvat tämänhetkiseen investointisuunnitelmaan ja voivat muuttua investointien toteutuksen, tulorahoituksen sekä hankkeiden aikataulujen tarkentuessa.

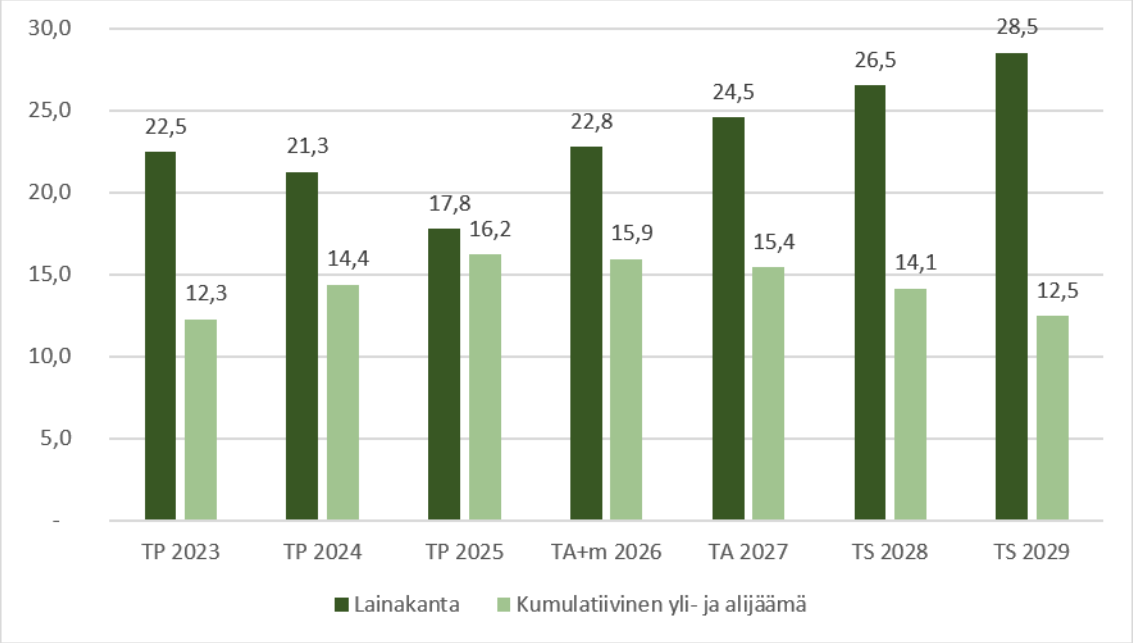
Asukaslukuun 8 400 asukasta perustuen lainakanta on vuoden 2026 lopussa noin 2 708 euroa asukasta kohden, vuoden 2027 lopussa 2 920 euroa, vuoden 2028 lopussa 3 157 euroa ja vuoden 2029 lopussa 3 394 euroa asukasta kohden. Laskennassa on käytetty Laitilan asukaslukua 31.12.2025.

Vuonna 2027 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan olevan noin 1,79 miljoonaa euroa negatiivinen. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 4,21 miljoonalla eurolla ja uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan 6

miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen arvioidaan pysvän ennallaan. Näin kaupungin lainakanta kasvaa vuonna 2027 yhteensä noin 1,79 miljoonaa euroa.

Lainakanta-arviossa otetaan huomioon kuluvan vuoden talousarvio ja ennakoitu toteuma. Mikäli vuosikate muodostuu arvioitua paremmaksi tai investoinnit toteutuvat suunniteltua pienempinä tai myöhemmin, lainanottotarve vähenee. Vastaavasti investointimenojen kasvu tai tulorahoituksen heikentyminen lisäävät lainanottotarvetta. Lainakannan hallinnassa tavoitteena on turvata kaupungin maksuvalmius, hillitä velkamäärän kasvua ja pitää lainasalkun jälleenrahoitus- ja korkoriskit hallittuina.

LAINAKANTA JA TASEEN KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ

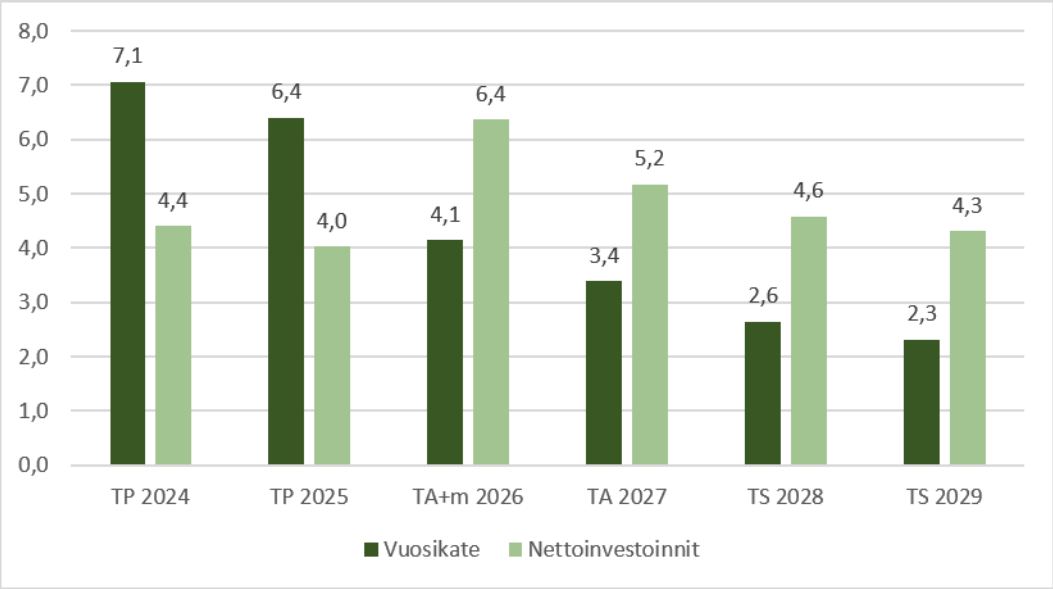

TASETARKASTELU

Taseen kumulatiivisen ylijäämän kehitystä on havainnollistettu seuraavassa taulukossa.

Vuonna 2027 investointien tulorahoitus on noin 65 prosenttia, kun vuoden 2025 tilinpäätöksessä se oli noin 160 prosenttia. Investointien tulorahoitus -tunnusluku osoittaa, kuinka suuri osa investointien omahankintamenosta rahoitetaan vuosikatteella. Yli sadan prosentin tunnusluku tarkoittaa, että tulorahoitus riittää kattamaan investoinnit kokonaisuudessaan. Vuonna 2027 tulorahoitus ei sen sijaan kata investointeja kokonaan, vaan noin 32 prosenttia investoinneista jää rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainarahoituksella tai rahavaroja vähentämällä. Vuoden 2027 talousarviossa vuosikate on noin 3,39 miljoonaa euroa ja investoinnit 5,18 miljoonaa euroa, joten tulorahoituksen jälkeen rahoitettavaksi jää noin 1,79 miljoonaa euroa.

VUOSIKATE JA NETTOINVESTOINNIT MILJ. EUROA

1.4. Talousarvion laadinnan laskentaperusteet

1.4.1. Tuloperusteet

VUODEN 2027 VEROTULOT

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu 8,4 prosentin tuloveroprosentin mukaan. Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä noin 20,5 miljoonaa euroa, josta kunnallisveron osuus on noin 15,5 miljoonaa euroa, yhteisöveron noin 2,6 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron noin 2,4 miljoonaa euroa. Arvio perustuu Kuntaliiton syyskuussa 2026 julkaistuun -veroennustekehikkoon.

Vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna verotulojen arvioidaan kasvavan noin 1,0 miljoonaa euroa eli 5,3 prosenttia. Kunnallisveron tuoton arvioidaan kasvavan noin 0,75 miljoonaa euroa, yhteisöveron noin 0,23 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron noin 0,05 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna verotulot kasvavat noin 2,45 miljoonaa euroa eli 13,6 prosenttia.

Kunnallisveron kasvua tukee veronalaisten ansiotulojen kasvu. Veroennustekehikossa Laitilan palkkatulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2027 noin 3,3 prosenttia, eläketulojen noin 2,1 prosenttia ja ansiotulojen yhteensä noin 2,8 prosenttia. Vähennysten jälkeisen ansiotulopohjan arvioidaan kasvavan noin 3,3 prosenttia. Kunnallisveron vuoden 2027 tilitysten ennakoidaan kasvavan noin 5,1 prosenttia vuoden 2026 ennusteesta. Kuntakohtaisessa ennusteessa on hyödynnetty aiempaa enemmän Tulorekisteriin ilmoitettuja ansiotulotietoja, minkä vuoksi kuntakohtainen arvio voi poiketa koko maan kehitysarvioihin ja väestömuutoksiin perustuvasta arviosta

Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan vuonna 2027 noin 2,6 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,23 miljoonaa euroa eli 9,8 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 ennusteessa. Ennusteessa on huomioitu yhteisöverokannan alentaminen 20 prosentista 18 prosenttiin sekä kuntien yhteisöveron ryhmäosuuteen tehtävät muutokset. Hallitusohjelman mukaisten yhteisöveron veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti yhteisöveron ryhmäosuudessa.

Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan noin 2,42 miljoonaa euroa, mikä on 2,2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 ennusteessa. Kiinteistöveroennusteeseen liittyy kuitenkin epävarmuutta erityisesti vanhoihin verovuosiin kohdistuvien verotuksen oikaisujen vuoksi.

Verotuloennusteeseen liittyvät keskeiset riskit koskevat työllisyyden, ansiotulojen ja yritysten tuloskehityksen toteutumista. Erityisesti kunnallisveron ennuste voi muuttua, kun vuoden 2026 kuntakohtaiset ansiotulotiedot täydentyvät. Työllisyyden paraneminen näkyy kunnallisveron tuotossa yleensä viiveellä, kun taas talouden ja työllisyyden ennakoitua heikompi kehitys voi alentaa verotuloja nopeasti suhteessa talousarvioon.

VEROTULOJEN ERITTELY

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnallisvero	13 630	14 874	15 482	15 710	16 268
Osuus yhteisöverosta	1 925	1 987	2 559	2 669	2 778
Kiinteistövero	2 454	2 455	2 422	2 422	2 422
Verotulot yhteensä	**18 009**	**19 316**	**20 463**	**20 802**	**21 468**

VUONNA 2026 KUNNALLISET VEROTILITYKSET PERUSTUVAT 8,4 %:N TULOVERO-PROSENTTIIN

Vuonna 2026 Laitilan kaupungin tuloveroprosentti on 8,4. Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien tuloveroprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä, minkä seurauksena Laitilan tuloveroprosentiksi muodostui 8,11 vuonna 2023. Vuodesta 2024 lähtien kuntien tuloveroprosentit on tullut määrätä prosenttiyksikön kymmenesosan tarkkuudella, jolloin Laitilan tuloveroprosentiksi vahvistettiin 8,1. Vuodeksi 2025 tuloveroprosenttia korotettiin 8,4 prosenttiin ja vuonna 2026 se säilyi ennallaan. Ennen sote-uudistusta Laitilan tuloveroprosentti oli vuodesta 2018 lähtien 20,75.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn yhtenä raja-arvona on, että kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti. Arviointimenettely ei kuitenkaan käynnisty yksin tämän tunnusluvun perusteella, vaan kaikkien neljän taloudellisen tunnusluvun raja-arvojen tulee täyttyä kahtena peräkkäisenä vuonna.

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu oletuksella, että tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit säilyvät vuoden 2026 tasolla. Vuoden 2027 veroprosenteista päättää kaupunginvaltuusto erikseen ennen niiden ilmoittamista Verohallinnolle marraskuussa 2026. Kunnan tuloveroprosentti määrätään prosenttiyksikön kymmenesosan ja kiinteistöveroprosentit sadasosan tarkkuudella.

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT SUOMESSA

	Vaihteluväli 2026	Laitila 2026
Yleinen kiinteistövero, maa-alueet	1,30–2,00 %	1,30 %
Yleinen kiinteistövero, rakennukset	0,93–2,00 %	0,93 %
Vakituisten asuinrakennusten vero	0,41–1,00 %	0,41 %
Muiden asuinrakennusten vero (esim. kesämökki)	0,93–2,00 %	1,00 %
Rakentamattoman rakennuspaikan vero	2,00–6,00 %	3,00 %
Voimalaitosten vero	0,00–3,10 %	3,10 %

VALTIONOSUUDET

Valtionosuudet muodostuvat valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksesta sekä opetus- ja

kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta säädetään laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta laissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009).

Laitilan vuoden 2026 peruspalvelujen valtionosuutta korotettiin valtiovarainministeriön kesällä 2026 tekemällä muutospäätöksellä 16 619 euroa. Muutospäätöksen jälkeen peruspalvelujen valtionosuus on 10,879 miljoonaa euroa ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus 1,160 miljoonaa euroa. Kotikuntakorvaustulojen ja -menojen nettovaikutus on 88 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki 3.8.2026 uuden päätöksen vuoden 2026 opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksesta. Päätös korvasi samaa vuotta koskevat aiemmat päätökset niiden toimijoiden osalta, jotka on mainittu päätöksen liitteessä. Vuoden 2026 rahoitus tarkistetaan keskimääräisten oppilas- ja opiskelijamäärien mukaiseksi vuoden 2026 loppuun mennessä.

Laitilan kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2027 on talousarviossa arvioitu noin 12,1 miljoonaa euroa. Arvio perustuu käytettävissä oleviin ennakollisiin valtionosuuslaskelmiin, mutta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on arvioitu osittain kaupungin omana laskelmana. Syynä on erityisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus, jonka määräytymiseen vaikuttavat toteutuneet ja ennakoidut läsnäolokuukaudet.

Vuoden 2027 valmistavan opetuksen arviokorjaus on laskettu vuoden 2025 arvioitujen ja toteutuneiden läsnäolokuukausien erotuksen perusteella. Vuodelle 2025 oli arvioitu 79 läsnäolokuukautta ja toteutuneita kuukausia oli 74. Viiden kuukauden erotuksen vaikutukseksi on arvioitu noin 7 900 euroa, joka on talousarviossa pyöristetty noin 10 000 euroon vuoden 2026 kustannustasossa. Valmistavan opetuksen rahoitukseen liittyvä arvio on tästä syystä ennakollinen ja voi muuttua lopullisessa opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksessä.

Valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien laskentaan liittyy erityistä epävarmuutta, sillä valtionosuuslaskennassa käytettävä suoritemäärä määräytyy oppilaskohtaisesti. Eri oppilaiden läsnäolopäiviä ei voida laskea yhteen ja jakaa 30 päivällä, vaan laskennassa huomioidaan muun muassa vain täydet oppilaskohtaiset läsnäolokuukaudet, rahoitettavien kuukausien enimmäismäärä, päällekkäiset opiskeluoikeudet sekä mahdollinen rahoitus toiselle opetuksen järjestäjälle.

Vuoden 2027 valtionosuuksiin liittyy lisäksi epävarmuutta kotoutumiskorvausten mahdollisesta osittaisesta siirtymisestä yleiskatteelliseen valtionosuusrahoitukseen. Tätä mahdollista muutosta ei ole huomioitu talousarvion valtionosuuslaskelmassa. Kotoutumiskorvaukset on budjetoitu nykyisen ohjeistuksen mukaisesti työllisyys- ja maahanmuuttopalvelujen käyttötalouden myyntituotoiksi. Jos rahoitus siirtyy osittain yleiskatteelliseen valtionosuuteen, talousarvion tulojen kohdentamista on muutettava, jotta samaa rahoitusta ei huomioida sekä käyttötalouden tuotoissa että valtionosuuksissa.

Vuoden 2027 valtionosuudet ovat kokonaisuutena vielä ennakollisia. Lopulliseen määrään vaikuttavat muun muassa valtiovarainministeriön laskelmien tarkentuminen, verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, veroperustemuutosten korvaukset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön oppilas-, opiskelija- ja suoritetietoihin perustuvat päätökset. Erityisesti valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien kehitys voi aiheuttaa eroa talousarvioon sisältyvän arvion ja lopullisen valtionosuuspäätöksen välille.

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Peruspalvelujen valtionosuus	10 435	7 726	7 042	6 632	6 114
Verotuloihin perustuva v.os. tasaus	0	3 134	2 967	3 091	3 091
Opetus- ja kulttuuriministeriön v.os.	1 260	1 273	831	702	702
Verotulomenetysten korvaus	1 150	1 147	1 269	1 290	1 290
Harkinnanvarainen v.os. korotus	0	0	0	0	0
Valtionosuudet yhteensä	**12 845**	**13 279**	**12 110**	**11 714**	**11 196**

Kunnille osoitetaan valtionapuja vuonna 2027 yhteensä noin 5,8 miljardia euroa, mikä on noin kolme prosenttia vähemmän kuin vuonna 2026. Valtionavuista noin 4,8 miljardia euroa muodostuu laskennallisista valtionosuuksista, noin 0,6 miljardia euroa veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksista ja noin 0,4 miljardia euroa muista valtionavuista. Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 3,4 miljardia euroa, mikä on noin 110 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2026. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksia kunnille osoitetaan noin 1,3 miljardia euroa.

Peruspalvelujen valtionosuutta pienentävät erityisesti sote-uudistuksen siirtolaskelmiin liittyvät määräaikaiset vähennykset, hallituksen kasvutoimien rahoittamiseen liittyvä vähennys sekä valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistus. Pääministeri Orpon hallituksen päätösten vaikutuksen arvioidaan heikentävän kuntataloutta vuonna 2027 noin 150 miljoonalla eurolla vuoteen 2026 verrattuna. Hallituksen koko vaalikaudella tekemien päätösten nettovaikutuksen arvioidaan kuitenkin olevan vuonna 2027 noin 50 miljoonaa euroa kuntataloutta vahvistava.

Valtionosuuksiin vaikuttavat lisäksi kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutokset sekä veroperusteisiin tehtävät muutokset. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan valtionosuus lainsäädännön mukaisesti, ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Vuoden 2027 valtionosuuksien kehitykseen liittyy kuitenkin huomattavaa kuntakohtaista vaihtelua muun muassa väestökehityksen, ikärakenteen, verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen sekä sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentumisen vuoksi.

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutokset lisäävät peruspalvelujen valtionosuutta vuonna 2027 nettomääräisesti noin **41 milj. euroa** seuraavasti:

- kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirtäminen osaksi laskennallista korvausta **(+24,8 milj. euroa)**
- sosiaalihuollon työllistymistä edistävien palvelujen uudistaminen **(+9,6 milj. euroa)**
- kotoutumistuen takuuajan kustannusten korvaaminen **(+7,3 milj. euroa)**
- luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen rahoituksen siirtäminen valtionosuuteen **(+3,1 milj. euroa)**
- oppimisen tuen uudistaminen **(+2,7 milj. euroa)**
- kotoutumiseen liittyvän kielikoulutuksen saatavuuden parantaminen työpaikoilla **(+2,0 milj. euroa)**
- ruotsinkielisen kotoutumisen edistäminen ja kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönotto yhteensä **(+0,8 milj. euroa)**
- kuntien työllistämisvelvoitteen kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta **(−2,2 milj. euroa)**
- monialaista yhteistyötä koskevan tehtävän päättyminen **(−2,0 milj. euroa)**
- tilapäistä suojelua saavien siirtyminen yleistuen piiriin ja kulukorvausmenojen siirtyminen työvoimaviranomaisilta Kansaneläkelaitokselle **(−5,25 milj. euroa)**.

(Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, syksy 2026, valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:38)

MAKSUT JA TAKSAT

Vuoden 2027 toimintatuotot ovat yhteensä 18,4 milj. euroa, mikä on noin 0,8 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Tuottojen kasvu perustuu erityisesti myyntituottojen kehitykseen sekä vesihuoltolaitoksen maksutuottojen kasvuun. Myyntituottojen arvioidaan kasvavan noin 265 000 euroa vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Kasvua selittävät erityisesti vesi- ja jätevesimaksutuotot, kotikuntakorvaukset sekä kuntien välisestä yhteistyöstä saatavat korvaukset.

Vesihuoltolaitoksen myynti- ja maksutuottojen kasvu tukee kaupungin toimintatuottojen kehitystä ja osaltaan vastaa toiminnan kustannuspaineisiin sekä vesihuoltoverkoston ylläpidon ja investointien rahoitustarpeisiin. Samalla vesihuoltolaitoksen talouteen liittyy edelleen merkittäviä investointi- ja korjausvelkapaineita, joiden hallinta edellyttää pitkäjänteistä tulorahoituksen vahvistamista.

Maksutuottojen kokonaismäärän arvioidaan jäävän vuoden 2026 talousarviota alemmalle tasolle. Erityisesti varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen ennakoidaan vähenevän, mikä heijastaa valtakunnallisia asiakasmaksuperusteisiin tehtyjä muutoksia ja niiden vaikutusta kuntien maksutulokertymään.

Valtionavustusten ja muiden avustustuottojen määrä vaihtelee vuosittain hankkeiden sekä erillisten valtionavustuspäätösten perusteella. Talousarviossa on varauduttu tiedossa oleviin avustuksiin, mutta toteuma voi poiketa talousarviosta hankerahoituksen ja valtion päätösten tarkentuessa.

Kotoutumislain mukaiset korvaukset on budjetoitu työllisyys- ja maahanmuuttopalveluiden käyttötalouden myyntituottoihin nykyohjeistuksen mukaisesti. Vuoden 2027 alusta voimaan tulevien kotoutumiskoulutuksen rahoitusta koskevien muutosten kuntakohtaista vaikutusta ei ole talousarvion valmisteluhetkellä voitu käytettävissä olevien laskelmien perusteella luotettavasti todentaa. Tämän vuoksi korvaukset on sisällytetty talousarvioon nykyisen käytännön mukaisesti, ja vaikutuksia seurataan valtionosuuksien lopullisen määräytymisen yhteydessä.

Hyvinvointialueelta saatavat vuokratuotot muodostavat edelleen merkittävän yksittäisen toimintatuottoerän. Vuokratuottojen taso on kuitenkin selvästi alempi kuin vuoden 2025 toteutuma, mikä kuvastaa hyvinvointialueuudistuksen jälkeisen vuokrausjärjestelyn vakiintumista ja siihen liittyviä muutoksia kaupungin tulorakenteessa.

Vaikka käyttötalouden toimintatuottojen arvioidaan kasvavan, kaupungin rahoitusasema heikkenee valtionosuuksien merkittävän vähentymisen vuoksi. Tästä syystä toimintatuottojen kehittämisellä, maksupohjan riittävyyden varmistamisella sekä kustannusvastaavuuden seurannalla on entistä suurempi merkitys kaupungin talouden tasapainon kannalta.

Suunnitelmavuosien 2028 ja 2029 toimintatuottoihin on laskettu 1,5 %:n vuosittainen korotus.

1.4.2. Menoperusteet / menot

TOIMINTAKULUT

Vuonna 2027 käyttötalouden toimintakulut ovat 47,3 milj. euroa (ei sisällä kustannuslaskennallisia eriä). Toimintakulut nousevat 2026 talousarvioon nähden noin 2,19 miljoonaa euroa.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset on neuvoteltu ajalle 1.5.2025 – 29.2.2028. Vuoden 2025 yleiskorotus oli 1.10.2025 lukien 2,5 %. Lisäksi 1.6.2025 lukien on jaettu kehittämisohjelmaerän korotukset, jotka ovat vaihdelleet sopimuksittain 0,25 % - 0,8 %. Vuoden 2026 yleiskorotus oli 1.8.2026 lukien 2,27 %. Lisäksi

1.10.2026 lukien on sovittu paikallinen järjestelyerä 0,2 % ja kehittämisohjelmaerä 0,4 %. Vuoden 2027 yleiskorotus 1.4.2027 lukien on 2 %, paikallinen järjestelyerä 0,4 % ja kehittämisohjelmaerä 0,4 %. Helmikuusta 2028 lukien kehittämisohjelmaerä on 1 %.

Talousarviossa korotukset on arvioitu seuraavasti:

2027: Toukokuun 2026 palkkatiedot, joihin on tehty 2,87 % korotus tammikuusta 2027 ja 2,80 % korotus huhtikuusta, eli keskimäärin 5,03 % korotus toukokuun 2026 palkkatasoon verrattuna

2028: TA2027 palkat korotettuna 2,0 %

2029: TS2028 palkat korotettuna 2,0 %

Suunnitelmavuosien 2027 ja 2028 osalta muihin toimintakuluihin on tehty 1,5 %:n vuosittainen indeksikorotus. Olennaiset tiedossa olevat suunnitteluvuosien muutokset, kuten tasapainottamissuunnitelman mukaiset säästöt, kehyspaineet, tulonlisäykset sekä tulonmenetykset on huomioitu arviossa. Merkittävin toiminnallinen muutos suunnitelmavuosille on lapsimäärän väheneminen, joka vaikuttaa niin palvelutarpeeseen kuin valtionosuuksiin.

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Kaupunginhallitus muutti käyttöomaisuuskohteiden poistoaikoja vuonna 2013 vastaamaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suosituksia. Lyhyemmät poistoajat otettiin käyttöön muutoksen jälkeen tehtyihin investointeihin, mutta vanhojen kohteiden poistosuunnitelmia ei samalla muutettu. Vanhojen investointikohteiden poistosuunnitelmia on tarkoitus muuttaa asteittain vastaamaan paremmin hyödykkeiden oletettua taloudellista pitoaikaa sekä vuonna 2013 voimaan astuneita poistoaikoja. Suunnitelmien muutos on aloitettu sote-kiinteistöistä, joissa on ollut vanhoja 50 vuoden poistoaikoja lyhentämällä kohteiden poistoaikaa 30 vuoteen. Kehyksestä poiketen talousarvioon 2027 ei ole kirjattu alaskirjauksia. Osaa Kaukolankodin tiloista käytetään vuonna 2027 edelleen Varhan väistötiloina. Winnova irtisanoi hallintorakennuksen vuokrasopimuksen päättymään vuoden 2026 tammikuussa. Tiloja on suunniteltu muun muassa kulttuuritoiminnan käyttöön.

1.4.3. Henkilöstömuutokset

SIVISTYSTOIMI

Varhaiskasvatus, päiväkodit

- Varhaiskasvatuksen sosionomi, määräaikainen, kokoaikainen 1.8.2027-31.7.2028. Kustannusvaikutus 20 000 €
- Varhaiskasvatuksen sosionomi, vakituinen, kokoaikainen 1.8.2027 alkaen. Kustannusvaikutus 20 000 €
- Varhaiskasvatuksen opettajat 3 kpl, vakituinen, kokoaikainen. 1.1.2027 alkaen. Palkataan ensin 31.7.2027 asti määräaikaisena. Kustannusvaikutus 145 000 €.
- Varhaiskasvatuksen opettaja, määräaikainen, kokoaikainen 1.8.2027-31.7.2028. Kustannusvaikutus 20 200 €
- Varhaiskasvatuksen hoitajat 2 kpl, vakituinen, kokoaikainen 1.1.2027 alkaen. Palkataan ensin 31.7.2027 asti määräaikaisena Kustannusvaikutus 81 000 €.

- Varhaiskasvatuksen hoitajat 4kpl, määräaikainen, kokoaikainen 1.1.2027-31.7.2028. Kustannusvaikutus 162 000 €.
    - Vanhan Pappilan päiväkoti on toiminut nykyisessä laajuudessaan tammikuusta 2024 lähtien. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvun sekä pitkään jatkuneen palvelutarpeen kasvun vuoksi nykyinen varhaiskasvatuksen paikkamäärä ei enää vastaa kysyntää. Toiminnan tarpeen voidaan katsoa olevan pysyvä, eikä määräaikaisille henkilöstöratkaisuille ole enää perustetta. Tästä syystä ehdotetaan vakinaistettavan 3 varhaiskasvatuksen opettajaa, 1 varhaiskasvatuksen sosionomi ja 2 varhaiskasvatuksen hoitajaa.
    - Hakemuksia vuoden vaihteeseen on lokakuussa jo 16 kpl, joten tammikuussa 2027 on perustettava uusi päiväkotiryhmä. Varhaiskasvatuslain mukaisen henkilöstörakenteen ja mitoituksen toteuttamiseksi uuden ryhmän käynnistäminen edellyttää yhden varhaiskasvatuksen opettajan sekä kahden varhaiskasvatuksen lastenhoitajan määräaikaisen vakanssin perustamista ja täyttämistä 1.1.2027 alkaen. Henkilöstölisäys on välttämätön lakisääteisen palvelun järjestämiseksi sekä laadukkaan pedagogisen toiminnan turvaamiseksi.
    - Maksuttoman varhaiskasvatuksen mahdolliseen käyttöönottoon 1.8.2027 alkaen, tulee varautua ennakoimalla palvelutarpeen kasvua. Maksuttomuuden arvioidaan lisäävän varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää, mikä saattaa edellyttää uuden päiväkotiryhmän perustamista. Tämän vuoksi henkilöstösuunnitelmassa varaudutaan kolmen työntekijän lisäykseen 1.8.2027 alkaen. Henkilöstöresurssiin varaudutaan ennakollisesti, mutta rekrytoinnit toteutetaan vain, mikäli maksuttoman varhaiskasvatuksen käyttöönotto tai muu palvelutarpeen kasvu aiheuttaa sellaisen lisäkapasiteetin tarpeen, joka edellyttää uuden varhaiskasvatusryhmän perustamista. Lopullinen päätös henkilöstön palkkaamisesta tehdään toteutuneiden lapsimäärien sekä paikkatilanteen perusteella.
    - Yhteenvetona Vanhan pappilan päiväkodin nykyiset työntekijät (2 opettajaa ja 4 hoitajaa) ovat määräaikaisessa suhteessa 31.7.2027 asti. Vakinaistamiset tehdään kaikki 1.8.2027 alkaen. 1.1.2027 lisäystä henkilöstöön 1 opettaja ja 2 hoitajaa. 1.8.27 alkaen lisäys 2 sosionomia ja 1 varhaiskasvatuksen opettaja. Työntekijöiden sijoittumispaikka vielä avoimena.
    - Yhteensä 12 työntekijää;
        - 3 vakituista varhaiskasvatuksen opettajaa
        - 1 vakituinen varhaiskasvatuksen sosionomi
        - 2 vakituista varhaiskasvatuksen hoitajaa
        - 1 määräaikainen varhaiskasvatuksen opettaja
        - 1 määräaikainen varhaiskasvatuksen sosionomi
        - 4 määräaikaista varhaiskasvatuksen hoitajaa
- S2-opettaja (koko varhaiskasvatuksen yhteinen), vakituinen, kokoaikainen 1.8.2027 alkaen. Kustannusvaikutus 21 500 €
    - Varhaiskasvatuksessa noin 25 % lapsista puhuu suomea toisena kielenä. Monikielisten lasten määrän vuoksi varhaiskasvatukseen esitetään lisättäväksi S2-opettajaresurssi tukemaan

lasten kielellistä kehitystä, suomen kielen oppimista sekä henkilöstön kielitietoista pedagogiikkaa. Resurssilisäys vahvistaa lasten yhdenvertaisia oppimisedellytyksiä.

Perusopetus

Laitilan kyläkoulu

- Alkuopetuksen tukemiseen resurssiopettaja (luokanopettaja) lisätty 8-12/2027. Kustannusvaikutus 26000e. Keväällä 2026 päätetty lisämääräraha kevätlukukaudelle (1-6) vastaavasta 26000e.
- kaksi määräaikaista erityisopettajan virkaa (yht. 1,5 htv) oppimisen tuen uudistuksen resursoimiseen 5.6.2027 asti. Kustannusvaikutus yhteensä 44 000 euroa. Talousarviossa huomioitu vaan kl2027, tarve jatkunee syksyllä.
- Kaksi määräaikaista ja osa-aikaista (65%) koulunkäynninohjaajan tehtävää oppimisen tuen uudistuksen ja oppilastarpeen resursoimiseen 5.6.2027 asti. Kustannusvaikutus 23 000 euroa. Talousarviossa huomioitu vaan kl2027, tarve jatkunee syksyllä.

Kappelimäen koulu

- Perusopetuksen luokanopettajaviran vähennys 1 htv 1.8.2027 alkaen. Kustannusvaikutus yht. - 26 000 euroa.
- Alkuopetuksen luokanopettaja oppimisen tukeen 1.1- 31.12.2027 Talousarvioon on lisätty 26 000 euron määräraha valiokunnan päätöksen mukaisesti myös 8–12/2027 ajalle
- Kaksi määräaikaista opetuskielen tukiopetukseen tarkoitettua opettajan virkaa ajalle 1.1.-5.6.2027. valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen perusopetuksen oppilaiksi siirtyneiden oppilaiden oppimisen tuen järjestämiseksi sekä valmistavasta opetuksesta siirtyneiden tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämiseksi. Talousarviossa huomioitu kevätlukukauden osuus. Ainakin yhden opettajan tarve jatkuu myös syksyllä. Kustannusvaikutus 26 000–52 000 euroa.
- Erityisluokanopettaja ajalle 1.1.- 5.6.2027 jakamaan maksimioppilasmäärän ylittävää 6.- luokan erityisluokkaa. Kustannusvaikutus 21 000 euroa.
- Erityisopettajan määräaikainen virka 1.1. - 5.6.2027 laaja-alaiseen erityisopetukseen Kustannusvaikutus 12 000 euroa. Laaja-alaisen erityisopettajan tarve oppimisen tuen uudistuksen resursoimiseen jatkuu myös syyslukukaudella. Kustannusvaikutus 26 000 euroa.
- Määräaikainen koulunkäynninohjaajan tehtävä valmistavassa opetuksessa ajalla 1.1.–4.6.2027. Tehtävä on osa-aikainen (78 %). Kustannusvaikutus 10 000 euroa.
- Määräaikainen luokkakohtaisen koulunkäynninohjaajan tehtävä ajalla 1.1.–4.6.2027. Tehtävä on osa-aikainen (65 %). Kustannusvaikutus 8 000 euroa.
- Toimelan yksikön määräaikaiset koulunkäynninohjaajat 3 kpl (osa-aikaisuus 78%) ajalle 1.1.-31.12.2027: Kustannusvaikutus 60 000 euroa. Osan kustannuksista maksaa Vehmaa.
- Määräaikainen henkilökohtaisen koulunkäynninohjaajan tehtävä ajalla 1.1.–31.12.2027. Tehtävä on osa-aikainen (78 %). Kustannusvaikutus 20 000 euroa. Turku maksaa palkkakulut.
- Määräaikainen henkilökohtaisen koulunkäynninohjaajan tehtävä Toimelassa ajalla 1.1.–31.12.2027. Tehtävä on osa-aikainen (78 %). Kustannusvaikutus 20 000 euroa. Vehmaa maksaa palkkakulut.
- Määräaikainen henkilökohtaisen koulunkäynninohjaajan tehtävä ajalla 1.1.–31.12.2027. Tehtävä on osa-aikainen (78 %). Kustannusvaikutus 20 000 euroa. Salo maksaa palkkakulut.

- Määräaikainen henkilökohtaisen koulunkäynninohjaajan tehtävä ajalla 1.1.–4.6.2027. Tehtävä on osa-aikainen (78 %). Kustannusvaikutus 10 000 euroa.
-

Varppeen koulu

- Määräaikainen erityisluokanopettaja 5.6.2027 asti 25h/vko (oppimisen tuen uudistus). Kustannusvaikutus 33 000 euroa.
- Määräaikainen, osa-aikainen (83,66 %) koulunkäynninohjaaja 5.6.2027 asti. Kustannusvaikutus 13500 euroa
- Määräaikainen kiertävä erityisluokanopettaja 5.6.2027 asti 24h/vko (oppimisen tuen uudistus). Kustannusvaikutus 23 000 euroa.
- Määräaikainen yhteisöohjaaja tukemaan maahanmuuttaja oppilaita 5.6.2027 asti. Kustannusvaikutus 17000 euroa. Yhteinen lukion kanssa.

Laitilan lukio

- Määräaikainen yhteisöohjaaja tukemaan mm. maahanmuuttajaopiskelijoita 5.6.2027 asti. Yhteinen Varppeen yläkoulun kanssa. Lukion osuus noin 5h/viikko. Kokonaiskustannusvaikutus otettu huomioon Varppeen summassa.

Vapaa-ajan palvelut

- Sivistystoimen organisaatiouudistus on toteutettu vuoden 2026 aikana. Toiminta on käynnistynyt vaiheittain ja toiminnan vakiintuminen jatkuu vuonna 2027.

Vakka-Suomen kansalaisopisto

- Opistoselvitystyö käynnissä. Ei tiedossa olevia henkilöstömuutoksia vuodelle 2027.

Vakka-Suomen musiikkiopisto

- Opistoselvitystyö käynnissä. Ei tiedossa olevia henkilöstömuutoksia vuodelle 2027.

TEKNINEN TOIMI

- Teknisessä toimessa ei ole tiedossa olevia varmistettuja henkilöstömuutoksia vuodelle 2027.
- Mahdollisia eläköitymisiä saattaa olla tulossa teknisen hallinnossa sekä kiinteistönhuollossa.

HALLINTOTOIMI

- Hallintotoimessa tapahtuu vuoden 2026–2027 aikana henkilöstömuutoksia hallintojohtajan vaihtuessa.
- Hyvinvointikoordinaattorin tehtävää ei täytetä. Tehtävät sisältyvät osin henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntijan ja hallintojohtajan tehtäviin. Kustannusten säästövaikutus on noin - 20 000 euroa.
- Ruokapalveluissa kaksi työntekijää eläköityy, mutta tehtäväjärjestelyjä mahdollisesti syksyllä (vanhan pappilan työtekijän työsopimus päättyessä, tämä työsuhde on määräaikainen kesäkuu 2027).

ELINVOIMA-ERILLISYKSIKKÖ

- Elinvoiman osalta ei ole tiedossa olevia henkilöstömuutoksia vuodelle 2027.
- Työllisyyspalveluissa määräaikainen puutyöntekijän toimi vakinaistetaan vuoden 2027 aikana.

TALOUSPALVELUT-ERILLISYKSIKKÖ

- Talouspalveluissa tapahtuu vuoden 2026–2027 aikana henkilöstömuutoksia controllerin ja talousjohtajan vaihtuessa. Muutostilanteessa painotetaan tehtävien hallittua siirtoa, perehdytystä ja toiminnan jatkuvuuden varmistamista. Taloushallinnon järjestelmien kehittämistä ja käyttöönottojen vakiinnuttamista jatketaan nykyisillä henkilöstöresursseilla

1.4.4. Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioiminen valvontaa suunniteltaessa ja toteuttaessa.

Kaupunginjohtaja vastaa kunnan varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Kunnan johtoryhmä osallistuu laajennettuna mahdollisissa kriisitilanteissa kunnanjohtajan johtaman johtokeskuksen toimintaan. Varautumissuunnitelmaa pidetään ajantasaisena ja varautumisharjoituksia järjestetään säännöllisesti.

Varojen käytöstä ja sisäisestä valvonnasta ohjeistetaan erilaisten sääntöjen ja toimintaohjeiden avulla. Toimintaa ohjaavia sääntöjä ja ohjeita ovat hallintosääntö, palkkiosääntö, muistamissääntö, matkustussääntö, vakuutuskäsikirja, talousarvion laadintaohjeet ja täytäntöönpano-ohjeet, hankintaohje, laskutus- ja perintäohjeet, konserniohje, tilinpäätöksen laadintaohjeet, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä tiedonhallinnan toimintasääntö. Lisäksi intranettiin on koottu aihepiireittäin yksityiskohtaisempia ohjeita ja lomakkeita.

Hallintokunnat ovat tehneet riskikartoituksia. Talousarvion laadintaohjeissa ohjeistetaan toimialoja arvioimaan riskit uudelleen talousarvion valmisteluvaiheessa ja tarvittaessa päivittämään Targetor Pro- järjestelmään.

Sisäinen valvonta toteutuu osana päivittäisiä työprosesseja mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana sekä huolehtimalla henkilökunnan riittävästä perehdytyksestä ja ohjeistuksesta.

Laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, erillisyksiköiden vastuuhenkilöt sekä vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja suorittavat itsearviointia. Sisäistä valvontaa suoritetaan raportointikäytäntöjen sekä työrutiinien kautta ja se tapahtuu osana normaaleja johtamiskäytäntöjä, jolloin johto seuraa muun muassa määrärahojen käyttöä ja päätöksentekoa. Asioita käsitellään toimialojen johtoryhmissä ja osastopalavereissa.

Kaupungilla ei ole omaa sisäistä tarkastajaa, mutta tarvittaessa palvelua voidaan ostaa tilintarkastusyhteisöltä. Ulkoista tarkastusta hoitavat tilintarkastajat sekä tarkastuslautakunta. Talouspalveluissa seurataan, miten hallintokunnat noudattavat talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

TALOUSARVION RISKIT

Talousarvio perustuu laadintaprosessin aikana käytössä oleville tiedoille. Tehtyihin arvioihin sisältyy aina riskejä siitä, että toteuma on suurempi tai pienempi. Alla on esitelty joitakin riskejä.

- Positiivinen tai negatiivinen riski: Talouden, ansiotulojen ja verotulojen kehittyminen heikommin tai paremmin.
- Positiivinen tai negatiivinen riski: Arvioitua suuremmat tai pienemmät myyntivoitot
- Positiivinen tai negatiivinen riski: työllisyyskehitys
- Negatiivinen riski: Valtionosuusuudistus
- Negatiivinen riski: hintojen kasvun tai korkojen nousu yli arvion
- Negatiivinen riski: lainsäädännön muutokset
    - Hankintalain sidosyksikköjä koskevan sääntelyn muuttuessa taloudellisesti nykyistä epäedullisemmaksi tai palvelujen uudelleenjärjestäminen muuttuneen oikeuskäytännön vuoksi. Lisäksi lunastuslain myötä kallistuva maanhankinta.
- Positiivinen taloudellinen riski: toiminnan/palvelutuotannon suunniteltua matalampi taso
    - Kaupungin organisaatio ei kykene tuottamaan palveluita suunnitellusti esimerkiksi useiden samanaikaisten suurten hankkeiden ja/tai henkilöstövaihtuvuuden vuoksi tai toimintaympäristön muutoksiin, kuten lapsi-ikäluokkien vähenemiseen kyetään reagoimaan arvioitua nopeammin.

1.5. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeita

1.5.1. Talousarvion rakenne

Kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta säädellään kuntalain 110 §:ssä. Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio on laadittu kuntalaissa esitetyllä rakenteella. Talousarviossa on soveltuvin osin noudatettu Kuntaliiton suositusta kunnan- ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta.

Käyttötalousosassa kaupunginvaltuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille tehtävien hoitamiseen. Tuloslaskelmaosa esitetään tuloslaskelmakaavan muodossa. Investointiosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot investointihankkeille tai -hankeryhmille. Rakennusurakat esitetään talousarviossa ja suunnitelmassa omina hankkeinaan sekä irtaimen osalta yli 10 000 euron hankinnat. Hankkeet ja hankeryhmät investointiosassa voidaan tarvittaessa ryhmitellä toimielimittäin tai tehtävittäin. Talousarvion rahoitusosa esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa.

1.5.2. Lisämäärärahat ja määrärahan siirrot

Sitoviin eriin talousarviovuoden aikana tulevista muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muutokset voivat koskea määrärahaa, tuloarviota tai tavoitteita. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Muutosta haetaan pääsääntöisesti osavuosikatsausten yhteydessä tai muutostarpeen tultua tietoon. Esitykset on tehtävä viimeistään kyseisen vuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa. Talousarviovuoden jälkeen talousarviolukuihin ei tehdä muutoksia kuin poikkeuksellisesti. Viimeistään lokakuussa tulee

arvioida loppuvuoden toiminta ja talous ja tehdä tarvittavat lisämäärärahaesitykset valtuustolle. Arvio tulee tehdä sekä ylityksistä että alituksista. Tällöin on huomioitava myös lisämäärärahojen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin. Lisämäärärahaa ei tarvitse hakea, jos saman valiokunnan, lautakunnan tai kaupunginhallituksen alaisen yksikön sisällä tulee vastaavasti säästöä jostakin toisesta kulukategoriasta tai laskentakohteesta, eivätkä hallinonalan määrärahat kokonaisuudessaan ylity.

Määrärahamuutosesityksissä tulee selkeästi mainita tehtäväalueet, tilit ja kustannuspaikat, josta siirretään ja johon siirretään. Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen tulee toimittaa Talouspalvelut -yksikköön yksityiskohtainen, meno-/tulotilikohtainen erittely siirrettävästä summasta muutoksen kirjaamista varten.

1.5.3. Sitovat tavoitteet

TALOUSARVION SITOVUUS

Käyttötalousosa

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Nettoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana tai tuloarviona. Bruttositovuus merkitsee, että sekä toimintakulut että -tuotot ovat valtuustoon nähden erikseen sitovia. Suunnitelmapoistot ja kustannuslaskennalliset erät eivät ole määrärahoja. Määrärahojen korottamista tai tuloarvion alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen olennaisesta ylittymisestä vai bruttotulojen olennaisesta alittumisesta. Yli viiden prosentin muutosta voidaan pitää olennaisena, ellei kyse ole euromäärältään hyvin pienestä summasta.

Vesihuoltolaitos on kirjanpidollinen taseyksikkö. Vesihuoltolain 20 § mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista. Vesihuoltolain 18 § mukaan vesihuollon ja huleveden viemäröinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Näin ollen Vesihuoltolaitoksen valtuustoon nähden sitova taso on tilikauden yli-/alijäämä. Vesihuoltolaitoksen osalta määrärahojen toteutumaa seurattaessa tulee muistaa, että yksikön määrärahoihin sisältyy jäännöspääoman korko, joka kirjataan menoksi kuukausittain. Lisäksi kustannuslaskennalliset erät, poistot ja arvonalentumiset vaikuttavat Vesihuoltolaitoksen tilikauden yli-/alijäämään. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma on talousarvion liitteenä. Tilinpäätöksessä laitokselle laaditaan myös erillinen tase ja rahoituslaskelma.

Käyttötalousosa	Valtuustoon nähden sitova taso
Vaalit	toimintakate/brutto
Tilintarkastus	toimintakate/brutto
Kaupunginhallitus	toimintakate/brutto
Talouspalvelut	toimintakate/brutto
Elinvoima	toimintakate/brutto
Sivistysvaliokunta	toimintakate/brutto
Vakka-Suomen kansalaisopisto	toimintakate/brutto
Vakka-Suomen musiikkiopisto	toimintakate/brutto
Tekninen valiokunta	toimintakate/brutto
Vesihuoltolaitos	tilikauden yli- /alijäämä
Rakennus- ja ympäristövaliokunta	toimintakate/brutto

Tuloslaskelmaosa	Valtuustoon nähden sitova taso
Rahoitustuotot ja -kulut	netto
Verotulot	arvio
Valtionosuudet	arvio
Poistot ja arvonalentumiset	arvio

Rahoitusosa	Valtuustoon nähden sitova taso
Antolainat	netto
Lainanotto ja lyhennykset	arvio

Investointiosa	Valtuustoon nähden sitova taso
Talonrakennus	netto
Julkinen käyttöomaisuus	netto
Vesi- ja viemärilaitos	netto
Irtain omaisuus	netto
Osakkeet ja osuudet	netto
Maa-alueiden osto ja myynti	netto

Täydentävän rahoituksen hankkeet (projektit)

Projektilla tarkoitetaan määräaikaista ulkopuolisella rahoituksella katettavaa ts. täydentävän rahoituksen projektia, josta käytetään myös nimitystä hanke tai alahanke. Täydentävän rahoituksen hankkeisiin sisältyy tyypillisesti omarahoitusosuus, joka merkitsee, että kokonaiskustannukset ovat tuottoja suuremmat. Projektihakemuksessa tulee huomioida palkkakustannusten lisäksi kaikki muutkin hankkeeseen liittyvät kustannukset ml. sisäiset vuokrat, kustannuslaskennalliset erät, projektihenkilökunnan työväline- ja matkakustannukset sekä muut välittömät kulut rahoitusehtojen mukaisesti. Projektin kokonaisbudjettiin sisällytetään 100 % kuluista eli myös mahdollinen omarahoitusosuus. Rahoittajan ehdot määräävät, kuinka suuren osuuden kustannusarvion kustannuksista rahoittajan rahoitusosuus voi enimmillään kattaa.

Täydentävän rahoituksen projekteilla on lukuisia eri rahoittajia ja erilaisia rahoitusehtoja. Joissakin projekteissa projektin tulot saadaan etupainotteisesti (ennakkomaksut) ja joissakin rahoittaja maksaa tulot useammankin vuoden kuluttua projektin päättymisestä toteutuneiden hyväksyttävien kustannusten mukaisesti. Tulojen erilainen kertyminen aiheuttaisi huomattavia tulosvaikutuksia projektia toteuttavan yksikön tulokseen eri vuosina. Projektien jaksotuksella pystytään eliminoimaan nämä projekteista johtuvat tuloksen heilahtelut. Projektien jaksotukset puretaan siinä vaiheessa, kun projektin koko rahaliikenne on valmistunut eli kun kaikki kustannukset on kirjattu ja rahoittajalta on saatu kaikki projektille kuuluvat tuotot. Päätös jaksotetaanko projektia vai ei, tehdään projektia perustettaessa. Pääsääntöisesti sellaiset projektit, joissa on tiettyä tarkoitusta varten myönnetty rahaa ja myönnetylle rahalle on annettu tarkka käyttöaika, ovat projekteja, jotka jaksotetaan. Mikäli projektille ei ole määritetty tiettyä voimassaoloaikaa rahoittajan toimesta vaan projektit jatkuvat toistaiseksi, ovat nämä projektit sellaisia, joita ei voi jaksottaa. Näiden projektien tuotot ja kulut näkyvät syntyhetkellä yksikön tuloksessa kullakin voimassa olevalla tilikaudella.

Projektia vastaanotettaessa on huomioitava, että määrärahat riittävät omarahoitusosuuden kattamiseen. Omarahoitusosuus on mahdollista kattaa myös perusrahoitteisen henkilökunnan työpanoksella ja palkkauskustannuksilla, mikäli ko. kustannukset on sisällytetty projektin kustannusarvioon ja projektihakemukseen.

Mikäli projektipäätös vastaanotetaan kesken vuotta, eikä sitä ole talousarviossa huomioitu, tulee muutokset esittää valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä ehdotukset talousarviovuoden aikana. Projektille kuuluvia kustannuksia ei tule kirjata muille laskentakohteille, vaikka kustannukset ylittäisivät hankkeen budjetin ts. omarahoitusosuus olisi todellisuudessa budjetoitua suurempi.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa esitetään kaupungin talouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelmassa esitetään tulorahoituksen riittävyyden lisäksi meno- ja tuloarviona pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoitusosa sisältää rahoituslaskelman.

Investointiosa

Kaupunginvaltuuston toimielinten investointihankeryhmälle tai -hankkeelle hyväksymät menot ja tulot ovat sitovia, ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Hankkeen euromääräisellä rajalla tarkoitetaan hankkeen kokonaiskustannuksia, ei ao. talousarviovuoden määrärahaa. Valtuuston sitovin perusteluin hyväksymiä määrärahoja ei saa käyttää ilman valtuuston päätöstä muuhun tarkoitukseen. Määrärahaa ei voi ylittää ilman valtuuston päätöstä. Pysyvien vastaavien omaisuushankinnan arvonlisäveroton euroraja on 10 000 €. Tätä pienemmät yksittäiset hankinnat tulee hankkia käyttötalouden määrärahoilla. Huomioitavaa kuitenkin on, että hyödykkeen palauttaminen alkuperäiseen hankintahetken käyttökuntoon ja käyttötarkoitukseen ei lisää olennaisesti hyödykkeen arvoa, vaan tulkitaan lähtökohtaisesti aktivointikelvottomaksi kunnossapitokorjaukseksi, vaikka arvonlisäveroton 10.000 euron raja ylittyisi. Vuosi-, kunnossapito- ja muut niihin verrattavat korjausmenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulontuottamiskyky voidaan säilyttää ennallaan, kirjataan tilikauden kuluksi ja kyseiset hankinnat tulee kattaa käyttötalouden määrärahoilla.

1.5.4. Toimialojen sitovat tavoitteet

Toimialoille on taloudellisten tavoitteiden lisäksi voitu asettaa sitovia strategisia tavoitteita eri näkökulmista. Strategisiin tavoitteisiin liittyvät toimenpidesuunnitelmat sekä mittarit ovat talousarviokirjan liitteenä. Tavoitteiden toteutumista seurataan ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä valtuustolle, kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.

Lainanottoa koskevat rajoitukset

Talousjohtaja päättää talousarviolainojen ottamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa. Pitkäaikaisten lainojen laina-aika on vähintään yksi vuosi. Päätös voi koskea myös lainan ennenaikaista takaisinmaksua tai lainaehtojen muuttamista sekä koronvaihtosopimuksia. Talousjohtajalla on oikeus ottaa kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi tilapäislainoja enintään talousarvion rahoituslaskelmassa hyväksyttyyn lyhytaikaisten lainojen euromäärään asti. Lisäksi hänellä on oikeus hyödyntää jo olemassa olevia tilapäisluottoja.

Taloudellisen tilanteen sen salliessa talousarvioon merkitty pitkäaikaisten lainojen muutos voidaan alittaa tai korvata markkinatilanteen mukaan lyhytaikaisella luotolla. Olemassa olevia pitkäaikaisia luottoja voidaan vaihtaa lainaehdoiltaan edullisempiin ylittäen rahoituslaskelmaan merkitty pitkäaikaisten lainojen lyhennysten ja lisäysten määrä. Lyhytaikaista luottoa saa olla enimmillään 30 milj. euroa, joka voi olla kuntatodistuksia, shekkilimiittiä tai muuta lyhytaikaista luottoa. Enimmäisrajaan eivät sisälly pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä vastaan lyhytaikaisiin luottoihin kirjatut osuudet.

Antolainan myöntämistä koskevat rajoitukset

Kaupunginhallituksella on oikeus myöntää päätöksellään antolainaa enintään talousarvion rahoituslaskelmassa hyväksyttyyn antolainojen lisäys – euromäärään asti kaupungin kokonaan tai pääosin omistamille osake-, asunto-osake- ja kiinteistöosakeyhtiöille. Kuntalaki (129 §) edellyttää, että kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

1.5.5. Käyttösuunnitelmien hyväksyminen lauta- ja valiokunnissa sekä kaupunginhallituksessa

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpanomääräyksin valiokuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi. Kaupunginhallitus, valiokunnat ja lautakunta päättävät tämän jälkeen omasta talousarvion mukaisesta käyttösuunnitelmastaan, johon tehdään tarvittaessa tarkennuksia.

Käyttösuunnitelmassa toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet ja jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa).

1.5.6. Osavuosikatsaukset ja talouden seuranta

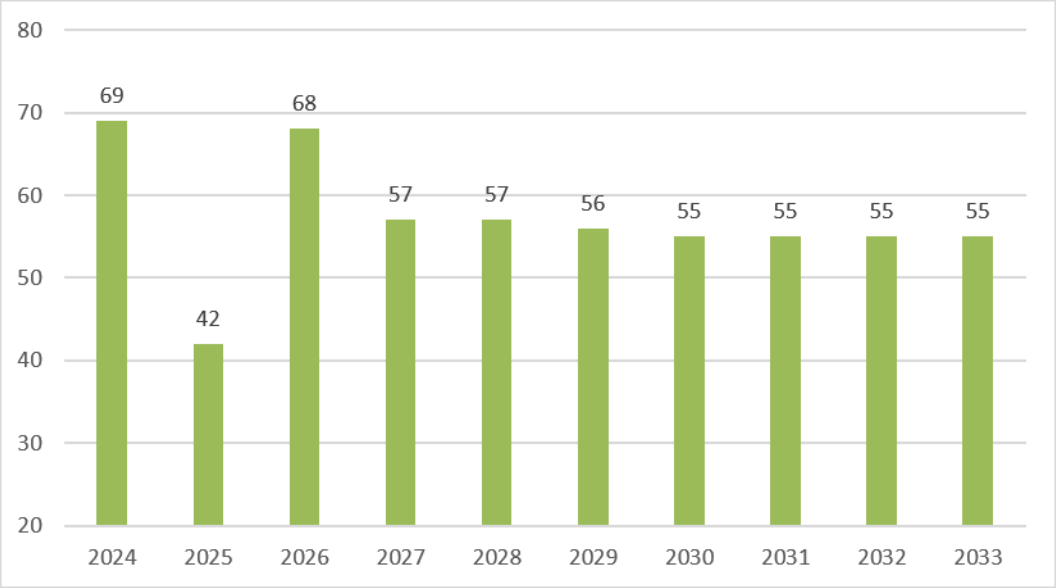
Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion ja tunnuslukujen seuranta tulee olla jatkuvaa ja se on osa toiminnan ja talouden ohjausta. Osavuosikatsaukset tehdään neljännesvuosittain. Osavuosikatsaukset tehdään maalis-, kesä ja syyskuun lopun toteutumatilanteesta. Joulukuun lopun tilanteesta esitetään tilinpäätöksen ennakkotiedot. Tämä raportointirytmi on sama kuin valtiokonttorille ilmoitettavien tietojen raportointirytmi.

Tammi-maaliskuun ja tammi-syyskuun katsaukset ovat kevyempiä ja kattavampi osavuosikatsaus laaditaan ajalta 1.1–30.6. Kesäkuun osavuosikatsauksen yhteydessä käsitellään myös strategisten tavoitteiden toteutuminen sekä konserniyhtiöiden talouden toteuma. Toimielinten tulee käsitellä tehtäväalueidensa talousarvion toteuma vähintään neljännesvuosittain. Kaupunginhallituksella ja talousjohtajalla on oikeus tarvittaessa antaa hallintokunnille talouden seurantaan liittyviä tarkempia ja yksityiskohtaisempia menettelytapaohjeita.

1.6. Väestö-, työpaikka- ja oppilasennusteet

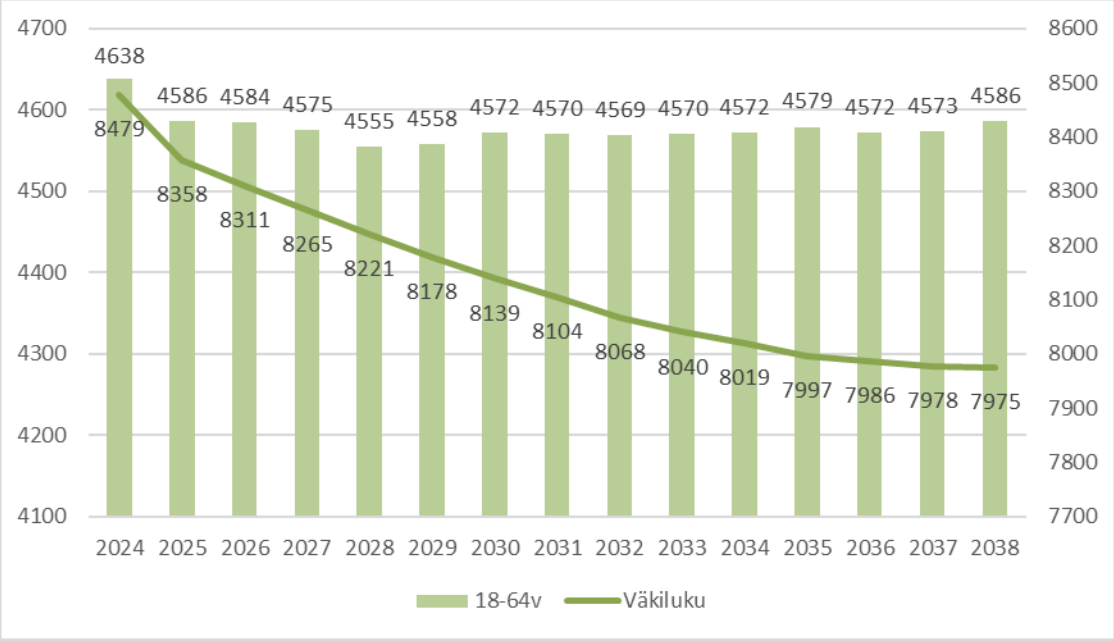
1.6.1. Väestö

SYNTYVYYDEN KEHITYS JA ENNUSTE

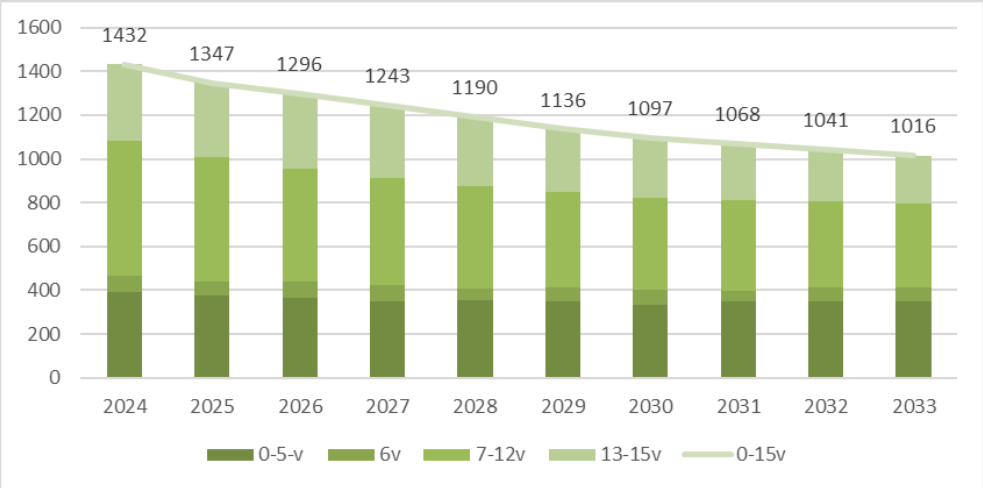

(Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste 24.10.2024, vuosien 2024 ja 2025 luvut toteutuneita, vuoden 2026 ennuste perustuu neuvolan arvioon)

VÄESTÖKEHITYS JA ENNUSTE

(Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste 24.10.2024)

ALLE 16-VUOTIAIDEN VÄESTÖENNUSTE

(Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste 24.10.2024)

1.6.2. Työpaikat

TYÖLLISYYSTILANNE

	2021	2022	2023	2024	2025
Työvoiman määrä	4 024	3 930	3 940	3 917	3921
Avoimet työpaikat	146	251	94	72	56,5
Työttömät työnhakijat	314	282	271	285	263
Työttömyysaste	7,8 %	7,2 %	6,9 %	7,3 %	6,7 %

(Lähde: Tilastokeskus 22.10.2026)

1.6.3. Peruskoulun ja lukion oppilasmäärät

KAPPELIMÄKI, YLEISOPETUS

luokat	1	2	3	4	5	6	yht.
2024 - 2025	58	53	65	60	78	67	381
2025 - 2026	52	56	56	64	59	80	367
2026 - 2027	41	51	55	58	63	59	327
2027 - 2028	42	41	51	55	58	63	310
2028 - 2029	43	42	41	51	55	58	290
2029 - 2030	41	43	42	41	51	55	273
2030 - 2031	34	41	43	42	41	51	252
2031 - 2032	38	34	41	43	42	41	239
2032 - 2033	24	38	34	41	43	42	222

KAPPELIMÄKI, PIENRYHMÄT

luokat	1	2	3	4	5	6	yht.
2024 - 2025	11	20	10	9	14	11	75
2025 - 2026		14	14	10	10	14	62
2026 - 2027		10	6	13	10	13	52
2027 - 2028		0	10	6	13	10	39
2028 - 2029		0	0	10	6	13	29
2029 - 2030		0	0	0	10	6	16
2030 - 2031		0	0	0	0	10	10
2031 - 2032		0	0	0	0	0	0
2032 - 2033		0	0	0	0	0	0

KAPPELIMÄKI, TOIMINNANALOITTAIN ETENEVÄ OPETUS

luokat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	yht.
2024 - 2025	2	2	1	2	3	0	3	0	2	0	15
2025 - 2026	2	3	3	1	2	3	0	3	0	0	17
2026 - 2027	1	1	4	3	1	2	3	0	3	0	18
2027 - 2028	1	1	1	4	3	1	2	3	0	0	16
2028 - 2029	1	1	1	1	4	3	1	2	3	0	17
2029 - 2030	1	1	1	1	1	4	3	1	2	0	15
2030 - 2031	1	1	1	1	1	1	4	3	1	0	14
2031 - 2032	1	1	1	1	1	1	1	4	3	0	14
2032 - 2033	1	1	1	1	1	1	1	1	4	0	12

KAPPELIMÄKI YHTEENSÄ

luokat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	yht.
2024 - 2025	71	75	76	71	95	78	3	0	2	0	471
2025 - 2026	54	73	73	75	71	97	0	3	0	0	446
2026 - 2027	42	62	65	74	74	74	3	0	3	0	397
2027 - 2028	43	42	62	65	74	74	2	3	0	0	365
2028 - 2029	44	43	42	62	65	74	1	2	3	0	336
2029 - 2030	42	44	43	42	62	65	3	1	2	0	304
2030 - 2031	35	42	44	43	42	62	4	3	1	0	276
2031 - 2032	39	35	42	44	43	42	1	4	3	0	253
2032 - 2033	25	39	35	42	44	43	1	1	4	0	234

KODJALA

luokat	1	2	3	4	5	6	yht.
2024 - 2025	6	7	5	8	8	3	37
2025 - 2026	5	6	7	5	8	8	39
2026 - 2027	7	5	5	7	5	8	37
2027 - 2028	12	7	5	5	7	5	41
2028 - 2029	11	12	7	5	5	7	47
2029 - 2030	6	11	12	7	5	5	46
2030 - 2031	6	6	11	12	7	5	47
2031 - 2032	8	6	6	11	12	7	50
2032 - 2033	7	8	6	6	11	12	50

SOUKAINEN

luokat	1	2	3	4	5	6	yht.
2024 - 2025	5	10	7	11	8	8	49
2025 - 2026	4	5	10	7	12	8	46
2026 - 2027	5	4	6	11	7	12	45
2027 - 2028	6	5	4	6	11	7	39
2028 - 2029	7	6	5	4	6	11	39
2029 - 2030	2	7	6	5	4	6	30
2030 - 2031	10	2	7	6	5	4	34
2031 - 2032	6	10	2	7	6	5	36
2032 - 2033	2	6	10	2	7	6	33

SUONTAKA

luokat	1	2	3	4	5	6	yht.
2024 - 2025	4	2	3	7	5	7	28
2025 - 2026	6	4	3	3	7	5	28
2026 - 2027	3	5	4	3	3	6	24
2027 - 2028	5	3	5	4	3	3	23
2028 - 2029	4	5	3	5	4	3	24
2029 - 2030	5	4	5	3	5	4	26
2030 - 2031	5	5	4	5	3	5	27
2031 - 2032	6	5	5	4	5	3	28
2032 - 2033	8	6	5	5	4	5	33

UNTAMALA

luokat	1	2	3	4	5	6	yht.
2024 - 2025	8	8	4	7	9	6	42
2025 - 2026	8	8	8	4	8	9	45
2026 - 2027	5	7	9	8	4	7	40
2027 - 2028	6	5	7	9	8	4	39
2028 - 2029	5	6	5	7	9	8	40
2029 - 2030	7	5	6	5	7	9	39
2030 - 2031	6	7	5	6	5	7	36
2031 - 2032	9	6	7	5	6	5	38
2032 - 2033	4	9	6	7	5	6	37

VUOSILUOKAT 1-6, TOIMINNANALOITTAIN ETENEVÄ OPETUS

luokat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	yht.
2024 - 2025	94	102	95	104	125	102	3	0	2	0	627
2025 - 2026	77	96	101	94	106	127	0	3	0	0	604
2026 - 2027	62	83	89	103	93	107	3	0	3	0	543
2027 - 2028	72	62	83	89	103	93	2	3	0	0	507
2028 - 2029	71	72	62	83	89	103	1	2	3	0	486
2029 - 2030	62	71	72	62	83	89	3	1	2	0	445
2030 - 2031	62	62	71	72	62	83	4	3	1	0	420
2031 - 2032	68	62	62	71	72	62	1	4	3	0	405
2032 - 2033	46	68	62	62	71	72	1	1	4	0	387

VARPPEEN KOULU, VUOSILUOKAT 7 – 9, YLEISOPETUS

luokat	7	8	9	yht.
2024 - 2025	106	102	92	300
2025 - 2026	92	105	100	297
2026 - 2027	107	89	102	298
2027 - 2028	101	107	89	297
2028 - 2029	87	101	107	295
2029 - 2030	97	87	101	285
2030 - 2031	83	97	87	267
2031 - 2032	77	83	97	257
2032 - 2033	56	77	83	216

VARPPEEN KOULU, VUOSILUOKAT 7 – 9, PIENRYHMÄT + POIJU

luokat	7	8	9	yht.
2024 - 2025	10	9	16	35
2025 - 2026	15	10	17	42
2026 - 2027	19	13	13	45
2027 - 2028	6	19	13	38
2028 - 2029	6	6	19	31
2029 - 2030	6	6	6	18
2030 - 2031	6	6	6	18
2031 - 2032	6	6	6	18
2032 - 2033	6	6	6	18

VARPPEEN KOULU YHTEENSÄ

luokat	7	8	9	yht.
2024 - 2025	116	111	108	335
2025 - 2026	107	115	117	339
2026 - 2027	126	102	115	343
2027 - 2028	105	126	102	333
2028 - 2029	92	107	126	325
2029 - 2030	100	93	107	300
2030 - 2031	85	103	93	281
2031 - 2032	82	89	103	274
2032 - 2033	61	83	89	233

PERUSKOULUT YHTEENSÄ

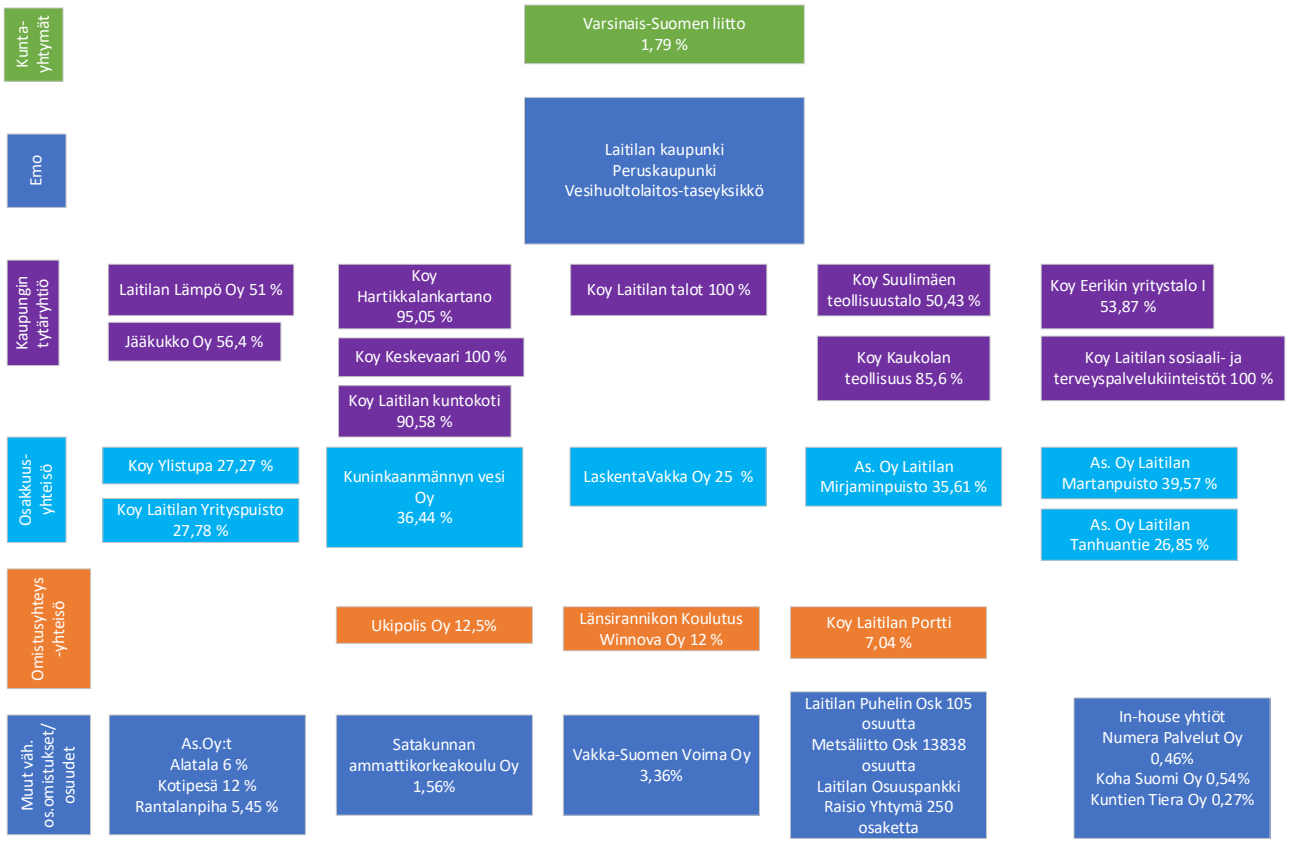
luokat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	yht.
2024 - 2025	94	102	95	104	125	102	119	111	110	0	962
2025 - 2026	77	96	101	94	106	127	107	118	117	0	943
2026 - 2027	62	83	89	103	93	107	129	102	118	0	886
2027 - 2028	72	62	83	89	103	93	107	129	102	0	840
2028 - 2029	71	72	62	83	89	103	93	109	129	0	811
2029 - 2030	62	71	72	62	83	89	103	94	109	0	745
2030 - 2031	62	62	71	72	62	83	89	106	94	0	701
2031 - 2032	68	62	62	71	72	62	83	93	106	0	679
2032 - 2033	46	68	62	62	71	72	62	84	93	0	620

2. KONSERNITOIMINNOT

2.1.1. Konsernijohdolle ja kaupungin edustajille asetetut tavoitteet

Laitilan kaupunkikonserni muodostuu kymmenestä tytäryhteisöstä (> 50 % omistus) ja seitsemästä osakkuusyhteisöstä (20–50 % omistus) sekä Varsinais-Suomen liiton kuntayhtymästä, jossa kaupunki on jäsenenä. Lisäksi kaupungilla on pienempiä omistusosuuksia useista yhtiöistä. Vakka-Suomen Laskenta Oy on uusin osakkuusyhtiö. Yhtiö perustettiin keväällä 2025. Uusin tytäryhtiö on Koy Laitilan Sosiaali- ja terveyspalvelukiinteistöt. Yhtiö perustettiin joulukuussa 2025. Yhtiön varsinainen toiminta alkoi 1.5.2026 kaupungin myytyä terveyskeskusrakennuksen yhtiölle.

Laitilan kaupunkikonserni
Konsernirakenne 1.10.2026

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Laitilan kaupungin konserniohje tukee kaupunkikonsernin omistajapoliittista ohjausta, kaupunkistrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa.

Kaupungin omistajapolitiikan näkyminen tyttärien toiminnassa on tullut entistä tärkeämmäksi. Kunnat laativat konsernitilinpäätöksen, johon sisältyy konsernitaseen lisäksi konsernituloslaskelma ja konsernirahoituslaskelma. Koko konsernin ohjaaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta on tärkeää myös kesken tilikautta.

Kaupunginvaltuusto päättää kaupunkikonsernille ja sen tytäryhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kaupungin talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Yhteisön tulee laatia vuosittain talousarvio omaa toimintaansa varten. Tytäryhteisöjen vuotuiset toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat tulee toimittaa kaupungin talouspalveluihin seurantaa varten viivytyksettä niiden valmistuttua ja pyydettäessä myös luonnosvaiheessa. Merkittävät taloudelliset ratkaisut ja investoinnit ovat asioita, joista tytäryhteisön tulee hankkia konsernijohdon kanta ennen päätöksentekoa.

Konserniin kuuluvien yhteisöjen on vuosittain raportoitava toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Raportointi tapahtuu toimintavuoden aikana tehtävän puolivuosiraportoinnin yhteydessä sekä toimintavuoden päätyttyä yhteisöjen tilinpäätösten valmistumisen jälkeen erikseen annetun aikataulun ja ohjeistuksen mukaisesti. Puolivuotisraportoinnin ja tilinpäätösraportoinnin tulee sisältää vähintään olennaisimmat asiat yhtiön toiminnasta, taloudesta ja arvion niiden tulevasta kehityksestä sekä selvityksen kaupungin talousarviossa yhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.

Raportoitavia tunnuslukuja ovat ainakin: asuntojen-/toimitilojen vuokrausaste % (asunto- ja kiinteistöyhtiöt), tuottojen toteutuma-aste %, kassavarat €, omavaraisuusaste (%), suhteellinen velkaantuneisuus (%) sekä tilinpäätöksessä lainakanta ja vuosikatteen osuus poistoista (%).

Kaupunginhallitus ohjaa tarpeen mukaan tytäryhteisöissä toimivia kaupungin edustajia tyttärille asetetuista tavoitteista.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisön hallituksen on pyydettävä konsernijohdon kannanotto muun muassa seuraaviin toimenpiteisiin: tytäryhteisön perustaminen, yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen, yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen, toimintaan nähden merkittävät investoinnit, kiinteistö- ja yrityskaupat, merkittävä lainanotto ja lainananto, taloudellisesti merkittävät sopimukset, yhtiön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan sekä tieto saneerausmenettelyyn hakeutumisesta.

Laitilan kaupunkikonsernin rakenne on viime vuosina yksinkertaistunut. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen poisti vapaaehtoiset kuntayhtymät konsernirakenteesta jättäen Varsinais-Suomen liiton ainoaksi toimintaa harjoittavaksi kuntayhtymäksi. Lisäksi kaupunki on hankkinut kiinteistöyhtiöitä 100 % omistukseen ja fuusioinut niitä Laitilan taloihin. Fuusiointia on tarkoitus jatkaa vuosien 2026 ja 2027 aikana ja samalla pyrkiä selkeyttämään kiinteistöyhtiöiden hallinnointia. Konsernirakenteessa on vielä 1.10.2026 tilanteessa erillisinä tytäryhtiöinä Koy Keskevaari ja Koy Hartikkalankartano. Nämä yhtiöt on tarkoitus fuusioida Laitilan taloihin seuraavaksi. Koy Keskevaarin fuusioimisprosessi on tarkoitus saada päätökseen marraskuussa 2026.

2.1.2. Jääkukko Oy

TULOSTAVOITE

Jääkukko Oy:n tavoitteena on järjestää jäähallitoiminta taloudellisesti kestävällä ja kustannustehokkaalla tavalla. Kaupungin liikuntatoimen talousarviossa osoitetaan määräraha jäähallitoiminnan tukemiseen. Kaupungin tukea ei kohdisteta markkinaehtoisesti toimivaan kuntosalitoimintaan.

Yhtiön talouteen vaikuttavat erityisesti energiakustannukset sekä pukuhuonetilojen peruskorjausta varten nostetun lainan rahoitus- ja lyhennysmenot. Vuonna 2027 yhtiön tavoitteena on vahvistaa tulorahoitustaan, parantaa energia- ja kustannustehokkuutta sekä huolehtia maksuvalmiuden säilymisestä. Yhtiön tulee selvittää mahdollisuuksia lisätä tilojen käyttöä ja käyttöasteeseen perustuvia tuloja sekä sopeuttaa toimintaansa kustannustason muutoksiin.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	245 353	244 710	242 360	244 200	244 200
Toimintamenot	-244 841	-242 960	-237 070	-242 100	-242 100
Tulos	512	1 750	5 290	2 100	2 100

RAPORTOINTI

Jääkukko Oy toimittaa kaupungin taloushallintoon vuosittain talousarvio- ja tilinpäätöstiedot sekä konserniohjeen mukaiset väliraportit. Raportoinnissa tulee kuvata toiminnan ja talouden kehitys, yhtiön maksuvalmius, lainanhoitokyky sekä energia- ja kustannustehokkuutta parantavien toimenpiteiden eteneminen. Yhtiö antaa kaupunginhallitukselle suoran informaation toiminnastaan ja taloudestaan tilinpäätöksen valmistuttua ennen yhtiökokousta.

2.1.3. Laitilan Lämpö Oy

TULOSTAVOITE

Laitilan Lämpö Oy:n tavoitteena on tuottaa kaupungille ja muille asiakkailleen toimitusvarmaa ja hinnaltaan kilpailukykyistä lämpöenergiaa. Lämmön hinnan tulee säilyä kohtuullisena suhteessa muihin paikkakunnalla käytettäviin lämmitysmuotoihin ja vastaavien lämpölaitosten keskimääräiseen hintatasoon.

Yhtiön tulee sopeuttaa toimintansa polttoaineiden, energian, rahoituksen ja muiden tuotantopanosten kustannuskehitykseen. Vuonna 2027 tavoitteena on vahvistaa kannattavuutta ja maksuvalmiutta sekä ylläpitää riittävää investointi- ja lainanhoitokykyä. Investoinnit tulee priorisoida toimitusvarmuuden, verkoston kunnon, energiatehokkuuden ja taloudellisen vaikuttavuuden perusteella.

Yhtiö jatkaa vähäpäästöisten ja uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä sekä kehittää toimintaansa siten, että lämmöntuotannon ympäristövaikutukset ja riippuvuus fossiilisista polttoaineista pysyvät mahdollisimman vähäisinä. Yhtiön tulee jakaa omistajilleen osinkoa silloin, kun tilikauden tulos, maksuvalmius, vakavaraisuus ja investointitarpeet sen mahdollistavat.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	3 323 859	3 618 000	3 489 000	3 550 000	3 600 000
Toimintamenot	-3 049 104	-3 231 000	-3 223 000	- 3270 000	-3 320 000
Tulos	51 847	146 000	37 000	50 000	50 000

RAPORTOINTI

Laitilan Lämpö Oy toimittaa kaupungin taloushallintoon vuosittain talousarvio- ja tilinpäätöstiedot sekä konserniohjeen mukaiset väliraportit. Raportoinnissa tulee kuvata toiminnan kannattavuus, maksuvalmius, lämmön hinnan kilpailukyky, investointien toteutuminen sekä keskeisten polttoaineiden ja energialähteiden käyttö. Yhtiö antaa kaupunginhallitukselle suoran informaation toiminnastaan ja taloudestaan tilinpäätöksen valmistuttua ennen yhtiökokousta.

2.1.4. Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt

TULOSTAVOITE

Kaupungin omistamien kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden tavoitteena on ylläpitää kiinteistökantaa suunnitelmallisesti, taloudellisesti ja energiatehokkaasti. Yhtiöiden tulee huolehtia siitä, että vuokrat ja vastikkeet kattavat pitkällä aikavälillä kiinteistöjen käyttö-, ylläpito-, rahoitus- ja korjauskustannukset.

Yhtiöiden tulee hillitä hoitokulujen kasvua, parantaa energiatehokkuutta ja varautua ennakoivasti kiinteistöjen peruskorjaustarpeisiin. Korjaustoimenpiteet ja investoinnit tulee priorisoida kiinteistöjen kunnon, turvallisuuden, käyttöasteen, energiatehokkuuden ja taloudellisen vaikuttavuuden perusteella. Asukkaita ja tilojen käyttäjiä tulee ohjata energiaa ja vettä säästäviin toimintatapoihin.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden omavaraisuusasteen pitkän aikavälin tavoitteena on vähintään 50 prosenttia. Tavoitetta arvioitaessa otetaan huomioon yhtiöiden investoinnit, uudistuotanto ja rahoitusrakenne. Yhtiöiden tulee seurata ja raportoida asuntojen, huoneistojen ja toimitilojen käyttöasteesta. Käyttöasteen tavoitteena on keskimäärin vähintään 90 prosenttia.

Kaupungin tavoitteena on jatkaa kiinteistöyhtiörakenteen selkeyttämistä ja hallinnon tarkoituksenmukaista keskittämistä. Omistus- ja rakennejärjestelyissä tulee arvioida niiden taloudelliset, verotukselliset, rahoituksselliset ja toiminnalliset vaikutukset ennen päätöksentekoa.

RAPORTOINTI

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt toimittavat kaupungin taloushallintoon vuosittain talousarvio- ja tilinpäätöstiedot sekä konserniohjeen mukaiset väliraportit. Raportoinnissa tulee kuvata vähintään yhtiön talouden kehitys, maksuvalmius, lainakanta, käyttöaste, vuokrasaamiset, keskeiset korjaus- ja investointitarpeet sekä merkittävät toiminnalliset ja taloudelliset riskit. Konsernijohdon sitä edellyttäessä yhtiö antaa kaupunginhallitukselle suoran informaation toiminnastaan ja taloudestaan.

KIINTEISTÖ OY LAITILAN KUNTOKOTI

Yhtiön tavoitteena on ylläpitää kiinteistöä suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti. Kiinteistön hoito- ja rahoituskulut tulee kattaa vuokratuotoilla. Yhtiön tulee huolehtia tilojen korkeasta käyttöasteesta, ennakoivasta kunnossapidosta ja riittävästä varautumisesta tuleviin korjaustarpeisiin.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	200 000	204 000	206 000	208 500	212 000
Toimintamenot	-222 615	-200 000	-220 000	-225 000	-230 000
Tulos	-22 615	4 000	-14 000	-16 500	-18 000

KIINTEISTÖ OY HARTIKKALANKARTANO

Yhtiön tavoitteena on ylläpitää kiinteistöä suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti siten, että hoito- ja rahoituskulut katetaan vuokratuotoilla. Vuosien 2026-2027 aikana arvioidaan yhtiön omistus- ja rakennejärjestelyjen tarkoituksenmukaisuutta osana kaupungin kiinteistöyhtiörakenteen kehittämistä. Mahdolliset järjestelyt valmistellaan erikseen siten, että niiden taloudelliset, verotukselliset ja toiminnalliset vaikutukset selvitetään ennen päätöksentekoa.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	380 771	380 712	390 619	390 619	390 619
Toimintamenot	-351 255	-380 712	-390 619	-390 619	-390 619
Tulos	29 516	0	0	0	0

KIINTEISTÖ OY KESKEVAARI

Yhtiön tavoitteena on ylläpitää kiinteistöä suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti siten, että hoito- ja rahoituskulut katetaan vuokratuotoilla. Vuonna 2026 on käynnistetty yhtiön sulautumisprosessi Kiinteistö Oy Laitilan Taloihin.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	106 307	112 500	112 500	0	0
Toimintamenot	-23 946	-107 950	-112 500	0	0
Tulos	82 361	4 550	0	0	0

KIINTEISTÖ OY SUULIMÄEN TEOLLISUUSTALO

Yhtiön tavoitteena on huolehtia kiinteistön suunnitelmallisesta ylläpidosta ja säilyttää tilojen käyttöaste hyvänä. Kiinteistön hoito- ja rahoituskulut tulee kattaa vastikkeilla. Yhtiön tulee varautua ennakoivasti kiinteistön korjaus- ja kunnossapitotarpeisiin sekä seurata kustannusten ja vastiketason kehitystä.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	85 436	61 493	61 574	61 574	61 574
Toimintamenot	-61 353	-61 493	-61 574	-61 574	-61 574
Tulos	-24 084	0	0	0	0

KAUKOLAN TEOLLISUUS

Yhtiön tavoitteena on huolehtia kiinteistön suunnitelmallisesta ylläpidosta, kustannustehokkaasta toiminnasta ja tilojen korkeasta käyttöasteesta. Kiinteistön hoito- ja rahoituskulut tulee kattaa vuokratuotoilla. Mahdollisen laajennuksen toteuttamisedellytyksiä arvioitaessa tulee selvittää investoinnin kysyntä, kannattavuus, rahoitus, riskit ja vaikutus yhtiön talouteen ennen päätöksentekoa.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	279 444	280 000	280 000	280 000	280 000
Toimintamenot	-294 093	-280 000	-280 000	-280 000	-280 000
Tulos	-14 649	0	0	0	0

EERIKIN YRITYSTALO

Yhtiön tavoitteena on huolehtia kiinteistön suunnitelmallisesta ylläpidosta ja tilojen tarkoituksenmukaisesta käytöstä. Toiminnan tulee perustua realistiseen arvioon tilojen käyttöasteesta, vuokratuotoista sekä ylläpito- ja korjauskustannuksista. Yhtiön tulee toimittaa kaupungille vuoden 2027 talousarvio ja ajantasainen arvio tulevista korjaus- ja investointitarpeista.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	88 401	88 381	0	0	0
Toimintamenot	-85 221	-89 262	0	0	0
Tulos	3 180	-880	0	0	0

LAITILAN TALOT

Yhtiön tavoitteena on tarjota kysyntää vastaavia ja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja sekä ylläpitää asuntokantaa suunnitelmallisesti, taloudellisesti ja energiatehokkaasti. Yhtiön tulee seurata asuntojen käyttöastetta, vuokrasaamisia, rahoituskustannuksia ja korjausvelan kehitystä. Vuokrat tulee määritellä siten, että ne turvaavat toiminnan jatkuvuuden sekä kattavat pitkällä aikavälillä kiinteistöjen ylläpito-, rahoitus- ja korjauskustannukset.

Yhtiön tulee laatia ja ylläpitää pitkän aikavälin korjaussuunnitelmaa, jossa korjaustoimenpiteet priorisoidaan kiinteistöjen kunnon, turvallisuuden, käyttöasteen ja taloudellisen vaikuttavuuden perusteella. Vanhojen

kohteiden peruskorjauksista päätettäessä tulee arvioida korjaamisen lisäksi kohteiden pitkän aikavälin kysyntä, taloudellinen kannattavuus ja mahdolliset vaihtoehtoiset ratkaisut.

Yhtiön hallinnolliset kustannukset ovat kasvaneet järjestelmähankintojen sekä toimitusjohtajan ja hallintohenkilön palkkaamisen seurauksena. Vuonna 2027 yhtiön tulee arvioida hallinnollisten resurssiensa tehokasta hyödyntämistä ja selvittää mahdollisuudet tarjota isännöinti- ja muita kiinteistöhallinnon palveluja kaupungin muille kiinteistöyhtiöille. Selvityksessä tulee arvioida palvelujen kysyntä, hinnoittelu, tarvittavat resurssit, vastuut ja riskit sekä palvelumyynnin vaikutus Laitilan Talojen ja palveluja ostavien yhtiöiden talouteen. Mahdollisen palvelumyynnin tulee olla kustannusvastaavaa, läpinäkyvästi hinnoiteltua ja yhtiön oman perustehtävän kannalta tarkoituksenmukaista.

Uudisrakentamisen tulee perustua osoitettuun asuntokysyntään sekä realistiseen arvioon investoinnin rahoituksesta, korkoriskistä, vuokratasosta ja vaikutuksesta yhtiön talouteen. Uudisrakentamiseen liittyvät kaupungin takaukset ja muut omistajan vastuut tuodaan erikseen kaupungin päätöksentekoon.

Yhtiön tulee lisäksi osallistua kaupungin kiinteistöyhtiörakenteen kehittämiseen. Mahdolliset sulautumiset ja muut rakennejärjestelyt valmistellaan siten, että niiden vaikutukset yhtiön talouteen, rahoitukseen, hallintoon ja asukkaiden asemaan arvioidaan ennen päätöksentekoa.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 550 834	1 607 546	1 800 000	2 200 000	0
Toimintamenot	-1 633 322	-1 674 030	-1 800 000	0	0
Tulos	3	0	0	0	0

KOY LAITILAN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Sote-kiinteistöyhtiön toiminta on käynnistynyt 1.5.2026 terveyskeskusrakennuksen siirryttyä yhtiön omistukseen. Vuonna 2027 yhtiön tavoitteena on vakiinnuttaa toiminta taloudellisesti ja hallinnollisesti kestävälle pohjalle sekä huolehtia omistamiensa kiinteistöjen turvallisuudesta, toimintavarmuudesta, suunnitelmallisesta ylläpidosta ja korkeasta käyttöasteesta.

Yhtiön tulee varmistaa, että hyvinvointialueen kanssa tehtävät vuokrasopimukset kattavat pitkäjänteisesti kiinteistöjen ylläpito-, hallinto-, rahoitus- ja korjauskustannukset sekä mahdollistavat riittävän varautumisen tuleviin investointi- ja peruskorjaustarpeisiin. Vuokrasopimusneuvotteluissa tulee kiinnittää erityistä huomiota vuokrien määräytymisperusteisiin, vastuunjakoon, sopimusten kestoon, indeksiehtoihin, investointivastuisiin ja kiinteistöihin sitoutuvaan taloudelliseen riskiin.

Vuosien 2026 ja 2027 aikana valmistellaan Palke 7:n ja paloaseman yhtiöittämistä. Yhtiöittämisten toteuttaminen edellyttää, että kohteiden arvostus, rahoitus, verotus, vuokrasopimukset ja muut taloudelliset sekä oikeudelliset vaikutukset on selvitetty. Kohteiden siirtämisestä yhtiölle päätetään erikseen sen jälkeen, kun hyvinvointialueen kanssa käytävissä vuokrasopimusneuvotteluissa on saavutettu kaupungin ja yhtiön kannalta taloudellisesti kestävä ratkaisu.

Yhtiön hallinnossa ja kiinteistöjen ylläpidossa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä ja synergiaetuja kaupungin sekä muiden kaupungin omistamien kiinteistöyhtiöiden kanssa. Samalla tulee huolehtia yhtiön kustannusten ja vastuiden läpinäkyvästä erottamisesta muusta kaupunkikonsernista.

Yhtiön tulee raportoida kaupungille säännöllisesti taloudestaan, maksuvalmiudestaan, lainakannastaan, vuokrasopimusneuvottelujen etenemisestä, kiinteistöjen käyttöasteesta sekä merkittävistä korjaus-, investointi- ja sopimusriskeistä.

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	379 900	705 000	0	0
Toimintamenot	-305 000	- 650 000	0	0
Tulos	92 900	55 000	0	0

3. KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

3.1. Keskusvaalilautakunta

3.1.1. Vaalit (Tehtävä 10)

VASTUUHENKILÖ

hallinto- ja henkilöstöasiantuntija Oona Majuri

TOIMINNAN KUVAUS

Vaalien toimittamista varten kaupunki on vuoden 2027 alusta yksi äänestysalue. Vaaliviranomaisina toimivat keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat ja vaalitoi-mikunta. Ennakkoäänestys hoidetaan kaupungin omana sekä palkatun henkilös-tön työnä. Valtio osallistuu valtiollisten vaalien kustannuksiin.

Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 10.11.2025 § 98, että äänestysalu-eet 001 Laitila-taajama ja 002 Laitila-haja-asutus yhdistetään yhdeksi äänestys-alueeksi 001.

HENKILÖSTÖ

Hallintosihteerin ja hallinto- ja henkilöstöasiantuntijan tehtäviin kuuluu vastuu vaalijärjestelyistä.

VAALIT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Tuet ja avustukset	9 236	0	20 000	20 000	0	0	20 300	20 605
Toimintatuotot yht.	**9 236**	**0**	**20 000**	**20 000**	**0**	**0**	**20 300**	**20 605**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-19 513	0	-19 165	-19 165	0	0	-19 548	-19 939
Palvelujen ostot	-6 510	0	-2 600	-2 600	0	0	-2 639	-2 642
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 787	0	-110	-110	0	0	-112	-112
Vuokrakulut	-2 990	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	**-31 800**	**0**	**-21 875**	**-21 875**	**0**	**0**	**-22 299**	**-22 693**
KL menot	-1 225	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	**-23 789**	**0**	**-1 875**	**-1 875**	**0**	**0**	**-1 999**	**-2 089**
Yhteensä	**-23 789**	**0**	**-1 875**	**-1 875**	**0**	**0**	**-1 999**	**-2 089**

3.2. Tarkastuslautakunta

3.2.1. Tilintarkastus (Tehtävä 14)

VASTUUHENKILÖ

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Pertti Pokki

TOIMINNAN KUVAUS

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta laatii arviointitehtävänsä suorittamiseksi arviointisuunnitelman ja vuosittaisen työohjelman. Arviointityön tuloksena tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuustolle tilintarkastajien valinnan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Nykyinen tilintarkastussopimus BDO Audiator Oy:n kanssa on voimassa tilikausina 2025 – 2028 ja sen jälkeen voidaan ottaa käyttöön optiot vuosille 2029 ja 2030.

Arvioinnin kohteena on kaupungin ja sen tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Arviointityön sisältöön vaikuttavat mahdolliset kaupungin toimintaympäristön ja organisaation muutokset. Taustalla vaikuttavat myös kuntakentällä yleisesti tapahtuvat muutokset, esimerkiksi valtion päätökset siitä, mitkä toiminnot kuuluvat kuntien tehtäviin.

HENKILÖSTÖ

Ei henkilöstöä.

TARKASTUSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot yht.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-4 017	-5 670	-5 955	-5 955	0	0	-6 074	-6 195
Palvelujen ostot	-28 650	-22 300	-23 500	-23 500	0	0	-23 853	-23 882
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-302	0	-150	-150	0	0	-152	-152
Toimintakulut yht.	**-32 969**	**-27 970**	**-29 605**	**-29 605**	**0**	**0**	**-30 078**	**-30 230**
KL menot	-354	-575	-475	-475	0	0	-483	-490
Toimintakate	**-33 323**	**-28 545**	**-30 080**	**-30 080**	**0**	**0**	**-30 561**	**-30 720**
Yhteensä	**-33 323**	**-28 545**	**-30 080**	**-30 080**	**0**	**0**	**-30 561**	**-30 720**

3.3. Kaupunginhallitus

3.3.1. Kaupunginhallitus

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupunginhallituksen suorassa alaisuudessa toimivat hallintotoimi, erillisyksiköt ja maaseutupalvelut. Hallintotoimeen kuuluvat muun muassa ruokapalvelut, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, tietohallintopalvelut, viestintä ja markkinointi, sisäinen palvelutoiminta sekä hyvinvoinnin koordinointi. Erillisyksiköihin kuuluvat talous- ja elinvoimapalvelut, elinkeinotoimi, kaavoitus, asuminen sekä työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut.

Kaupunginhallitus vastaa osaltaan kaupungin johtamisesta ja toiminnan yhteensovittamisesta sekä kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toimeenpanosta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kaupunginhallitus johtaa ja kehittää kaupunginvaltuuston määrittelemien strategisten päämäärien mukaisesti kaupungin hallintoa, taloutta, maankäyttöä, elinkeinotointa, maaseututoimea sekä palvelutuotantoa siten, että Laitila toimii jatkossakin keskeisenä Vakka-Suomen asumisen, pienteollisuuden ja palvelujen keskuksena.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö kuvataan eri tehtävien yhteydessä.

KAUPUNGINHALLITUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	1 637 510	1 732 447	1 764 574	1 764 574	0	0	1 791 042	1 817 908
Maksutuotot	149	200	200	200	0	0	203	206
Tuet ja avustukset	6 962	4 000	4 000	4 000	0	0	4 060	4 121
Vuokratuotot	5 045 738	4 495 994	4 754 314	4 754 314	0	0	4 825 629	4 898 013
Muut toimintatuotot	68 729	24 055	27 414	27 414	0	0	27 825	28 242
Toimintatuotot yht.	**6 759 087**	**6 256 696**	**6 550 502**	**6 550 502**	**0**	**0**	**6 648 759**	**6 748 490**
KL tulot	1 043 822	1 149 456	1 129 920	1 129 920	0	0	1 146 869	1 164 072
Valmistus omaan käyttöön	0	3 324	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-1 687 224	-1 766 851	-1 986 534	-1 986 534	0	0	-2 026 265	-2 066 790
Palvelujen ostot	-557 492	-489 473	-622 369	-622 369	0	0	-631 705	-632 985
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-464 520	-517 406	-517 970	-517 970	0	0	-525 740	-526 397
Avustukset	-73 162	-91 000	-127 500	-127 500	0	0	-129 413	-129 574
Vuokrakulut	-1 846 136	-2 092 147	-1 920 888	-1 920 888	0	0	-1 949 701	-1 972 250
Muut toimintakulut	-91 508	-40 780	-89 917	-89 917	0	0	-91 266	-91 380
Toimintakulut yht.	**-4 720 042**	**-4 997 657**	**-5 265 178**	**-5 265 178**	**0**	**0**	**-5 354 089**	**-5 419 376**
KL menot	-106 172	-121 126	-115 367	-115 367	0	0	-117 098	-118 854
Toimintakate	**2 976 696**	**2 290 693**	**2 299 876**	**2 299 876**	**0**	**0**	**2 324 442**	**2 374 333**
Poistot ja arvonalentumiset	-57 611	-53 463	-80 638	-71 371	0	0	-72 441	-73 528
Yhteensä	**2 919 085**	**2 237 230**	**2 219 238**	**2 228 506**	**0**	**0**	**2 252 000**	**2 300 805**

3.3.2. Ruokahuoltopalvelut (Tehtävä 15)

VASTUUHENKILÖ

keittiöpäällikkö Juha Laiho

TOIMINNAN KUVAUS

Valmistetaan ja tarjotaan maukasta, terveellistä ja vaihtelevaa ruokaa kaikille asiakasryhmille. Kouluissa ja päiväkodeissa sekä ryhmäperhepäivähoidoissa on käytössä seitsemän viikon kiertävä ruokalista. Oppilaita opastetaan ottamaan tarjolla olevia ruokia monipuolisesti lautaselleen.

Toiminnassa otetaan huomioon moninaiset erikoisruokavaliot. Erikoisruokavalioiden valmistus vaatii ammatillisesti paljon tietoa ja tarkkuutta, koska osa erikoisruokavalioista on vaikea toteuttaa monien rajoittavien raaka-aineiden vuoksi. Erikoisruokavalioilmoituskäytäntöä on muutettu siten, että suurimmasta osasta edellytetään lääkärintodistusta.

Jokaisena koulupäivänä yksi kaikille ruokailijoille tarjottavista pääruoista on kasvisruoka. Tämän lisäksi kasvisruokavalioon sitoutuneille yläkoulun ja lukion oppilaille sekä aikuisruokailijoille tarjotaan päivittäin kasvisruokavaihtoehto.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Varppeen koulun keskuskeittiö valmistaa oman koulun lisäksi lounaat neljään eri toimipisteeseen (Kappelimäen koulu, Suontaan, Untamalan, Kodjalan koulutalot).

Soukaisten koulun oppilaat ja henkilökunta on siirretty Kappelimäen ja Suontaan koulutaloihin lukuvuodelle 2026-2027.

Keskuskeittiössä valmistetaan normaalisti päivittäin n. 1 200 lounasta. Ryhmä-perhepäivähoitoihin toimitetaan lisäksi iltapäivän välipalatarvikkeita.

Kappelimäen iltapäiväkerhojen osallistujat (n. 50 oppilasta) käyvät iltapäivällä välipalalla Kappelimäen koulun keittiön ruokasalissa ja puolet ryhmästä Laineen talolla. Samoin toimitetaan välipaloja eri kouluissa pidettäviin oppilaskerhoihin. Erilaisten tilaisuuksien ja retkien (vanhempainillat, kokoukset, koulutustilaisuu-det, leirikoulut) tarjoiluja järjestetään paljon.

Jokaiselle koulun/koulutalon/päiväkodin keittiölle tehdään oma talousarvio vuo-delle 2027. Näin saadaan selville todelliset ruokapalvelun kokonaiskustannukset toimipisteittäin.

Apilaniityn päiväkodin yhteydessä sijaitsee varhaiskasvatukselle ruuan valmista-va keittiö. Keittiö valmistaa lounaan Apilaniityn ja Pähkinäpensaan päiväkodeille sekä lounaan ja välipalan Pappilan päiväkotiin. Kelpolan henkilökunnalla on mah-dollisuus lounastaa Apilaniityn ruokalan tiloissa. Pähkinäpensaan päiväkodin keittiö valmistaa itse aamu- sekä välipalat sekä kypsentää lisukkeet lounaalle. Lounaita Apilaniityssä valmistetaan päivittäin noin 350 annosta.

Hansel Oy:n kanssa on jatkettu puitesopimusta liittyen elintarvikkeisiin ja non-food-tuotteisiin. Sopimuskausi on 1.2.2024 alkaen vuoteen 2027 saakka.

Perunoiden, vihannesten ja hedelmien sopimuksesta käytettiin optiovuosi 31.3.2027 saakka. Uusi kilpailutus juureksista aloitetaan syksyllä 2026 ja uusi sopimus astuu voimaan 1.4.2027. Ateriakuljetussopimus on voimassa 29.2.2028 saakka.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Keittiöpäällikkö	1		
Ruokapalveluesimies	1		
Kokki	8		
Ravitsemistyöntekijä	6	1	3
Ravitsemistyöntekijä-sii-vooja	4	1	1

RUOKAPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	1 624 941	1 718 876	1 752 346	1 752 346	0	0	1 778 631	1 805 311
Tuet ja avustukset	4 268	4 000	4 000	4 000	0	0	4 060	4 121
Muut toimintatuotot	21 065	19 718	22 229	22 229	0	0	22 563	22 901
Toimintatuotot yht.	**1 650 274**	**1 742 594**	**1 778 575**	**1 778 575**	**0**	**0**	**1 805 254**	**1 832 333**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-729 538	-764 531	-818 229	-818 229	0	0	-834 594	-851 286
Palvelujen ostot	-72 814	-80 478	-77 897	-77 897	0	0	-79 065	-79 373
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-444 325	-483 400	-498 985	-498 985	0	0	-506 470	-507 103
Vuokrakulut	-379 951	-390 931	-370 721	-370 721	0	0	-376 282	-381 581
Muut toimintakulut	-662	-500	-2 350	-2 350	0	0	-2 385	-2 388
Toimintakulut yht.	**-1 627 289**	**-1 719 840**	**-1 768 182**	**-1 768 182**	**0**	**0**	**-1 798 796**	**-1 821 731**
KL menot	-56 635	-64 894	-62 154	-62 154	0	0	-63 086	-64 033
Toimintakate	**-33 651**	**-42 140**	**-51 761**	**-51 761**	**0**	**0**	**-56 628**	**-53 432**
Poistot ja arvonalentumiset	-19 132	-19 132	-19 132	-14 982	0	0	-15 207	-15 435
Yhteensä	**-52 782**	**-61 272**	**-70 892**	**-66 743**	**0**	**0**	**-71 835**	**-68 866**

3.3.3. Tietohallintopalvelut (Tehtävä 17)

VASTUUHENKILÖ

tietohallintopäällikkö Sami Suominen

TOIMINNAN KUVAUS

Tietohallinnon tehtävänä on palvella Laitilan kaupunkia siten, että sillä on sen toimintoja tukeva tehokas ja laadukas tietohallinnon sekä tietotekniikkapalveluiden palvelujärjestelmä. IT-palveluja tuottamalla, kehittämällä ja hankkimalla sekä koordinoimalla tietohallinto tukee tuottavaa toimintaa ja tietotekniikan tehokasta käyttöä, sekä huolehtii tietoturvasta ja verkkoyhteyksien toimivuudesta korkeatasoisten ja jatkuvasti kehittyvien palvelujen toteuttamiseksi. Tietohallinnossa työskentelee tietohallintopäällikön lisäksi kokoaikainen it-asiantuntija.

Tietohallinnon ohjauksen ja koordinoinnin tavoitteena on järjestää toiminta Laitilan kaupungilla järkevästi ja tavoitteellisesti, jakaa voimavarat tarkoituksenmukaisesti ja turvata toimintaedellytykset pitkäjänteisesti.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Tietohallinnon toimintojen kehittämistyöt jatkuvat edellisvuosien tavoin ja aiemmin tunnistettuja kehityskohteita pyritään ratkaisemaan. Tavoitteena on löytää ja tunnistaa mahdollisuuksia esim. tekoälyn ja automatiikan lisäämiseen organisaation eri prosesseihin ja siten edesauttaa henkilöstön työskentelyn te-hostamista.

Kyberturva (ja osittain myös tietosuoja) on niinikään tietohallinnon järjestämis-vastuulla. Tietohallinto vastaa mm. IT-järjestelmien riskianalyyseistä, poik-keamien käsittelystä, toiminnan jatkuvuuden varmistamisesta, järjestelmien turvallisesta hankinnasta ja ylläpidosta. Lisäksi pyritään järjestä-mään/mahdollistamaan henkilöstölle koulutusta ajankohtaisiin teemoihin liitty-en ja siten oman osaamisen kehittämisen ja kyberturvaan liittyvän tietoisuuden lisäämisen.

Vuoden 2027 aikana tietohallinto toimii teknisenä asiantuntijana eri mahdollisis-sa järjestelmäprojekteissa edellisvuosien tavoin.

Vuodelle 2027 tietohallinnolla ei ole investointihankkeita.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Tietohallintopäällikkö	1		
IT-asiantuntija	1		

TIETOHALLINTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Muut toimintatuotot	601	617	775	775	0	0	786	798
Toimintatuotot yht.	**601**	**617**	**775**	**775**	**0**	**0**	**786**	**798**
KL tulot	621 802	701 749	676 091	676 091	0	0	686 232	696 525
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-146 459	-152 517	-155 175	-155 175	0	0	-158 278	-161 444
Palvelujen ostot	-44 909	-52 181	-71 095	-71 095	0	0	-72 161	-72 274
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 038	-10 700	-5 035	-5 035	0	0	-5 111	-5 117
Vuokrakulut	-420 997	-486 967	-445 561	-445 561	0	0	-452 244	-453 119
Toimintakulut yht.	**-622 403**	**-702 365**	**-676 865**	**-676 865**	**0**	**0**	**-687 794**	**-691 953**
Toimintakate	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-776**	**5 370**
Poistot ja arvonalentumiset	-35 396	-31 248	-58 423	-49 639	0	0	-50 384	-51 139
Yhteensä	**-35 396**	**-31 248**	**-58 423**	**-49 639**	**0**	**0**	**-51 159**	**-45 769**

3.3.4. Hallintopalvelut (Tehtävä 18)

VASTUUHENKILÖ

hallintojohtaja Johanna Ahokas

TOIMINNAN KUVAUS

Hallintopalvelut tuottaa tehokkaasti ja hyvää hallintotapaa noudattaen keskushallinnon palvelut eri toimialoille, toimielimille, kuntalaisille ja muille sidosryhmille. Hallintotoimi osallistuu osaltaan aktiivisesti kaupunkistrategian mukaisiin toimenpiteisiin sekä kuntalaisten osallisuuden keinojen kehittämiseen.

Hallintopalvelut koostuu mm. seuraavista osa-alueista: yleishallinto, toimikunnat, kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, vanhus- ja vammaisneuvostot, ystäväkuntatoiminta, yhteistyötoiminta, pääomavuokrat ja henkilöstöasiat. Hallintopalvelujen vastuulla ovat mm. sopimusneuvottelut ammattijärjestöjen kanssa, palkanlaskenta, nuorten kesätyöt, viestintä ja markkinointi ja hyvinvoinnin koordinointi. Hallintopalvelut ovat mukana asiakirjahallinnon ja tietosuojan kehittämistehtävissä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on koko kaupunkiorganisaation yhteinen tehtävä. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kehitetään edelleen, ja kuntalaisten palautetta kerätään monipuolisesti eri palveluissa. Käytössä on muun muassa kaupungin verkkosivuilla toimiva palautekanava.

Hallintopalvelujen vastuulle kuuluvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin lisäksi vanhus- ja vammaisneuvostojen, yhteistyötoimikunnan ja työsuojelutoiminnan hallinnolliset tehtävät sekä kaupunginhallituksen ja kau-punginvaltuuston sihteeritehtävät.

Henkilöstöhallinnon järjestelmiä ja toimintatapoja kehitetään edelleen. Henkilös-töhallinnon ohjeistukset pidetään ajan tasalla, ja niistä viestitään henkilöstölle sisäisissä koulutuksissa ja kaupungin intranetissä.

Hallintopalvelujen roolia kaupungin sisäisenä tuki- ja palvelutoimintona vahvistetaan kehittämällä palvelujen saavutettavuutta ja hallinnon avoimuutta sekä tarjoamalla aktiivisesti neuvontaa, opastusta ja koulutusta.

Viestintä on osa jokaisen kaupungin työntekijän tehtävää. Toimiva sisäinen ja ulkoinen viestintä tukee kuntalaisten tiedonsaantia ja vaikuttamismahdollisuuk-sia sekä vahvistaa kaupungin hyvinvointia ja elinvoimaa. Oikea-aikainen, selkeä ja tehokas viestintä tukee myös kaupungin tunnettuutta ja houkuttelevuutta.

Vuoden 2027 alussa johdon sihteerin tehtävä on täytetty osa-aikaisesti (60 %), eikä viestintäasiantuntijan tehtävää ole täytetty.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtävää ei täytetä osana kaupungin YT-prosessin päätöksiä, vaan hyvinvoinnin koordinaatiotehtäviä hoitavat henkilöstö- ja tieto-palveluasiantuntija ja hallintojohtaja.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
kaupunginjohtaja	1	-	-
hallintojohtaja	1	-	-

hallintosihteeri	1	-	-
johdon sihteeri	1		0,5
viestintäasiantuntija	1		0,5
palkkasihteeri	2	-	
henkilöstösihteeri	1	-	-
hyte-koordinaattori	1 (täyttämättä)		-
hallinto- ja henkilöstöasian-tuntija	1	1	

HALLINTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	522	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	2 694	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	5 044 814	4 494 994	4 753 314	4 753 314	0	0	4 824 614	4 896 983
Muut toimintatuotot	46 522	3 312	3 728	3 728	0	0	3 784	3 841
Toimintatuotot yht.	**5 094 551**	**4 498 306**	**4 757 042**	**4 757 042**	**0**	**0**	**4 828 398**	**4 900 824**
KL tulot	336 351	356 217	369 154	369 154	0	0	374 691	380 312
Valmistus omaan käyttöön	0	3 324	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-741 781	-765 969	-922 353	-922 353	0	0	-940 800	-959 617
Palvelujen ostot	-286 677	-211 608	-323 074	-323 074	0	0	-327 920	-328 548
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 336	-20 400	-11 700	-11 700	0	0	-11 876	-11 890
Avustukset	-73 162	-91 000	-127 500	-127 500	0	0	-129 413	-129 574
Vuokrakulut	-1 025 941	-1 189 981	-1 085 967	-1 085 967	0	0	-1 102 256	-1 118 528
Muut toimintakulut	-69 045	-26 400	-72 700	-72 700	0	0	-73 791	-73 883
Toimintakulut yht.	**-2 203 942**	**-2 305 358**	**-2 543 294**	**-2 543 294**	**0**	**0**	**-2 586 055**	**-2 622 040**
KL menot	-46 657	-53 272	-50 340	-50 340	0	0	-51 095	-51 861
Toimintakate	**3 180 303**	**2 499 217**	**2 532 563**	**2 532 563**	**0**	**0**	**2 565 939**	**2 607 235**
Poistot ja arvonalentumiset	-3 083	-3 083	-3 083	-6 750	0	0	-6 851	-6 954
Yhteensä	**3 177 220**	**2 496 134**	**2 529 480**	**2 525 813**	**0**	**0**	**2 559 088**	**2 600 281**

3.3.5. Sisäinen palvelutoiminta (Tehtävä 19)

VASTUUHENKILÖ

henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntija Sari Koski

TOIMINNAN KUVAUS

Sisäinen palvelutoiminta palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin omaa organisaatiota. Tehtäväalue jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: henkilöstön yhteinen koulutus, työhyvinvointi ja työsuojelu, asiakirjahallinto, postitus ja kopiointi.

Sisäisen palvelutoiminnan tehtäviä hoitavat henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntija, joka toimii myös kaupungin työsuojelupäällikkönä ja työsuojeluvaltuutetut omilla sektoreillaan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin tietosuojakäsikirja määrittelee toimintatavat tietosuojan osalta. Tietoturvaan liittyvien asioiden raportointi on tilinpäätökseen sisältyvässä tietosuojatilinpäätöksessä. Kaupungin tiedonhallintaa hoidetaan Tiera tiedonhallinta (CaseM) –ohjelmalla. Tiedonhallinnan digitalisointi jatkuu tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti.

Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin tilasta raportoidaan vuosittaisessa henkilöstökertomuksessa.

Kaupungin henkilöstölle teetetään vuosittain työhyvinvointikysely. Vuoden 2026 tulosten perusteella jatkossa tulee kiinnittää eritystä huomiota häirinnän ja muun epäasiallisen käyttäytymisen tilanteisiin varhaisella puuttumisella ja työyhteisökoulutuksella.

Henkilöstön koulutuksen kehittämistoimenpiteet jatkuvat suunnitelmallisesti sisältäen myös esihenkilövalmennuksen.

Henkilöstön perehdytysohjelma Intro on käytössä koko organisaatiossa.

Henkilöstön Työuraohjelmaa (sisältää aktiivisen tuen) toteutetaan em. ohjelman mukaisesti ja toteumaa seurataan vuosittaisessa henkilöstökertomuksessa.

Sisäisen palvelutoiminnan toimintatuottojen kehys v. 2027 on 1 254 euroa pienempi kuin TP 2025. Toimintakulujen kehys v. 2027 on 12 508 euroa suurempi kuin TP 2025.

Vajaatyökykyisten palkkamäärärahoja on varattu yhdelle työntekijälle n. 4 kk:n ajaksi.

Koko henkilöstön työyhteisökoulutukseen on varattu määrärahoja 5 000 euroa.

Henkilöstön joululahjoihin on ollut mahdollista varata määrärahoja vajaat 15 000 euroa.

Tiedonhallinnan digitalisoinnin odotetaan etenevän kattavan arkistolainsäädännön uudistuksen myötä. Uusi arkistointilaki astui voimaan 1.7.2026.

HENKILÖSTÖ

Sisäisen palvelutoiminnan tehtävistä vastaa henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntija. Työsuojeluvaltuutettujen kuukausipalkkiot sisältyvät sisäisen palvelutoiminnan talousarvioon.

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Henkilöstö- ja tietopalvelu-asiantuntija	1		

SISÄINEN PALVELUTOIMINTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	12 047	13 571	12 228	12 228	0	0	12 411	12 597
Maksutuotot	149	200	200	200	0	0	203	206
Vuokratuotot	924	1 000	1 000	1 000	0	0	1 015	1 030
Muut toimintatuotot	542	408	682	682	0	0	692	702
Toimintatuotot yht.	**13 661**	**15 179**	**14 109**	**14 109**	**0**	**0**	**14 321**	**14 536**
KL tulot	85 669	91 491	84 676	84 676	0	0	85 946	87 235
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-69 447	-83 835	-90 777	-90 777	0	0	-92 593	-94 445
Palvelujen ostot	-44 680	-41 206	-44 744	-44 744	0	0	-45 415	-45 512
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 830	-2 906	-2 250	-2 250	0	0	-2 284	-2 287
Vuokrakulut	-19 247	-24 268	-18 639	-18 639	0	0	-18 919	-19 022
Muut toimintakulut	-21 802	-13 880	-14 867	-14 867	0	0	-15 090	-15 109
Toimintakulut yht.	**-158 006**	**-166 095**	**-171 277**	**-171 277**	**0**	**0**	**-174 300**	**-176 374**
KL menot	-2 880	-2 960	-2 873	-2 873	0	0	-2 917	-2 960
Toimintakate	**-61 555**	**-62 385**	**-75 365**	**-75 365**	**0**	**0**	**-76 950**	**-77 564**
Yhteensä	**-61 555**	**-62 385**	**-75 365**	**-75 365**	**0**	**0**	**-76 950**	**-77 564**

3.3.6. Talouspalvelut (Tehtävä 20)

VASTUUHENKILÖ

talousjohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Talouspalvelut vastaavat kaupungin talouden suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja raportoinnista sekä ulkoisen ja sisäisen laskennan, rahoituksen ja maksuvalmiuden tehtävistä. Yksikkö koordinoi talousarvio- ja tilinpäätösprosesseja ja tuottaa johdolle sekä toimialoille ajantasaista ja vertailukelpoista tietoa päätöksenteon tueksi.

Talouspalvelut tukevat toimialoja talouden suunnittelussa, investointien valmistelussa, taloushallinnon prosesseissa ja järjestelmien käytössä. Yksikön vastuisiin kuuluvat lisäksi hankintojen ohjaus ja kehittäminen, konserniyhtiöiden talouden seuranta ja ohjeistus sekä riskienhallinta- ja vakuutusasioiden koordinointi. Toiminnan tavoitteena ovat laadukkaat ja sujuvat talousprosessit, ajantasainen kirjanpito, selkeä raportointi sekä suunnitelmallinen rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta.

Tehtäväalueeseen sisältyvät taloushallinnon ja kunnallisverotuksen osatehtävien menot ja tulot.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Talouspalveluiden toimintaympäristöä määrittävät kaupungin talouden tasapainottamisen tarve, ennakoinnin ja ajantasaisen raportoinnin merkityksen korostuminen sekä taloushallinnon prosessien jatkuva kehittäminen. Talouspalveluilta edellytetään tiivistä yhteistyötä toimialojen, konserniyhtiöiden, LaskentaVakka Oy:n ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Talousarviovuoteen siirryttäessä talouspalveluissa on käynnissä henkilöstömuutos, kun controller on vaihtunut ja myös talousjohtaja vaihtuu. Muutostilanteessa painotetaan tehtävien hallittua siirtoa, perehdytystä, vastuiden selkeyttä ja toiminnan jatkuvuuden varmistamista.

Kaupungin taloustilanne edellyttää edelleen menojen hallintaa, tulojen kehityksen aktiivista seurantaa sekä rakenteellisten sopeutustoimien valmistelua. Talouspalvelut tukevat johtoa ja toimialoja taloudellisten vaikutusten arvioinnissa sekä talouden suunnittelussa ja seurannassa.

Taloushallinnon järjestelmien ja prosessien kehittämistä jatketaan yhteistyössä LaskentaVakka Oy:n sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Kehittämisen painopisteenä ovat tiedolla johtamisen, raportoinnin ja talousprosessien sujuvuuden vahvistaminen.

Hyvinvointialue- ja työllisyysalueuudistuksiin liittyvät laskutus-, rahoitus-, raportointi- ja sopimusrajapinnat edellyttävät edelleen seurantaa ja yhteistyötä. Yhteistyötä hyvinvointialueen, Turun työllisyysalueen ja muiden kuntien kanssa jatketaan vastuiden, tietovirtojen ja taloudellisten vaikutusten hallitsemiseksi.

Konserniohjausta, talouden suunnittelua ja seurantaa, kustannuslaskentaa sekä omistajaohjausta kehitetään osana kaupunkikonsernin kokonaisohjausta. Talousennusteet päivitetään osavuosikatsausten yhteydessä, jotta mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
talousjohtaja	1	0	0
controller	1	0	0
taloussihteeri	1	0	0
kirjanpitäjä	2	0	0

TALOUSPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	140	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	146	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 552	715	2 176	2 176	0	0	2 209	2 242
Toimintatuotot yht.	**1 839**	**715**	**2 176**	**2 176**	**0**	**0**	**2 209**	**2 242**
KL tulot	460 223	492 954	479 597	479 597	0	0	486 791	494 093
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-343 128	-347 472	-362 784	-362 784	0	0	-370 040	-377 440
Palvelujen ostot	-154 700	-187 256	-173 538	-173 538	0	0	-176 141	-176 426
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-366	-1 200	-1 210	-1 210	0	0	-1 228	-1 230
Vuokrakulut	-52 642	-44 295	-34 142	-34 142	0	0	-34 654	-35 097
Muut toimintakulut	-291	-57	-100	-100	0	0	-102	-102
Toimintakulut yht.	**-551 128**	**-580 280**	**-571 774**	**-571 774**	**0**	**0**	**-582 164**	**-590 295**
Toimintakate	**-89 066**	**-86 611**	**-90 000**	**-90 000**	**0**	**0**	**-93 164**	**-93 959**
Poistot ja arvonalentumiset	-4 517	-6 022	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	**-93 583**	**-92 634**	**-90 000**	**-90 000**	**0**	**0**	**-93 164**	**-93 959**

3.3.7. Elinkeinotoimi (Tehtävä 21)

VASTUUHENKILÖ

elinvoimapäällikkö Juha-Matti Päivölä

TOIMINNAN KUVAUS

Laitilan elinkeinotoimen tehtävänä on kehittää elinkeinojen harjoittamisen yleisiä edellytyksiä sekä huolehtia kunnan ja elinkeinonharjoittajien välisestä yhteistyöstä sekä edistää Laitilan imagoa hyvänä paikkana elää, asua ja yrittää. Laitilan kaupungin elinkeinopolitiikkaa ohjaa Laitilan kaupungin strategia ja Laitilan kaupungin elinkeinopoliittinen ohjelma.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Monipuolinen ja laaja yritysrakenne mahdollistaa kaupungin hyvän työllisyystilanteen. Laitilalaisten yritysten hyvä työtilanne on aiheuttanut eri toimialoille työvoimapulaa osaavasta työvoimasta. Yleisesti hyvä työllisyys Laitilassa ja työssäkäyntialueen positiivinen kehityssuunta on näkynyt suhteutettuna matalina työttömyyslukuina. Laitila on vahva teollisen toiminnan keskus ja alueen kärkiyrityksillä on ollut positiivinen vire liiketoiminnoissa sekä toiminnan laajentamiseen. Edellytykset uusien työpaikkojen syntymiselle sekä teollisuudessa että palveluissa ovat edelleen hyvät Laitilassa ja näkymät Vakka-Suomen alueella positiiviset. Vaikka teollisuuden näkymät ovat pääsääntöisesti hyvät, vaikeuttaa Suomen hallituksen poliittiset päätökset, globaali talouskehitys, korkojen ja inflaation kehittyminen huomattavasti seuraavien vuosien vaikutusta yritysten liiketoimintaan. Alueen suurteollisuudessa tapahtuvat muutokset näkyvät myös Laitilalaisissa yrityksissä. Lomautusten ja irtisanomisten vaikutukset näkyvät vaihteluina yritysten liikevaihdossa, työttömyysasteessa ja väestökehityksessä.

Rahoituksen saaminen VT8 risteysjärjestelyille ja alueen rakentamisen aloittaminen vahvistaisi alueen elinvoimaa välillisesti ja selkeyttäisi risteysalueen kehittymistä. Valtatie 8:n risteysjärjestelyiden saaminen investointien listalle tulisi olla alueen yhteinen asia.

Laitilan vetovoimaa asukkaiden ja yritysten hyvinvoinnin näkökulmasta tulee lisätä ja uuden teollisuusalueen laajennuksen kaavoitus ja maanhankinta vietävä päätökseen. Erityistä huomiota on lisättävä myös kaupungin keskustan viihtyisyyteen ja kehittymiseen.

Laitilan kaupunki on omistajakuntana mukana Länsirannikon Koulutus Oy Winnovassa. Winnova on järjestänyt täydennyskoulutuksia ja toisen asteen koulutusta Laitilan yksikössä sekä Satakunnan Porin ja Rauman yksiköissä. Laitilan yksikön lopettaminen vuoden 2025 loppuun mennessä on suuri menetys alueen ja yritysten elinvoiman kannalta. Laitilan kaupungilla on vahva tahtotila alueen ammatti- ja täydennyskoulutuksen säilymiseen tai uuden toiminnan tuomiseen alueelle.

Laitilan väkiluvun kasvu-ura ja kasvun jatkaminen edellyttää kaupungin palvelutason pitämistä korkeana. Työpaikkojen ohella tulee asumisen monimuotoisuutta ja vapaa-ajan harrastusten vaihtoehtoja edelleen lisätä ja monipuolistaa. Korkeatasoinen ja monipuolinen asunto- ja tonttitarjonta sekä liikunta- ja kulttuuriharrastusmahdollisuuksien kehittäminen on entistäkin tärkeämpi arvo valittaes-sa uutta asuinaluetta. Verkostomainen toiminta yhteistyössä alueen vetovoiman kasvattamiseksi yhdessä yrittäjien ja lähialueiden kanssa on tärkeää. Työllisyys- ja yrityspalvelujen ratkaisut näyttelevät palvelurakenteessa suurta roolia.

Työllisyyspalvelujen uudistus on tullut voimaan vuoden 2025 alussa, joiden tavoitteena on tehostaa työllistymisen mahdollisuuksia monella tavalla.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Elinvoimapäällikkö	1		

ELINKEINOTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Vuokratuotot	70 815	64 000	66 000	66 000	0	0	66 990	67 995
Muut toimintatuotot	27 941	334	627	627	0	0	637	646
Toimintatuotot yht.	**98 756**	**64 334**	**66 627**	**66 627**	**0**	**0**	**67 627**	**68 641**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-92 690	-92 410	-98 378	-98 378	0	0	-100 345	-102 352
Palvelujen ostot	-171 922	-323 571	-320 966	-320 966	0	0	-325 781	-326 213
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 908	-22 900	-8 300	-8 300	0	0	-8 425	-8 435
Avustukset	-18 147	-51 000	-51 142	-51 142	0	0	-51 909	-51 976
Vuokrakulut	-68 994	-61 940	-69 992	-69 992	0	0	-71 042	-71 251
Muut toimintakulut	15 621	-300	-1 300	-1 300	0	0	-1 320	-1 321
Toimintakulut yht.	**-348 039**	**-552 121**	**-550 078**	**-550 078**	**0**	**0**	**-558 821**	**-561 548**
KL menot	-7 468	-7 961	-7 749	-7 749	0	0	-7 865	-7 983
Toimintakate	**-256 751**	**-495 748**	**-491 199**	**-491 199**	**0**	**0**	**-499 059**	**-500 890**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 589	-1 589	-1 572	0	0	0	0	0
Yhteensä	**-258 340**	**-497 337**	**-492 771**	**-491 199**	**0**	**0**	**-499 059**	**-500 890**

3.3.8. Kaavoitus (Tehtävä 22)

VASTUUHENKILÖ

kaupunkisuunnittelija Lila Hopia

TOIMINNAN KUVAUS

Kaavoituksen tehtävään sisältyy kaupungin maankäytön suunnittelu ja ohjaus sekä poikkeamislupien ja erikseen määriteltyjen sijoittamislupien valmistelu suunnittelutarvealueilla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuonna 2027 tullaan jatkamaan asemakaavoitusta useilla eri alueilla mm. Samppanummen teollisuusalueella (ns. konsulttikaava), jonka on tarkoitus tulla lainvoimaiseksi vuoden alussa. Konsulttikaavana työstetään myös Nästin teollisuusalueen asemakaavaa sekä muutamia rantaasemakaavan muutoksia, joiden tavoitteena on tulla lainvoimaiseksi vuonna 2027. Erillisiä kaavoja on vireillä yli 17 kpl, joista 8 kaavaa työstetään aktiivisesti.

Käynnissä on Laitilan keskustan kehittämisen ideakilpailu arkkitehtuurin korkeakouluopiskelijoille, jonka sisäänjätettyjen kilpailuehdotusten tuomarointi tapahtuu vuoden 2027 alkukeväästä. Kilpailun jälkeen tulee tarkastella Laitilan mahdollisuuksia toteuttaa keskustaan ehdotettuja ideoita ja tarkastella mahdollisia kaavamuutostarpeita.

Laitilan paikkatietoohjelmassa Trimblessä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaista koko kunnan voimassa olevaa ajantasa-asemakaavaa ylläpidetään omana työnä. Lisäksi kuntalaisille tarjottavaa karttapalvelua ja sen sisältöä kehitetään ja päivitetään omana työnä.

Laki velvoittaa kuntaa toimittamaan koneluettavia tietomallimuotoisia kaavoja Ryhtiin (valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään) vuoden 2029 alusta alkaen. On hyvä aloittaa miettimään siirtymistä ja tarkastella vaihtoehtoja tietomallimuotoisten kaavojen laatimiseen.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
kaupunkisuunnittelija	1		
palvelusihteeri	0,4		

KAAVOITUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	0	7 000	7 000	7 000	0	0	7 105	7 212
Maksutuotot	12 568	5 000	5 406	5 406	0	0	5 487	5 569
Muut toimintatuotot	203	142	939	939	0	0	953	967
Toimintatuotot yht.	**12 771**	**12 142**	**13 345**	**13 345**	**0**	**0**	**13 545**	**13 748**
Valmistus omaan käyttöön	840	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-77 415	-96 182	-121 436	-121 436	0	0	-123 865	-126 342
Palvelujen ostot	-39 363	-56 408	-58 424	-58 424	0	0	-59 300	-59 409
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-247	-400	-400	-400	0	0	-406	-407
Vuokrakulut	-21 798	-31 898	-32 005	-32 005	0	0	-32 485	-32 665
Toimintakulut yht.	**-138 822**	**-184 888**	**-212 264**	**-212 264**	**0**	**0**	**-216 056**	**-218 823**
KL menot	-5 854	-8 303	-8 065	-8 065	0	0	-8 186	-8 309
Toimintakate	**-131 066**	**-181 049**	**-206 985**	**-206 985**	**0**	**0**	**-210 697**	**-213 384**
Poistot ja arvonalentumiset	-647	0	-7 759	-7 759	0	0	-7 875	-7 994
Yhteensä	**-131 712**	**-181 049**	**-214 744**	**-214 744**	**0**	**0**	**-218 572**	**-221 377**

3.3.9. Asuntotoimi (Tehtävä 23)

VASTUUHENKILÖ

Asunto- ja palvelusihteeri/johdon sihteeri Tiina Mäkelä

TOIMINNAN KUVAUS

Turvata kuntalaisille ja uusille kuntalaisille tarvetta vastaava, viihtyisä ja asumismenoiltaan kohtuullinen asunto ja asumisympäristö.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Asuntotoimisto vastaanottaa vuokra-asuntojen asuntohakemukset. Vuokra-asuntojen asukasvalinnat tehdään yhteistyössä kaupungin asuntosihteerin, Tilikiinteistön isännöinnin sekä Laitilan Talot Oy:n isännöinnin kanssa. Asukasvalinnoissa noudatetaan voimassa olevia valintaperusteita ja varmistetaan, että valtion tukemien vuokra-asuntojen osalta täyttyvät säädösten mukaiset edellytykset.

Asuntotoimen vastuualueeseen kuuluu yhteistyössä isännöitsijöiden kanssa kaupungin omistamien asuntojen ja asuinkiinteistöjen korjaus- ja kunnossapitotoiminnan koordinointi sekä asunto-omaisuuden tarkoituksenmukaisen käytön edistäminen.

Laitilan kaupungin vetovoimaa asumisen näkökulmasta tulee edelleen vahvistaa. Väkiluvun kasvun ja kaupungin elinvoiman turvaamiseksi palvelutaso on pidettävä hyvänä ja sitä tulee kehittää asukkaiden tarpeita vastaavasti. Asumisen vaihtoehtoja ja tarjontaa monipuolistetaan vastaamaan eri elämäntilanteissa olevien asukkaiden tarpeisiin. Kaupunki edistää osaltaan uuden vuokrakerrostalon toteutumista, mikä lisää kohtuuhintaisia asumismahdollisuuksia ja tukee muuttovoittoa.

Uusien kuntalaisten kiinnittyminen paikkakunnalle ja pitkäaikainen asuminen vahvistavat kaupungin elinvoimaa, tukevat palvelujen säilymistä ja parantavat niiden saatavuutta omalla paikkakunnalla.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Asunto- ja palvelusihteeri	1		

ASUMINEN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Maksutuotot	12	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	136 357	162 320	157 000	157 000	0	0	159 355	161 745
Muut toimintatuotot	248	97	349	349	0	0	354	359
Toimintatuotot yht.	**136 618**	**162 417**	**157 349**	**157 349**	**0**	**0**	**159 709**	**162 104**
KL tulot	65 877	43 513	42 600	42 600	0	0	43 239	43 888
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-37 451	-21 980	-22 945	-22 945	0	0	-23 404	-23 872
Palvelujen ostot	-30 347	-15 403	-14 131	-14 131	0	0	-14 343	-14 372
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 412	-27 600	-21 450	-21 450	0	0	-21 772	-21 799
Vuokrakulut	-129 870	-131 502	-137 942	-137 942	0	0	-140 011	-141 257
Muut toimintakulut	-127	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	**-206 207**	**-196 485**	**-196 469**	**-196 469**	**0**	**0**	**-199 531**	**-201 301**
KL menot	-1 229	-949	-922	-922	0	0	-935	-949
Toimintakate	**-4 941**	**8 496**	**2 558**	**2 558**	**0**	**0**	**2 482**	**3 742**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 208	-2 208	-2 208	-2 208	0	0	-2 241	-2 275
Yhteensä	**-7 149**	**6 288**	**350**	**350**	**0**	**0**	**241**	**1 467**

3.3.10. Työllisyys ja maahanmuutto (Tehtävä 24)

VASTUUHENKILÖ

työllisyys- ja maahanmuuttopäällikkö Eila Pappila

TOIMINNAN KUVAUS

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut on osa Laitilan kaupungin elinvoiman erillisyksikköä. Tavoitteena on edistää yritysten ja työnhakijoiden kohtaamista, työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja toisaalta vaikuttaminen työvoiman saatavuuteen paikkakunnalla.

Maahanmuutolla on ollut erityinen merkitys alueen elinkeinoille jo vuosien ajan. Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelujen tavoitteena edesauttaa kotoutumista paikkakunnalle ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Monikulttuurisuustyön tavoitteena on hyvien väestösuhteiden lisääminen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelujen toimintaympäristössä on tapahtunut tai tapahtumassa edelleen muutoksia. Laitilan kaupunki tarjoaa työllisyyspalvelut laitilalaisille työnhakijoille ja yrityspalveluja paikallisille yrityksille osana Turun työllisyysaluetta. Tavoitteena on parantaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa ja nopeuttaa työllistymistä. Tavoitteena on tuoda julkiset työllisyyspalvelut lähemmäksi asiakkaita osaksi kuntien elinvoimatehtäviä.

Työllisyyspalveluiden tavoitteena on laitilalaisille ja Laitilassa asuville tarjottavien palveluiden kehittäminen, paikallisen yhteistyön tiivistäminen ja toiminnan vakiinnuttaminen yhteistyössä työllisyysalueen kanssa niin, että parannetaan työllisyyttä paikkakunnalla ja toisaalta ohjataan asiakkaita oikeiden palveluiden piriin. Tärkeänä kehittämiskohteena on oman toimintakulttuurin kehittäminen sellaiseksi, että yhteistyö sisäisesti, asiakkaiden kanssa ja yhteistyöverkoston puitteissa on toimivaa.

Kunnille siirtyneet työllisyyspalvelut muodostivat uuden valtionosuustehtävän ja kunnat vastaavat palveluiden rahoituksesta. Lukuisat yhtä aikaa tapahtuneet ja edelleen toteutumassa olevat lakimuutokset vaikeuttavat taloudellista ennakointia.

Laitilaan on jo vuosien ajan muutettu Suomen lähialueelta tekemään töitä. Viimeisten vuosien aikana maahanmuutossa on nähty ennennäkemätön muutos, kun Ukrainan sodan alettua sadat ukrainalaiset tulivat Laitilaan ja samaan aikaan alueen yritykset ovat rekrytoineet työntekijöitä yhä kauempaa. Ukrainan sotaa paenneiden tilapäistä suojelua tullaan jatkamaan näillä näkymin kevääseen 2028.

Vuoden 2025 alusta tuli voimaan uusi kotoutumislaki, joka velvoittaa kuntia entistä vahvemmin järjestämään kotoutumispalveluita. Kotoutumispalveluiden tavoitteena on löytää sujuvampia polkuja työelämään sekä parantaa maahanmuuttajanaisten ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttaneiden tavoittamista palveluihin. Kotoutumisen alkuvaiheen palveluihin sisältyy osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta sekä muita kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita. Vuoden 2027 alusta aikuisten kotoutumiskoulutuksien järjestämiseen liittyvä korvaus siirtyy osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta. Kunnan tehtävänä on tarjota kaikille maahanmuuttaneille jatkossa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita. Laitilassa toimita toteu-tetaan maahanmuuttajille suunnatun infopisteen kautta. Piste palvelee ukrainalaisia ukrainan kielellä, mutta myös muita ryhmiä englanniksi tai suomeksi. Vuoden aikana tavoitteena on kehittää neuvontaa ja parantaa muiden palveluiden saatavuutta. Monikulttuurisuusneuvosto seuraa aktiivisesti toimintaa.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Työllisyys- ja maahanmuut-topäällikkö	1		
Työllisyysasiantuntija	5		
Työllisyyspalvelujen ohjaaja	2		
Työnjohtaja	1		
Vaihetyöntekijä	6		3
Kotoutumisohjaaja	2	2	2
Harjoittelija	1	1	

TYÖLLISYYS- JA MAAHANMUUTTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	1 741 425	1 659 862	1 695 787	1 695 787	0	0	1 721 224	1 747 042
Maksutuotot	16 205	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	66 590	20 000	126 500	126 500	0	0	128 398	130 323
Muut toimintatuotot	5 236	10 663	5 779	5 779	0	0	5 865	5 953
Toimintatuotot yht.	**1 829 455**	**1 690 525**	**1 828 066**	**1 828 066**	**0**	**0**	**1 855 487**	**1 883 319**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-751 783	-645 931	-838 421	-838 421	0	0	-855 190	-872 294
Palvelujen ostot	-1 066 618	-1 048 903	-1 473 086	-1 473 086	0	0	-1 495 182	-1 497 216
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-61 156	-50 500	-50 825	-50 825	0	0	-51 587	-51 664
Avustukset	-632 160	-1 028 000	-606 000	-606 000	0	0	-615 090	-615 859
Vuokrakulut	-304 078	-311 068	-307 799	-307 799	0	0	-312 416	-316 914
Muut toimintakulut	-412	-300	-300	-300	0	0	-305	-305
Toimintakulut yht.	**-2 816 207**	**-3 084 702**	**-3 276 431**	**-3 276 431**	**0**	**0**	**-3 329 769**	**-3 354 252**
KL menot	-61 713	-54 211	-57 938	-57 938	0	0	-58 807	-59 689
Toimintakate	**-1 048 465**	**-1 448 388**	**-1 506 303**	**-1 506 303**	**0**	**0**	**-1 533 090**	**-1 530 622**
Poistot ja arvonalentumiset	-14 206	-14 206	-14 206	-13 475	0	0	-13 677	-13 882
Yhteensä	**-1 062 671**	**-1 462 594**	**-1 520 509**	**-1 519 778**	**0**	**0**	**-1 546 767**	**-1 544 504**

3.3.12. Maaseututoimi (Tehtävä 25)

VASTUUHENKILÖ

hallintojohtaja Johanna Ahokas

TOIMINNAN KUVAUS

Maaseututoimen kautta myönnetään EU- ja kansallisia maataloustukia maaseutuyrityksiin, annetaan neuvontaa maatalouslainsäädännöstä, edistetään maaseutuyritysten kehitystä ja monipuolistetaan maaseutuelinkeinoja. Lisäksi maaseututoimen kautta hoidetaan muut maatalouden lakisääteiset kunnille annetut tehtävät mm. hirvieläinten-, suurpetoeläinten- ja rauhoitettujen lintujen aiheuttamat vahinkokorvaukset ja hukkakaurakatselmukset.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuoden 2013 alusta alkaen Laitilan kaupungin maataloushallinto on ollut osa Vakka-Suomen yhteistoiminta-alueen maataloushallintoa. Palvelut ostetaan käytännössä Vehmaan kunnalta. Maaseututoimen kokonaiskustannukset jaetaan peltotukea hakevien maatilojen suhteessa, jolloin Laitilan maksuosuus seutukunnallisesta palvelusta on noin 35%. Maatalouden rakennemuutos jatkuu, mikä näkyy maatilojen lukumäärän vähenemisenä ja tilakokoon kasvuna. Laitila säilyy jatkossakin valtakunnallisesti merkittävänä erikoiskasvien viljelyalueena ja tunnettuna kananmunien tuotantoalueena.

HENKILÖSTÖ

Kaupungilla ei ole omaa palkattua henkilöstöä. Maaseutuasiamiehellä on toimitila Laitilan kaupungintalolla.

MAASEUTUTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot yht.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut								
Palvelujen ostot	-108 412	-104 000	-105 560	-105 560	0	0	-107 143	-107 277
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	**-108 402**	**-104 000**	**-105 560**	**-105 560**	**0**	**0**	**-107 143**	**-107 277**
Toimintakate	**-108 402**	**-104 000**	**-105 560**	**-105 560**	**0**	**0**	**-107 143**	**-107 277**
Yhteensä	**-108 402**	**-104 000**	**-105 560**	**-105 560**	**0**	**0**	**-107 143**	**-107 277**

3.4. Sivistysvaliokunta

3.4.1. Sivistysvaliokunta yhteensä

VASTUUHENKILÖ

Sivistysjohtaja Susanne Forsman

TOIMINNAN KUVAUS

Sivistystoimen vastuualue sisältää sivistystoimen hallinnon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opetuksen. Lisäksi toimialaan kuuluvat vapaa-aikapalvelut, jotka pitävät sisällään kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut sekä Vakka-Suomen alueelliset opistot; Vakka-Suomen musiikkiopisto ja Vakka-Suomen kansalaisopisto.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuonna 2027 sivistyspalvelujen toimintaympäristöön vaikuttavat erityisesti väestörakenteen muutos, lasten ja nuorten määrän väheneminen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tarpeet sekä kaupungin taloudelliset edellytykset. Muutokset edellyttävät palvelutarpeiden, palveluverkon, tilojen käytön ja henkilöstöresurssien ennakoivaa tarkastelua.

Vuoden 2027 alusta kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut muodostavat yhden vapaa-aikapalvelujen tehtäväalueen. Uudistuksella selkeytetään johtamista, vastuita ja työnjakoa sekä vahvistetaan palvelujen yhteistä suunnittelua ja resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä.

Sivistyspalveluissa painotetaan palvelujen laatua ja saavutettavuutta, ennaltaehkäisevää toimintaa, kuntalaisten osallisuutta sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Digitalisaatiota hyödynnetään oppimisessa, asioinnissa, työprosessien kehittämisessä ja tiedolla johtamisessa. Samalla vahvistetaan henkilöstön osaamista ja tuetaan muutosten hallittua toimeenpanoa.

Toimintaa kehitetään kaupungin strategian ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Keskeisiä tavoitteita ovat palvelujen vaikuttavuus ja asiakaslähtöisyys, resurssien tarkoituksenmukainen käyttö sekä palvelurakenteiden mukauttaminen muuttuvaan toimintaympäristöön.

SIVISTYSVALIOKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	593 472	515 649	517 699	517 699	0	0	525 465	533 347
Maksutuotot	345 126	380 222	274 153	274 153	0	0	278 265	282 439
Tuet ja avustukset	597 863	195 179	159 500	159 500	0	0	161 893	164 321
Vuokratuotot	87 447	65 800	65 790	65 790	0	0	66 777	67 779
Muut toimintatuotot	245 064	219 874	227 495	227 495	0	0	230 907	234 371
Toimintatuotot yht.	**1 868 973**	**1 376 724**	**1 244 637**	**1 244 637**	**0**	**0**	**1 263 306**	**1 282 256**
KL tulot	0	0	286 169	286 169	0	0	290 462	294 819
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-12 847 154	-13 093 615	-14 283 197	-14 283 197	0	0	-14 568 861	-14 860 238
Palvelujen ostot	-3 768 942	-4 044 387	-4 068 482	-4 068 482	0	0	-4 129 510	-4 161 413
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-587 378	-514 365	-615 673	-615 673	0	0	-624 908	-625 770
Avustukset	-459 551	-499 000	-396 000	-396 000	0	0	-401 940	-402 442
Vuokrakulut	-6 186 593	-6 208 663	-6 479 366	-6 479 366	0	0	-6 576 557	-6 668 928
Muut toimintakulut	-24 338	-44 489	-47 787	-47 787	0	0	-48 504	-48 564
Toimintakulut yht.	**-23 873 957**	**-24 404 519**	**-25 890 506**	**-25 890 506**	**0**	**0**	**-26 350 280**	**-26 767 356**
KL menot	-1 023 481	-1 087 073	-1 359 906	-1 359 906	0	0	-1 380 304	-1 401 009
Toimintakate	**-23 028 465**	**-24 114 868**	**-25 719 606**	**-25 719 606**	**0**	**0**	**-26 176 816**	**-26 591 290**
Poistot ja arvonalentumiset	-248 146	-333 330	-168 888	-191 978	0	0	-194 858	-197 530
Yhteensä	**-23 276 611**	**-24 448 198**	**-25 888 494**	**-25 911 584**	**0**	**0**	**-26 371 674**	**-26 788 820**

3.4.2. Sivistystoimen hallinto (Tehtävä 26)

VASTUUHENKILÖ

sivistysjohtaja Susanne Forsman

TOIMINNAN KUVAUS

Sivistystoimen hallinto johtaa, koordinoi ja kehittää sivistyspalvelujen kokonaisuutta yhteistyössä tehtäväalueiden, yksiköiden, luottamushenkilöiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Hallinto vastaa toimialan strategisesta ja taloudellisesta suunnittelusta, päätöksenteon valmistelusta, toiminnan ja talouden seurannasta sekä yhteisten toimintatapojen kehittämisestä.

Toiminnassa painotetaan palvelujen laatua ja vaikuttavuutta, taloudellisesti kestävää toimintaa, tiedolla johtamista sekä toimialojen ja muiden palveluntuottajien välistä yhteistyötä. Tavoitteena on edistää avointa toimintakulttuuria, ennakoivaa johtamista ja henkilöstön osallistumista toiminnan kehittämiseen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuonna 2027 sivistystoimen hallinnon toimintaympäristöön vaikuttavat erityisesti lasten ja nuorten määrän väheneminen, palvelurakenteiden sopeuttamistarpeet, kaupungin taloudelliset edellytykset sekä sivistyspalvelujen organisaatiomuutokset. Muutokset edellyttävät palveluverkon, tilojen käytön, henkilöstöresurssien ja toimintamallien ennakoivaa ja pitkäjänteistä tarkastelua. Talousarvion laadinnassa korostuvat kaupungin strategian toteuttaminen, talouden tasapainottaminen ja resurssien tarkoituksenmukainen käyttö.

Vuoden 2027 alusta kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut muodostavat yhden vapaa-aikapalvelujen tehtäväalueen. Sivistystoimen hallinto tukee uuden organisaatio- ja toimintamallin vakiinnuttamista sekä johtamisen, vastuiden ja yhteistyörakenteiden selkeyttämistä.

Turvallisuuden ja varautumisen kehittämisessä painotetaan ennakoivaa suunnittelua, riskienhallintaa, henkilöstön osaamista ja toimintavalmiuden ylläpitämistä. Lisäksi vahvistetaan kuntalaisten osallisuutta, palvelujen saavutettavuutta sekä kaupungin sisäistä ja ulkoista yhteistyötä. Tavoitteena on turvata laadukkaat sivistyspalvelut ja mukauttaa palvelurakenteita hallitusti muuttuvaan toimintaympäristöön.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
sivistysjohtaja	1		
palvelusihteeri	1		

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	9 029	9 500	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	14 385	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	920	1 298	1 015	1 015	0	0	1 030	1 045
Toimintatuotot yht.	**24 333**	**10 798**	**1 015**	**1 015**	**0**	**0**	**1 030**	**1 045**
KL tulot	0	0	286 169	286 169	0	0	290 462	294 819
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-194 553	-198 211	-207 798	-207 798	0	0	-211 954	-216 193
Palvelujen ostot	-34 638	-28 350	-32 472	-32 472	0	0	-32 959	-33 029
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 286	-2 200	-500	-500	0	0	-508	-508
Avustukset	-1 500	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	-27 978	-28 149	-30 914	-30 914	0	0	-31 378	-31 765
Muut toimintakulut	-55	-500	-500	-500	0	0	-508	-508
Toimintakulut yht.	**-260 010**	**-257 410**	**-272 184**	**-272 184**	**0**	**0**	**-277 306**	**-282 003**
KL menot	-15 875	-17 299	-16 621	-16 621	0	0	-16 870	-17 123
Toimintakate	**-251 551**	**-263 911**	**-1 621**	**-1 621**	**0**	**0**	**-2 684**	**-3 263**
Yhteensä	**-251 551**	**-263 911**	**-1 621**	**-1 621**	**0**	**0**	**-2 684**	**-3 263**

3.4.3. Varhaiskasvatus (Tehtävä 27)

VASTUUHENKILÖ

varhaiskasvatuspäällikkö Taija Jalonen

TOIMINNAN KUVAUS

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on järjestettävä laissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Laitilan varhaiskasvatus tarjoaa perheiden tarpeisiin vastaavia, monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja sekä esiopetusta. Kunnallisia varhaiskasvatuspalveluita annetaan Apilaniityn, Pähkinäpensaan ja Vanhan pappilan päiväkodeissa ja kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa. Vuorohoito on keskitetty Apilaniityn päiväkotiin. Laitilan kaupungilla on käytössä myös palveluseteli, jota perheet voivat hakea yksityisen palveluntuottajan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Lasten kotihoidontuki sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Pähkinäpensaan päiväkodissa toimii kahdeksan osastoa. Päiväkodissa on paikkoja 140 lapselle. Pähkinäpensaan päiväkoti on muuttanut uuteen päiväkotirakennukseen toukokuussa 2020. Päiväkodin johtajan virka on täytetty määräaikaisesti heinäkuun loppuun 2027 asti.

Apilaniityn päiväkoti:

Apilaniityn päiväkodissa toimii kahdeksan osastoa. Päiväkodissa on paikkoja 150 lapselle. Apilaniityn päiväkotiin on keskitetty kaikki Laitilan kaupungin vuorohoito. Toiminnasta vastaa päiväkodin johtaja.

Vanhan pappilan päiväkoti:

Vanhan pappilan päiväkoti perustettiin tammikuussa 2024 vanhaan pappilan kiinteistöön lisääntyneen varhaiskasvatustarpeen vuoksi. Siellä on toiminut syksyllä 2026 kaksi ryhmää. Varhaiskasvatuksen toimintaympäristö on kuitenkin muuttunut merkittävästi ja lasten osallistumisaste on noussut. Varhaiskasvatushakemuksia on saapunut vuoden 2027 alkuun ennakoitua enemmän, minkä vuoksi kunnalliseen varhaiskasvatukseen tarvitaan lisää tilaa jo tammikuusta 2027 lähtien. Lisäksi kaupungille on jätetty valtuustoaloite maksuttoman varhaiskasvatuksen käyttöönotosta. Mikäli maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirrytään, sen arvioidaan edelleen lisäävän kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää.

Vanhan pappilan päiväkodin keittiötä ei ole rakennettu jakelukeittiöksi, eivätkä sen nykyiset tilaratkaisut mahdollista lapsimäärän kasvattamista. Tästä syystä toiminnan laajentaminen nykyisissä tiloissa ei ole tarkoituksenmukaista.

Lisääntyneeseen palvelutarpeeseen vastaamiseksi on suunniteltu, että Verkanappuloiden entiset tilat otetaan kunnallisen varhaiskasvatuksen käyttöön tammikuusta 2027 lähtien. Tiloihin sijoitetaan Vanhan pappilan päiväkodissa olevat lapset sekä uudet varhaiskasvatukseen hakeneet lapset. Samalla tekninen toimi pyrkii Vanhan pappilan päiväkodin kiinteistön myyntiin. Uusien tilojen käyttöönotto edellyttää henkilöstöresurssien lisäämistä. Tammikuusta 2027 alkaen tarvitaan vähintään kolme kasvatusvastuullista työntekijää. Lisäksi talousarvioon on varauduttu kolmen uuden kasvatusvastuullisen työntekijän palkkaamiseen lisää elokuusta 2027 alkaen, jolloin henkilöstön kokonaismäärä on 12 nykyisen kuuden sijaan. Kehysvalmistelussa on huomioitu kolme kasvatusvastuullista työntekijää maksuttoman varhaiskasvatuksen käyttöönottoon liittyen. Toiminnan vakiinnuttua ei ole enää perusteltua ylläpitää henkilöstörakennetta määräaikaisten työsuhteiden varassa. Tämän vuoksi päiväkotiin tulee vakinaistaa vähintään 6 kasvatusvastuullista tehtävää elokuusta 2027 lukien. Nykyinen henkilöstö on palkattu määräajaksi 31.7.2026 asti. Vakinaistamisella turvataan toiminnan jatkuvuus, henkilöstön saatavuus sekä laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestäminen pitkällä aikavälillä.

Toiminnan laajentaminen Verkanappuloiden entisiin tiloihin lisää myös käyttötalousmenoja. Talousavioon tulee varata vuokramenoihin n. 140 000 euroa nykyistä enemmän vuositasolla. Varhaiskasvatus tarpeen ennakointi on erittäin hankalaa, mutta nyt olemme jo vuosia olleet siinä tilanteessa, että varhaiskasvatuspaikat eivät vastaa tarvetta. Näillä toimenpiteillä varaudutaan kasvavaan varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen sekä mahdollisen maksuttoman varahaiskasvatuksen aiheuttamiin kysynnän muutoksiin.

Perhepäivähoito:

Perhepäivähoitoon kuuluu kotona työskentelevät perhepäivähoitajat 6 kpl. Toiminnasta vastaa varhaiskasvatuspäällikkö.

Palveluseteli:

Palveluseteli myönnetään harkinnanvaraisesti perheille, jotka sitä hakevat. Palvelusetelin käytön ennakointi on mahdotonta, koska siihen vaikuttavat vahvasti työllisyystilanne ja muu varhaiskasvatustarjonta. Laitilassa toimii kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa, jonka lisäksi palvelusetelituottaja päiväkoteja on muissa lähikunnissa.

Kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa jatketaan toimintakulttuurin muutosta, jonka tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaista pedagogiikkaa. Kehittämistyön tavoitteena on vahvistaa leikkikulttuuria sekä leikin kautta tapahtuvaa oppimista siten, että ne muodostavat entistä vahvemman perusta arjen pedagogiselle toiminnalle. Tavoitteen saavuttamiseksi kehitetään henkilöstön toimintatapoja, pedagogisia oppimisympäristöjä ja arviointikäytäntöjä leikkiä tukeviksi sekä edistetään yhteistä pedagogisista ymmärrystä leikin merkityksestä lapsen kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tukena.

Varhaiskasvatuksessa suomea toisena kielenä puhuvia lapsia on n. 25% kaikista varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista. Lasten kielellisen kehityksen ja oppimisen tueksi varhaiskasvatukseen lisätään S2-opettajaresurssi. Resurssilisäys on huomioitu talousarviokehyksessä elokuusta alkaen.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen käyttöönotto elokuusta 2027 alkaen kokeiluna kolmeksi vuodeksi (esitys). Muutos tukee lasten yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua varhaiskasvatukseen sekä edistää palveluiden saavutettavuutta. Asiakasmaksutulojen väheneminen on huomioitu talousarviokehyksessä elokuusta alkaen.

Varhaiskasvatuksen tuotot alittavat talousarvion kehyksen, sillä Opetus- ja kulttuuriministeriön tasa-arvohanke päättyy toukokuussa 2027. Kehyksessä valtionavustustuottoihin on varattu toteutuvaa suurempi määräraha.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	28 1.8.27 alkaen 27	8 1.8.27 alkaen 3	2
Varhaiskasvatuksen opettaja	29 1.8.27 alkaen 31	6 1.8.27 alkaen 2	4
Sosionomi	1.8.27 alkaen 2	1.8.27 alkaen 1	
Varhaiskasvatuksen erityisavustaja	8	1	3
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3	-	
perhepäivähoitajat	6		
S2-opettaja	1.8.27 alkaen 1	-	
Hanke Resurssihoitaja	2	2	
Digitutor	0,4		
Varhaiskasvatuspäällikkö	1		
Ryhmäperhepäivähoitajat	-		
Resurssityöntekijä	2		
Päiväkodin johtaja	2		

VARHAISKASVATUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	32 907	45 000	36 900	36 900	0	0	37 454	38 015
Maksutuotot	198 522	228 000	117 000	117 000	0	0	118 755	120 536
Tuet ja avustukset	115 718	38 000	20 400	20 400	0	0	20 706	21 017
Muut toimintatuotot	69 467	84 265	72 264	72 264	0	0	73 348	74 448
Toimintatuotot yht.	**416 614**	**395 265**	**246 564**	**246 564**	**0**	**0**	**250 262**	**254 016**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-3 663 904	-3 555 423	-4 041 527	-4 041 527	0	0	-4 122 358	-4 204 805
Palvelujen ostot	-686 650	-891 466	-826 474	-826 474	0	0	-838 871	-848 592
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 650	-57 390	-60 099	-60 099	0	0	-61 001	-61 081
Avustukset	-214 168	-224 000	-200 000	-200 000	0	0	-203 000	-203 254
Vuokrakulut	-962 952	-976 011	-1 034 383	-1 034 383	0	0	-1 049 899	-1 062 747
Muut toimintakulut	-1 050	-1 100	-800	-800	0	0	-812	-813
Toimintakulut yht.	**-5 566 374**	**-5 705 390**	**-6 163 283**	**-6 163 283**	**0**	**0**	**-6 275 940**	**-6 381 292**
KL menot	-289 727	-302 577	-361 617	-361 617	0	0	-367 041	-372 546
Toimintakate	**-5 439 486**	**-5 612 702**	**-6 278 336**	**-6 278 336**	**0**	**0**	**-6 392 718**	**-6 499 822**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 445	-1 101	-5 233	-5 233	0	0	-5 312	-5 391
Yhteensä	**-5 440 931**	**-5 613 802**	**-6 283 569**	**-6 283 569**	**0**	**0**	**-6 398 030**	**-6 505 213**

3.4.4. Perusopetus (Tehtävä 28)

VASTUUHENKILÖ

sivistysjohtaja Susanne Forsman

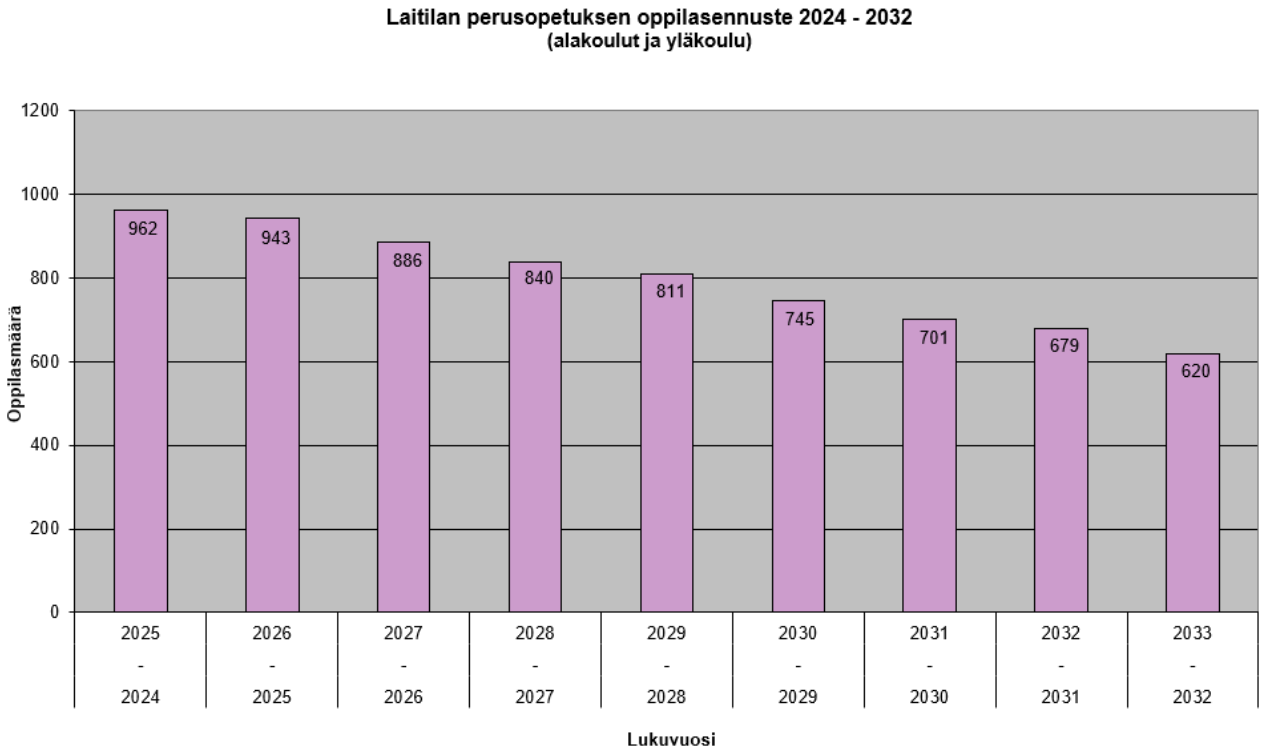
TOIMINNAN KUVAUS

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Peruskoulut luovat mahdollisimman hyvät perusvalmiudet oppilaille jatko-opintoja varten sekä antavat elämässä tärkeitä tietoja, taitoja ja sosiaalisia valmiuksia vuorovaikutuksessa kodin ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilassa on lukuvuonna 2026–2027 seuraavat peruskoulut: Kappelimäen koulu (yleisopetus luokat 1-6, valmistavan opetuksen luokat 1-9, erityisluokkaopetus 2-6, toiminta-alueittain annettava opetus 1-9), Laitilan kyläkoulu, joka käsittää neljä koulutaloa; Kodjalan koulutalo, Soukaisten koulutalo (suljettu sisäilmasyiden vuoksi lv.26-27), Suontaan koulutalo sekä Untamalan koulutalo (vuosiluokat 1-6) ja Varppeen koulu (luokat 7-9 ja erityisluokkaopetus 7-9 sekä Poiju-luokka, joka tarjoaa tarvittaessa interventiojaksoja oppilaille ja tukee kouluun kiinnittymistä).

Laitilan perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan laskevan merkittävästi tulevina vuosina. Väheneminen näkyy erityisesti alakoulujen oppilasennusteissa ja heijastuu viiveellä yläkouluun, ajoittuen yläkoulun osalta arviolta lukuvuodesta 2029–2030 eteenpäin. Muuttuva oppilasmäärä edellyttää kaupungilta ennakoivaa suunnittelua ja kouluverkon kokonaistarkastelua. Seuraavassa taulukossa on esitetty syntyvyyteen perustuvat perusopetuksen oppilasennuste vuoteen 2032 asti:

Varppeen koulu on palannut saneerattuihin tiloihinsa syksyllä 2026 julkisivusaneerauksen valmistuttua. Takaisin omaan kiinteistöön siirtyminen on edellyttänyt toimialat ylittävää tiivistä yhteistyötä, jotta muutto ja toiminnan käynnistäminen uudistetuissa tiloissa on voitu toteuttaa sujuvasti. Saneerauksen valmistuminen luo aiempaa paremmat edellytykset koulun toiminnan kehittämiselle ja opetuksen järjestämiselle.

Laitilan kaupungin perusopetuksessa on lukuvuonna 2026-2027 valmistavan opetuksen oppilaita yhteensä 10. Viime vuosien aikana yleisopetukseen siirtyneet ukrainalaiset oppilaat näkyvät tilastoissa oppilasmäärän kehityksessä positiivisesti. Maahanmuuttajataustaisia oppilaita koko Laitilan perusopetuksessa on n. 19 % oppilasmäärästä. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden tukemiseen on resurssoitu kaksi opetuskielen tukiopetusta antavaa opettajaa muun tarjottavan tuen lisäksi.

Opetushallinnon tilastopalvelu Vipusen mukaan Laitilan kaupungin perusopetuksessa on vuonna 2024 ollut erityisen tuen oppilaiden osuus kaikista perusopetuksen oppilaista 11,8%, Varsinais-Suomen keskiarvon ollessa 12,8%. Tehostetun tuen oppilaiden osuus kaikista oppilasta oli 18,4%, Varsinais-Suomen keskiarvon ollessa 16,6%. Tilastotiedon valossa Laitila sijoittuu erityisen tuen oppilaiden määrässä Varsinais-Suomen kuntia vertaillessa keskivaiheille ja tehostetun tuen osalta maakunnan kärkeen.

Oppimisen tuen järjestelmä uudistui perusopetuksessa 1.8.2025 ja kolmiportainen tukijärjestelmä poistui. Syyslukukaudesta 2025 alkaen oppimisen tuki järjestetään ryhmä- tai oppilaskohtaisena tukena. Perusopetuslakiin on kirjattu mitoitukset tuen oppilaiden määrästä opetusryhmässä sekä tukiopetuksen määrä oppilasta kohden.

Laitilan kaupunginvaltuusto myönsi keväällä 2025 oppimisen tuen uudistukseen lisämäärahan, joka on perusopetuksen talousarviossa 2026 resurssoitu nyt koko vuodelle täysimääräisesti. Resurssoinilla mahdollistetaan perusopetuksen inklusiivinen opetuksen järjestäminen. Jokainen laitilalainen koulunsa aloittava oppilas voi jatkossa aloittaa koulunkäyntinsä lähikoulussa tuen tarpeesta riippumatta (pois lukien

kehitysvammaopetus, joka on keskitetty Kappelimäen kouluun). Lisäksi myönnetyllä lisämäärärahalla resurssoitiin opetuskielen tuen järjestämistä. Resurssointia on jatkettu lukuvuodelle 2026-2027.

Perusopetuksen hankkeet ovat vähentyneet. Vuonna 2026 perusopetukseen on saatu hankerahoitusta koulujen kerhotoiminnan järjestämiseen sekä koulutuksellista tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Hankerahoituksen väheneminen näkyy toimintatuottojen merkittävänä vähenemisenä vuoden 2026 ja edelleen vuoden 2027 talousarvioissa.

Lukuvuonna 2025-2026 hankkeella Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen, saadaan lisättyä henkilöstöresurssia koulujen arkeen merkittävästi vähemmän kuin aiemmin. Henkilöstöresurssia ohjataan mm. oppimisen ja kielellisen tuen tarpeisiin. Koulun kerhotyö -hankkeella mahdollistetaan koulujen kerhotoimintaa ja yhteisöllisen hyvinvoinnin ja opiskeluhuollon kehittämishankkeessa tuetaan yhteisöllisyyden, sitouttavan kouluyhteisötyön ja hyvinvoinnin kehittämistä perusopetuksessa.

Iltapäivätoimintaa järjestetään omana toimintana Kappelimäen koulussa sekä ostopalveluna Laitilan seurakunnalta. Tavoitteena on tarjota iltapäivätoiminnan paikka noin 75 vuosiluokkien 1-2 sekä tukea tarvitseville oppilaille.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Rehtori	3		
Apulaisrehtori	1		
Koulusihteeri	2		
Luokanopettaja	29	1 (KK 1, 5.6.2027 asti)	
Erityisluokanopettaja	17,5	4,5 Varppee 2kpl 5.6.2027 asti ja 1 31.7 asti, KM 1 5.6.2027 asti, KK 0,5 5.6.2027 asti)	KK 1 50%
Erityisopettaja	6,5	1,5 (KK 1, KM 0,5 5.6.27 asti)	KM 1 50%
Lehtori	13		
Lehtori, perusopetuksen yhteinen	1		
Lehtori, perusopetuksen ja lukion yhteinen	5		
Päätoiminen tuntiopettaja	9		
Sijaispoolin opettaja	2		
Resurssiopettaja	0,38	0,38 KM 1.4.2027 asti	1
Päätoiminen tuntiopettaja, yhteinen vaka+po (S2)	3		
Koulunkäynnin sekä iltapäivätoiminnan ohjaaja	34	10 (KM 9, Varppee 1 5.6.2027 asti) (+KK2 30.5.26 asti)	34
Resurssiohjaaja	0		
Sijaispoolin koulunkäynninohjaaja	1		1
Yhteisöohjaaja	1		
Valmistavan luokan opettaja	1		
Valmistavan luokan ohjaaja	1	1 (KM 1 5.6.2027 asti)	1

PERUSOPETUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	411 039	336 400	342 554	342 554	0	0	347 692	352 908
Maksutuotot	75 075	75 000	72 500	72 500	0	0	73 588	74 691
Tuet ja avustukset	347 962	108 929	77 100	77 100	0	0	78 257	79 430
Vuokratuotot	32 144	19 300	20 800	20 800	0	0	21 112	21 429
Muut toimintatuotot	148 589	113 583	130 341	130 341	0	0	132 296	134 281
Toimintatuotot yht.	**1 014 807**	**653 212**	**643 295**	**643 295**	**0**	**0**	**652 945**	**662 739**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-7 245 721	-7 569 332	-8 113 991	-8 113 991	0	0	-8 276 270	-8 441 796
Palvelujen ostot	-2 760 555	-2 864 191	-2 937 329	-2 937 329	0	0	-2 981 389	-3 001 577
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-332 774	-248 538	-341 677	-341 677	0	0	-346 803	-347 238
Avustukset	-2 112	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	-3 182 609	-3 186 590	-2 900 787	-2 900 787	0	0	-2 944 299	-2 986 176
Muut toimintakulut	-16 810	-4 349	-4 847	-4 847	0	0	-4 920	-4 926
Toimintakulut yht.	**-13 540 581**	**-13 873 000**	**-14 298 631**	**-14 298 631**	**0**	**0**	**-14 553 681**	**-14 781 712**
KL menot	-577 354	-642 337	-777 411	-777 411	0	0	-789 073	-800 909
Toimintakate	**-13 103 128**	**-13 862 125**	**-14 432 747**	**-14 432 747**	**0**	**0**	**-14 689 809**	**-14 919 882**
Poistot ja arvonalentumiset	-140 666	-132 745	-66 861	-63 036	0	0	-63 982	-64 941
Yhteensä	**-13 243 794**	**-13 994 870**	**-14 499 609**	**-14 495 783**	**0**	**0**	**-14 753 790**	**-14 984 823**

3.4.5. Lukio-opetus (Tehtävä 29)

VASTUUHENKILÖ

lukion rehtori

TOIMINNAN KUVAUS

Lukio tarjoaa perusopetuksensa päättäneille nuorille laaja-alaista yleissivistävää koulutusta. Se antaa riittävät valmiudet lukion oppimääriin perustuviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on tarjota laitilalaisille perusopetuksen päättäneille oppilaille houkutteleva ja tasokas toisen asteen oppilaitos.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Lukion toimintaympäristöön vaikuttaa merkittävästi rehtori Tomi Kankaan äkillinen menehtyminen kesällä 2026. Muutostilanteessa keskeistä on turvata lukion johtamisen, opetuksen ja muun toiminnan jatkuvuus sekä tukea opiskelijoita ja henkilöstöä. Rehtorin tehtävien järjestäminen ja uuden rehtorin rekrytointi ovat keskeisiä lukuvuoden 2026–2027 aikana toteutettavia toimenpiteitä.

Lukio toimii samassa kiinteistössä vuosiluokkien 7–9 kanssa ja tekee tiivistä yhteistyötä perusopetuksen kanssa. Opetuksen järjestämisessä hyödynnetään yhteistä opetushenkilöstöä sekä seudullisia ja maakunnallisia yhteistyöverkostoja.

Toimintaympäristöön vaikuttavat myös nuorten ikäluokkien pieneneminen, opiskelijamäärän turvaaminen ja lukiokoulutuksen rahoituksen muutokset. Riittävä opiskelijamäärä on edellytys monipuolisen opintotarjonnan ja lukion elinvoimaisuuden säilymiselle. Lukion vetovoimaa vahvistetaan laadukkaalla opetuksella, monipuolisella opintotarjonnalla, yhteistyöllä ja aktiivisella viestinnällä.

Opetuksessa, ohjauksessa ja oppimisen tuessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset tarpeet ja jatko-opintovalmiuksien vahvistaminen. Vuoden 2027 talousarvioon on lisäksi varattu määräraha valmistuville ylioppilaille myönnettäviin henkilökohtaisiin stipendeihin lukion houkuttelevuuden vahvistamiseksi. Vuonna 2026

vastaava stipendimääräraha oli 32 000 euroa. Valmistuneille ylioppilaille maksetaan kaupungin stipendinä 1 000 euroa henkilöä kohden.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
rehtori	1		
lehtori	8	12,5 %	
yhteinen lehtori yläkoulun kanssa	5		
tuntiopettaja	3		100 %
toimistosihteeri	0,5		

OPPILASENNUSTE

Luokat				*1*	*2*	*3*	*yht.*
2024	-	2025		37	42	40	119
2025	-	2026		33	37	46	116
2026	-	2027		50	32	41	123
2027	-	2028		47	50	32	129
2028	-	2029		41	47	50	138
2029	-	2030		52	41	47	140
2030	-	2031		44	52	41	136
2031	-	2032		38	44	52	133
2032	-	2033		42	38	44	124

LUKIO-OPETUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Tuet ja avustukset	32 900	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 133	9 334	11 097	11 097	0	0	11 264	11 433
Toimintatuotot yht.	**42 032**	**9 334**	**11 097**	**11 097**	**0**	**0**	**11 264**	**11 433**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-888 151	-914 851	-932 914	-932 914	0	0	-951 572	-970 603
Palvelujen ostot	-112 461	-109 988	-111 213	-111 213	0	0	-112 882	-114 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 938	-38 350	-41 450	-41 450	0	0	-42 072	-42 124
Vuokrakulut	-367 775	-314 787	-319 409	-319 409	0	0	-324 200	-328 593
Muut toimintakulut	-489	-32 650	-40 450	-40 450	0	0	-41 057	-41 108
Toimintakulut yht.	**-1 401 814**	**-1 410 626**	**-1 445 436**	**-1 445 436**	**0**	**0**	**-1 471 782**	**-1 496 829**
KL menot	-71 853	-51 804	-92 919	-92 919	0	0	-94 313	-95 728
Toimintakate	**-1 431 635**	**-1 453 095**	**-1 527 258**	**-1 527 258**	**0**	**0**	**-1 554 831**	**-1 581 124**
Poistot ja arvonalentumiset	-13 834	-13 834	-13 834	-504	0	0	-512	-519
Yhteensä	**-1 445 469**	**-1 466 929**	**-1 541 092**	**-1 527 762**	**0**	**0**	**-1 555 343**	**-1 581 643**

3.4.6. Vapaa-aikapalvelut (Tehtävä 32)

VASTUUHENKILÖ

Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Vilja Lankinen

TOIMINNAN KUVAUS

Vapaa-aikapalvelujen tehtäväalueeseen kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Tehtäväalue edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja aktiivista elämäntapaa sekä vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja paikallista identiteettiä. Palveluja tuotetaan eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä kaupungin muiden palvelujen, hyvinvointialueen, oppilaitosten, yhdistysten, seurojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kirjastopalvelut edistävät lukemista, oppimista, yhdenvertaista tiedonsaantia, digitaitoja ja yhteiskunnallista vuoropuhelua. Palveluja tuotetaan pääkirjastossa, omatoimikirjastossa ja kirjastoautossa. Laitila tuottaa sopimukseen perustuen myös Pyhärannan kirjastopalveluja sekä myy kirjastoautopalveluja Mynämäelle ja Pyhärannalle. Kirjastopalvelut ovat osa Vaski-kirjastoverkkoa.

Kulttuuripalvelut edistävät taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta, kulttuuriharrastamista sekä paikallisen kulttuuriperinnön säilymistä ja tunnettuutta. Toimintaan sisältyvät tapahtumien, kulttuurikasvatuksen ja paikallisten kulttuurituotantojen koordinointi ja tukeminen sekä kaupungin kulttuurikohteisiin liittyvät tehtävät.

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiselle ja ohjatulle liikkumiselle. Palveluihin kuuluvat ohjattu liikunta, uimahalli- ja uimakoulutoiminta, liikuntaneuvonta sekä liikuntatapahtumat. Toiminnassa painotetaan vähän liikkuvien ja muutoin palvelujen ulkopuolelle jäävien kuntalaisten tavoittamista. Liikuntapaikkojen ylläpidosta vastaa tekninen toimi. Palvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä liikuntapaikkahoidon, hyvinvointialueen sekä paikallisten seurojen ja yhdistysten kanssa.

Nuorisopalvelut toteuttavat ennaltaehkäisevää ja kohdennettua nuorisotyötä. Keskeisiä työmuotoja ovat avoin nuorisotyö, koulunuorisotyö, ryhmä- ja harrastustoiminta, jalkautuva nuorisotyö, etsivä nuorisotyö sekä yksilöllinen ohjaus. Toiminnan tavoitteena on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, elämänhallintaa, osallisuutta ja sosiaalista vahvistumista. Työtä toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuoden 2027 alusta kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut muodostavat yhden vapaa-aikapalvelujen tehtäväalueen. Aiemmat erilliset kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen tehtäväalueet poistuvat talousarviorakenteesta. Uudistuksen tavoitteena on selkeyttää palvelujen johtamista, vastuita ja työnjakoa sekä vahvistaa palvelujen yhteistä suunnittelua, henkilöstön yhteistyötä ja resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä.

Organisaatiouudistukseen liittyvät henkilöstö- ja tehtävämuutokset käynnistyivät vuonna 2026. Osa aikaisemman organisaation tehtävistä lakkautettiin, tehtävänkuvia uudistettiin ja vastuita järjestettiin uudelleen. Uuteen organisaatioon perustettiin vapaa-aikapalvelujen päällikön virka sekä kirjasto- ja kulttuurikoordinaattorin, liikunta- ja nuorisokoordinaattorin ja matkailu- ja kulttuurituottajan tehtävät. Lisäksi nuorisopalveluihin rekrytoitiin nuoriso-ohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä sekä liikuntapalveluihin maalla tapahtuvasta liikunnasta vastaava liikunnanohjaaja.

Uudessa toimintamallissa vapaa-aikapalvelujen johtaminen keskitetään vapaa-aikapalvelujen päällikölle. Aiemmin erillisiä toimialakohtaisia vastuita yhdistetään laajemmiksi koordinaattoritehtäviksi. Kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä liikunta- ja nuorisopalveluja koordinoidaan toisiinsa liittyvinä palvelukokonaisuuksina. Matkailuun, kulttuuriin ja tapahtumatuotantoon liittyviä tehtäviä kootaan matkailu- ja kulttuurituottajan tehtävään. Nuorisopalveluissa vahvistetaan koulunuorisotyötä, etsivää nuorisotyötä sekä ennaltaehkäisevää ja yksilöllistä tukea. Liikuntapalveluissa vahvistetaan maalla tapahtuvan liikunnan ohjausta ja kehittämistä.

Vuosi 2027 on uuden organisaatio- ja toimintamallin vakiinnuttamisen aikaa. Roolien, vastuiden, toimintalinjausten ja yhteistyörakenteiden määrittelyä jatketaan organisaatiouudistuksen toimeenpanon yhteydessä. Keskeisenä tavoitteena on turvata palvelujen jatkuvuus sekä muodostaa selkeä ja toimiva kokonaisuus, joka tukee henkilöstön työtä ja palvelujen tuloksellista tuottamista.

Palvelujen kysyntään ja kehittämistarpeisiin vaikuttavat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteet, väestön ikääntyminen, vähäinen liikkuminen sekä palvelujen saavutettavuuteen liittyvät tarpeet. Toiminnassa korostuvat ennaltaehkäisevä työ, eri väestöryhmien tavoittaminen sekä kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Vapaa-aika palveluiden päällikkö	1		
Autokirjastonhoitaja	1		
Etsivä nuorisotyöntekijä	3		1
Kirjasto- ja kulttuurikoordinaattori	1		
Kirjastonhoitaja	2		
Kirjastovirkailija	3		
Liikunnanohjaaja	1		
Liikunta- ja nuorisokoordinaattori	1		
Matkailu- ja kulttuurituottaja	1		
Nuoriso-ohjaaja	2		
Uinninvalvoja/uimaopettaja	1		
Vastaava liikunnanohjaaja	2		
Nuorisotyöntekijä	1	1	

VAPAA-AIKAPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	140 497	124 749	138 245	138 245	0	0	140 319	142 424
Maksutuotot	71 529	77 222	84 653	84 653	0	0	85 922	87 211
Tuet ja avustukset	86 899	48 250	62 000	62 000	0	0	62 930	63 874
Vuokratuotot	55 797	46 500	44 990	44 990	0	0	45 665	46 350
Muut toimintatuotot	16 956	11 394	12 778	12 778	0	0	12 969	13 164
Toimintatuotot yht.	**371 679**	**308 115**	**342 666**	**342 666**	**0**	**0**	**347 806**	**353 023**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-854 826	-855 799	-986 967	-986 967	0	0	-1 006 707	-1 026 841
Palvelujen ostot	-174 638	-150 392	-160 995	-160 995	0	0	-163 410	-163 814
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-182 731	-167 887	-171 946	-171 946	0	0	-174 526	-174 818
Avustukset	-241 771	-275 000	-196 000	-196 000	0	0	-198 940	-199 189
Vuokrakulut	-1 645 279	-1 703 126	-2 193 873	-2 193 873	0	0	-2 226 781	-2 259 648
Muut toimintakulut	-5 934	-5 890	-1 190	-1 190	0	0	-1 208	-1 209
Toimintakulut yht.	**-3 105 179**	**-3 158 094**	**-3 710 972**	**-3 710 972**	**0**	**0**	**-3 771 571**	**-3 825 519**
KL menot	-68 671	-73 057	-111 338	-111 338	0	0	-113 008	-114 703
Toimintakate	**-2 802 171**	**-2 923 036**	**-3 479 644**	**-3 479 644**	**0**	**0**	**-3 536 773**	**-3 587 200**
Poistot ja arvonalentumiset	-92 201	-185 650	-82 959	-123 205	0	0	-125 053	-126 679
Yhteensä	**-2 894 372**	**-3 108 686**	**-3 562 603**	**-3 602 849**	**0**	**0**	**-3 661 826**	**-3 713 878**

Vertailtavuuden vuoksi vapaa-aikapalveluiden TP2025 ja TA2026 luvut sisältävät aikaisempien tehtäväalueiden 35 Kirjastotoimi, 36 Kulttuuritoimi, 38 Nuorisotoimi ja 39 Liikuntatoimi yhteenlasketut summat. Vuoden 2027 talousarviossa nämä palvelut muodostavat yhden vapaa-aikapalvelujen tehtäväalueen.

3.5. Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta

3.5.1. Vakka-Suomen kansalaisopisto (Tehtävä 40)

VASTUUHENKILÖ

rehtori Jussi Kauranen

TOIMINNAN KUVAUS

Vakka-Suomen kansalaisopiston tarjoaa toiminta-alueensa asukkaille monipuolisia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, itsensä kehittämiseen ja harrastamiseen. Vakka-opisto järjestää vapaan sivistystyön koulutusta, taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan kuvataiteessa, käsityössä ja teatteritaiteessa sekä avointa korkeakouluopetusta ja täydennyskoulutusta.

Opetuksen painopisteitä ovat kädentaidot, taideaineet, liikunta, terveys ja hyvinvointi sekä kielet, tietotekniikka ja yhteiskunnalliset aineet. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa kansalaistaitoja, osallisuutta, hyvinvointia ja alueen elinvoimaisuutta. Paikalliskulttuurin ja kulttuuriperinnon vaaliminen sekä kestävän kehityksen periaatteiden edistäminen ovat keskeinen osa opiston toimintaa. Opistolle on myönnetty kestävän tulevaisuuden sertifikaatti.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vakka-Suomen kansalaisopisto toimii kuuden kunnan alueella Kustavissa, Laitilassa, Pyhärannassa, Taivassalossa, Uudessakaupungissa ja Vehmaalla. Toimintaympäristöä leimaa maantieteellisesti laaja alue, kuntien erilaiset tarpeet sekä väestörakenteen muutokset.

Toimintaympäristön merkittäviä muutoksia ovat väestön ikääntyminen, nuorten ikäluokkien pieneneminen sekä muuttuvat koulutus- ja harrastustarpeet. Samalla digitalisaatio lisää verkko-opetuksen ja sähköisten palveluiden merkitystä sekä edellyttää kansalaisilta uusia digitaitoja. Myös maahanmuuton lisääntyminen ja jatkuvan oppimisen tarve kasvattaa kysyntää kieli-, kotoutumisen- ja osaamista vahvistaville koulutuksille.

Kuntatalouksien kiristyminen korostaa toiminnan vaikuttavuutta, yhteistyötä ja resurssien tehokasta käyttöä. Toisaalta hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden merkitys kasvaa, mikä vahvistaa kansalaisopiston roolia alueen sivistyksen, kulttuurin ja hyvinvoinnin edistäjän.

Kestävän kehityksen tavoitteet vaikuttavat yhä vahvemmin opiston toimintaan. Paikalliskulttuurin vaaliminen, vastuulliset toimintatavat ja kestävän tulevaisuuden edistäminen ovat keskeinen osa Vakka-opiston toimintaympäristöä ja kehittämistyötä.

HENKILÖSTÖ

Vakka-Suomen kansalaisopiston henkilökunta muodostuu seuraavasti: 1) kokoaikainen rehtoriresurssi, jonka työaika jakaantuu joustavasti sekä Laitilan toimiston että Uudenkaupungin toimiston kesken (alkuvuoden 1-5/2027 rehtorin virkaa hoidetaan osa-aikaisesti) 2) kokoaikainen suunnittelija Laitilan toimipaikassa ja 80 % suunnittelija Uudenkaupungin toimipaikassa; 3) kokoaikaiset opistosihteeri-resurssit Laitilan ja Uudenkaupungin toimistoissa; 4) kolme päätoimista opettajaa (käden taidot, kielet ja liikunta), joiden työpanoksesta virkaehtosopimuksen mukaisesti n. 38 % osoitetaan oman oppiaineryhmän kurssien suunnitteluun ja muuhun kehittämistoimintaan koko opiston toimialueella 5) osa-aikainen valvoja Uudenkaupungin Wintterin toimipisteessä 6) tuntipalkkainen iltavalvoja Laitilan keskustan alueella sekä 7) Pyhärannassa, Taivassalossa, Kustavissa ja Vehmaalla osa-aikaiset osastonjohtajat.

Edellä luetellun vakinaisen henkilöstön lisäksi Vakka-opistossa työskentelee lukuvuosittain yhteensä jopa 200 sivutoimista tuntiopettajaa ja luennoitsijaa.

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Rehtori	1	-	1 (alkuvuosi 1-5/2027)
Suunnittelija	2	1	1
Opistosihteeri	2	-	1
Päätoiminen opettaja	2	-	-
Osastonjohtaja	4	-	4
Valvoja, Laitila (tuntipalkk.)	1	1	1
Tuntiopettaja ja luennoitsija	n. 160	Kaikki	Kaikki

VAKKA-SUOMEN KANSALAISOPISTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	485 768	458 233	432 486	432 486	0	0	438 973	445 558
Maksutuotot	298 282	275 500	290 000	290 000	0	0	294 350	298 765
Tuet ja avustukset	18 352	9 500	75 973	75 973	0	0	77 113	78 269
Muut toimintatuotot	6 462	4 300	4 815	4 815	0	0	4 887	4 961
Toimintatuotot yht.	**808 864**	**747 533**	**803 274**	**803 274**	**0**	**0**	**815 323**	**827 553**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-1 087 897	-1 051 995	-1 100 511	-1 100 511	0	0	-1 122 522	-1 144 972
Palvelujen ostot	-146 514	-135 916	-127 331	-127 331	0	0	-129 241	-129 576
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 256	-16 333	-22 607	-22 607	0	0	-22 946	-22 975
Vuokrakulut	-253 228	-253 118	-269 449	-269 449	0	0	-273 491	-274 792
Muut toimintakulut	-5 091	-3 250	-10 360	-10 360	0	0	-10 515	-10 529
Toimintakulut yht.	**-1 530 987**	**-1 460 612**	**-1 530 259**	**-1 530 259**	**0**	**0**	**-1 558 715**	**-1 582 843**
KL menot	-88 302	-94 945	-88 215	-88 215	0	0	-89 538	-90 881
Toimintakate	**-810 425**	**-808 024**	**-815 200**	**-815 200**	**0**	**0**	**-832 930**	**-846 171**
Yhteensä	**-810 425**	**-808 024**	**-815 200**	**-815 200**	**0**	**0**	**-832 930**	**-846 171**

3.6. Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta

3.6.1. Vakka-Suomen musiikkiopisto (Tehtävä 41)

VASTUUHENKILÖ

rehtori Jussi Kauranen

TOIMINNAN KUVAUS

Vakka-Suomen musiikkiopisto on musiikin taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan opetusta antava oppilaitos. Vakka-Suomen musiikkiopiston toimialueeseen kuuluvat Kustavi, Laitila, Pyhäranta, Taivassalo, Uusikaupunki ja Vehmaa. Vakka-Suomen musiikkiopisto pyrkii olemaan oman toiminta-alueensa merkittävä kulttuurivaikuttaja musiikkikoulutuksen ja -tapahtumien järjestäjänä. Toiminnallaan Vakka-Suomen musiikkiopisto edistää hyvinvointia toiminta-alueellaan.

Vakka-Suomen musiikkiopiston perustehtävä on tarjota monipuolista ja laadukasta musiikkikasvatusta, jolla luodaan edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja elinikäiselle harrastamiselle. Opinnoilla annetaan valmiudet musiikinalan ammattiopintoihin suuntautuville oppilaille.

Musiikin perusopetuksen opetussuunnitelma on laadittu taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) ja asetuksen (813/1998) tarkoittaman laajan oppimäärän mukaiseksi, ja se pohjautuu Opetushallituksen antamaan määräykseen 2017:12a Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteista. Opetusministeriö on 17.11.2009 (Dnro 149/530/2009) päättänyt antaa Laitilan kaupungille koulutuksen järjestämisluvan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Toimintaympäristöä leimaa väestöltään suhteellinen pieni, mutta maantieteellisesti laaja seutukunta, jossa musiikkiopisto on merkittävä lasten, nuorten ja aikuisten musiikkikasvatuksen tarjoaja. Musiikkiopisto tarjoaa opetusta monipuolisesti eri instrumenteissa, laulussa, musiikin hahmottamisessa, yhteismusisoinnissa ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa. Musiikkiopiston tehtävänä on kehittää oppilaidensa valmiuksia luovaan ja tavoitteelliseen musiikin harrastamiseen, tukea elinikäistä musiikkisuhdetta sekä luoda valmiuksia mahdollisiin alan ammattiopintoihin.

Toimintaympäristöön kuuluu vahva verkostoyhteistyö kuntien, koulujen, kulttuuritoimijoiden, yhdistysten ja muiden taidealan toimijoiden kanssa. Musiikkiopiston järjestää säännöllisesti konsertteja, tapahtumia ja esiintymisiä eri puolilla toiminta-aluetta, mikä vahvistaa kulttuurielämää ja yhteisöllisyyttä.

Vakka-Suomen musiikkiopiston toimintaympäristöön vaikuttavat erityisesti ikäluokkien pieneneminen, väestön ikääntyminen ja kuntatalouden paineet. Lasten ja nuorten vapaa-ajasta kilpailevat yhä useammat harrastukset, mikä edellyttää joustavia ja vetovoimaisia opintopolkuja.

Digitalisaatio mahdollistaa uusia opetuksen ja viestinnän tapoja, mutta edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa osaamisen kehittämistä. Laaja toiminta-alue korostaa saavutettavuuden merkitystä ja monipaikkaisen opetuksen tarvetta.

Samalla musiikkiopiston merkitys alueen hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja kulttuurielämän vahvistajana korostuu. Yhteistyö kuntien, koulujen yhdistysten ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa on entistä tärkeämpää toiminnan vaikuttavuuden ja näkyvyyden lisäämiseksi.

Vakka-Suomen musiikkiopiston ja Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunnat on yhdistetty yhteiseksi johtokunnaksi 1.10.2025 alkaen. 1.4.2026 on alkanut selvitystyö opistojen hallintojen yhdistämiseksi.

Laki taiteen perusopetuksesta on talousarviota laadittaessa eduskunnan käsittelyssä. Uusi laki astunee voimaan 1.8.2027. Musiikkiopiston ylläpitäjän ja sopimuskuntien tulee valmistautua valtionhallinnon puolelta tuleviin uudistuksiin.

Vuosien 2026 ja 2027 aikana Vakka-Suomen musiikkiopisto joutuu tarkastelemaan rahoituspohjaansa ja mahdollisesti tekemään sopeutustoimia.

Taiteen perusopetuslain astuttua voimaan alkaa uuden taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman laadintatyö. Opetushallitus tullee antamaan vuoden 2027 aikana uudet taiteen perusopetuksen perusteet, joihin pohjalta paikallinen työ tulee tehtäväksi. Uudet opetussuunnitelmat tullee ottaa käyttöön 1.8.2028 alkaen.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	*Kokonaismäärä*	*Määräaikaiset kokonaismäärästä*	*Osa-aikaiset kokonaismäärästä*
Rehtori	1	-	-
Toimistosihteeri	0,5	-	-
Opettajaviranhaltijat	5	-	-
Päätoimiset tuntiopettajat	12	-	7
Sivutoimiset tuntiopettajat	4	-	4

VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	273 405	284 733	280 733	280 733	0	0	284 944	289 218
Maksutuotot	152 018	155 900	158 000	158 000	0	0	160 370	162 776
Tuet ja avustukset	40 982	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	3 400	2 000	3 400	3 400	0	0	3 451	3 503
Muut toimintatuotot	7 246	4 415	7 025	7 025	0	0	7 131	7 238
Toimintatuotot yht.	**477 051**	**447 048**	**449 158**	**449 158**	**0**	**0**	**455 896**	**462 734**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-958 527	-972 082	-1 008 692	-1 008 692	0	0	-1 028 866	-1 049 443
Palvelujen ostot	-74 714	-46 237	-55 583	-55 583	0	0	-56 417	-56 684
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 377	-5 700	-4 700	-4 700	0	0	-4 771	-4 776
Vuokrakulut	-163 503	-197 283	-191 116	-191 116	0	0	-193 982	-196 200
Muut toimintakulut	-6 039	-2 700	-2 900	-2 900	0	0	-2 944	-2 947
Toimintakulut yht.	**-1 236 161**	**-1 224 002**	**-1 262 991**	**-1 262 991**	**0**	**0**	**-1 286 979**	**-1 310 051**
KL menot	-77 639	-79 089	-81 514	-81 514	0	0	-82 737	-83 978
Toimintakate	**-836 749**	**-856 043**	**-895 347**	**-895 347**	**0**	**0**	**-913 820**	**-931 294**
Poistot ja arvonalentumiset	-9 958	-10 140	-7 960	-250	0	0	-254	-258
Yhteensä	**-846 707**	**-866 183**	**-903 307**	**-895 597**	**0**	**0**	**-914 074**	**-931 552**

3.7. Tekninen valiokunta

3.7.1. Tekninen valiokunta yhteensä

TOIMINNAN KUVAUS

Teknisen valiokunnan tehtävät jakaantuvat viiteen osa-alueeseen, jotka ovat tekninen hallinto, liikenneväylät ja alueet, kiinteistöt, vesihuoltolaitos sekä mittauspalvelut. Teknisen toimen tehtävä on taata kaupunkilaisten kannalta keskeisimmät palvelut. Se vastaa vesihuollon keskeytymättömästä toiminnasta, toimittamalla

laadukasta pohjavettä niin asukkaiden kuin teollisuudenkin käyttöön. Se vastaa myös jätevesien käsittelystä Vakka-Suomen Veden kautta. Lisäksi kaavoitus hoidetaan teknisen osaston toimesta.

Elokuun alusta 2025 liikuntapaikkojen hoito siirrettiin teknisen toimen alle. Tekninen toimi huolehtii omistamiensa liikuntapaikkojen, katujen ja teiden kunnosta ja rakentamisesta sekä muista yleisistä alueista annettujen raamien mukaisesti. Se vastaa myös kaupungin omistamien rakennusten kunnosta ja uusien tilojen rakennuttamisista. Mittauspalvelut ovat osa teknistä tointa.

TEKNINEN VALIOKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	2 502 568	2 636 925	2 862 012	2 862 012	0	0	2 904 942	2 948 516
Maksutuotot	17 702	20 192	19 183	19 183	0	0	19 470	19 763
Tuet ja avustukset	1 201	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	4 638 351	4 064 768	4 294 037	4 294 037	0	0	4 358 447	4 423 824
Muut toimintatuotot	56 848	23 345	19 828	19 828	0	0	20 126	20 427
Toimintatuotot yht.	**7 216 671**	**6 745 230**	**7 195 060**	**7 195 060**	**0**	**0**	**7 302 986**	**7 412 530**
KL tulot	0	0	971 759	971 759	0	0	986 335	1 001 130
Valmistus omaan käyttöön	156	13 764	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-2 258 250	-2 428 241	-2 645 852	-2 645 852	0	0	-2 698 769	-2 752 745
Palvelujen ostot	-2 820 649	-2 730 478	-2 667 188	-2 667 188	0	0	-2 707 196	-2 711 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 210 722	-2 218 952	-2 327 043	-2 327 043	0	0	-2 361 948	-2 366 555
Avustukset	-94 817	-95 000	-95 000	-95 000	0	0	-96 425	-96 546
Vuokrakulut	-301 870	-262 605	-280 065	-280 065	0	0	-284 266	-285 955
Muut toimintakulut	-28 876	-34 300	-22 000	-22 000	0	0	-22 330	-22 358
Toimintakulut yht.	**-7 715 184**	**-7 769 576**	**-8 037 147**	**-8 037 147**	**0**	**0**	**-8 170 934**	**-8 235 358**
KL menot	-181 658	-215 401	-1 159 910	-1 159 910	0	0	-1 177 309	-1 194 968
Toimintakate	**-680 016**	**-1 225 985**	**-1 030 239**	**-1 030 239**	**0**	**0**	**-1 058 922**	**-1 016 666**
Rahoitustuotot ja -kulut	-124 384	-125 000	-124 500	-124 500	0	0	-126 368	-126 525
Poistot ja arvonalentumiset	-4 323 332	-4 285 240	-3 357 045	-3 610 377	0	0	-3 664 533	-3 711 456
Yhteensä	**-5 127 732**	**-5 636 224**	**-4 511 784**	**-4 765 115**	**0**	**0**	**-4 849 822**	**-4 854 647**

3.7.2. Tekninen hallinto (Tehtävä 57)

VASTUUHENKILÖ

Tekninen johtaja Mika Raula

TOIMINNAN KUVAUS

Teknisen toimen hallinto vastaa nimensä mukaisesti hallinnosta. Hallintoon kuuluu myös kaupungin metsät sekä rakennuspaikat. Hallinto tuottaa tukipalveluita tekniselle toimialalle sekä liikelaitoksille sekä vastaa koko toimialan kehittämisestä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuodelle 2027 ei ole odotettavissa merkittäviä toiminnallisia muutoksia.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Tekninen johtaja	1		
Toimistosihteeri	1		

TEKNINEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	103 217	102 500	105 000	105 000	0	0	106 575	108 174
Tuet ja avustukset	1 201	0	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	107 674	86 000	100 000	100 000	0	0	101 500	103 023
Muut toimintatuotot	32 336	1 660	928	928	0	0	942	956
Toimintatuotot yht.	**244 427**	**190 160**	**205 928**	**205 928**	**0**	**0**	**209 017**	**212 152**
KL tulot	0	0	202 737	202 737	0	0	205 778	208 865
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-169 998	-183 271	-160 841	-160 841	0	0	-164 058	-167 339
Palvelujen ostot	-111 860	-60 443	-68 815	-68 815	0	0	-69 847	-69 962
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 291	-1 600	-11 800	-11 800	0	0	-11 977	-11 992
Vuokrakulut	-23 750	-21 244	-23 440	-23 440	0	0	-23 792	-24 079
Muut toimintakulut	-432	-300	-700	-700	0	0	-711	-711
Toimintakulut yht.	**-309 330**	**-266 858**	**-265 597**	**-265 597**	**0**	**0**	**-270 385**	**-274 083**
KL menot	-14 220	-16 036	-16 546	-16 546	0	0	-16 794	-17 046
Toimintakate	**-79 123**	**-92 735**	**126 522**	**126 522**	**0**	**0**	**127 616**	**129 888**
Yhteensä	**-79 123**	**-92 735**	**126 522**	**126 522**	**0**	**0**	**127 616**	**129 888**

3.7.3. Liikenneväylät ja alueet (Tehtävä 58)

VASTUUHENKILÖ

Työpäällikkö Johan Lindholm-Roms

TOIMINNAN KUVAUS

Tehtäväalue sisältää katujen, kävely- ja pyöräliikenteen väylien, tie- ja katuvalaistuksen, puistojen, leikkikenttien, torin, matonpesupaikan ja levähdysalueiden ylläpitotehtävät sekä kaupungin alueella olevan yksityistieverkoston kunnossapitoavustusten hallinnoinnin. Tehtäväalueeseen kuuluu myös hulevesijärjestelmien kunnossapito sekä lähi- ja puistometsien hoito-, karsinta- ja hakkuutyöt.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Liikuntapaikat ja -alueet

Liikunta-alueiden hoito on siirtynyt osaksi teknisen toimen toimintaa. Vuonna 2027 toimintaa kehitetään edelleen painottaen suunnitelmallista kunnossapitoa, resurssien tehokasta käyttöä sekä liikunta-alueiden turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Kadut ja muut liikenneväylät

Laitilan kaupungin asemakaavan mukaisia katuja on arviolta 58 km, joista noin 50 km on kestopäällystettyjä. Katujen sekä kävely- ja pyöräliikenteen väylien kunnossapidossa painotetaan turvallisuutta, oikea-aikaisuutta ja ennakoivaa kunnossapitoa.

Puistot

Laitilan kaupungilla on hoidettavia puistoalueita arvioilta noin 22 hehtaaria. Puistojen ja muiden yleisten alueiden hoidossa painotetaan viihtyisyyttä, turvallisuutta ja suunnitelmallista kunnossapitoa.

Tie- ja katuvalaistus

Laitilan kaupungilla on noin 1 800 tie- ja katuvaloa. Valaistus on vuoden 2026 loppuun mennessä muutettu LED-valaistukseksi. Vuonna 2027 painopisteenä ovat valaistusverkon toimintavarmuus, kunnossapito ja energiatehokas käyttö.

Päällystystyöt

Päällystystöitä toteutetaan vuosittaisen päällystysohjelman ja käytettävissä olevien määrärahojen mukaisesti. Toimenpiteet kohdennetaan katuverkon kunnon ja korjaustarpeiden perusteella.

Tori

Torin viihtyisyydestä ja siisteydestä huolehditaan ympärivuotisesti. Kesäkaudella viihtyisyyttä lisätään kesäkukkaistutuksilla ja istutusten hyvällä hoidolla.

Leikkipuistot

Leikkipuistojen turvallisuudesta, siisteydestä ja toimintakunnosta huolehditaan säännöllisillä tarkastuksilla ja oikea-aikaisilla kunnossapitotoimenpiteillä.

Hulevesijärjestelmät

Laitilan kaupunki vastaa hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella. Hulevesijärjestelmien toimintavarmuudesta huolehditaan suunnitelmallisella kunnossapidolla ja havaittuihin ongelmakohtiin reagoidaan mahdollisimman nopeasti. Hulevesien hallinnan järjestämisestä ei peritä erillistä hulevesimaksua.

Yksityistieavustukset

Yksityistieavustukset jaetaan hakemusten perusteella voimassa olevan avustusmäärärahan puitteissa. Kaupunki osallistuu yksityistieverkon ylläpitoon myös tieosakasmaksuina.

Matonpesupaikka

Matonpesupaikka ja kuivatusalue pidetään siistinä, turvallisena ja toimintakuntoisena koko käyttökauden ajan.

Kuorma-auto, traktorit ja muut koneet sekä laitteet

Kuorma-autosta luovutaan vähäisen käyttöasteen vuoksi. Sen tilalle hankitaan kaivurikuormaaja, joka soveltuu paremmin kaupungin kunnossapidon monipuolisiin tarpeisiin. Kaivurikuormaajan avulla voidaan toteuttaa erityisesti pieniä ja kiireellisiä kunnossapito- ja korjaustöitä joustavasti omana työnä ilman tarvetta ulkopuolisen urakoitsijan hankkimiseen. Tavoitteena on tehostaa oman kaluston käyttöä, nopeuttaa töiden toteuttamista sekä vähentää ulkopuolisten palvelujen tarvetta.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
työpäällikkö	1		
Vastaava liikunta- ja ulkoaluehoitaja	1		
Liikunta- ja ulkopaikkojen hoitaja	7		

LIIK.VÄYLÄT JA ALUEET (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	150	5 611	150	150	0	0	152	155
Vuokratuotot	200	0	200	200	0	0	203	206
Muut toimintatuotot	3 311	2 991	4 260	4 260	0	0	4 324	4 389
Toimintatuotot yht.	**3 661**	**8 602**	**4 610**	**4 610**	**0**	**0**	**4 679**	**4 750**
KL tulot	0	0	185 381	185 381	0	0	188 162	190 984
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-286 097	-476 399	-479 392	-479 392	0	0	-488 980	-498 759
Palvelujen ostot	-348 237	-422 300	-348 609	-348 609	0	0	-353 839	-354 402
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-125 649	-159 337	-258 155	-258 155	0	0	-262 027	-262 448
Avustukset	-94 817	-95 000	-95 000	-95 000	0	0	-96 425	-96 546
Vuokrakulut	-83 948	-73 907	-96 510	-96 510	0	0	-97 957	-98 670
Muut toimintakulut	-10 075	-13 000	-4 500	-4 500	0	0	-4 568	-4 573
Toimintakulut yht.	**-948 825**	**-1 239 943**	**-1 282 166**	**-1 282 166**	**0**	**0**	**-1 303 795**	**-1 315 398**
KL menot	-23 213	-42 536	-256 399	-256 399	0	0	-260 245	-264 149
Toimintakate	**-968 377**	**-1 273 878**	**-1 348 574**	**-1 348 574**	**0**	**0**	**-1 371 200**	**-1 383 813**
Poistot ja arvonalentumiset	-841 578	-924 861	-963 543	-1 092 413	0	0	-1 108 799	-1 123 325
Yhteensä	**-1 809 955**	**-2 198 738**	**-2 312 117**	**-2 440 987**	**0**	**0**	**-2 479 999**	**-2 507 138**

3.7.4. Jätehuolto (Tehtävä 59)

VASTUUHENKILÖ

Tekninen johtaja Mika Raula

TOIMINNAN KUVAUS

Jätehuoltotehtävät käsittävät kunnan jätehuoltoviranomaisen tehtävät, hyöty- ja vaarallisten jätteiden muiden kuin yritysten (kotitaloudet) keräyksen ja asianmukaisen käsittelyn järjestämisen sekä yleisen neuvonnan ja opastuksen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Toimintaympäristö on muuttumassa. Jätelain uudistuksen myötä myös kuntien rooli on muuttunut. Laitilan kaupungilla on ollut käytössä jätteiden keräyksessä sopimusperusteinen jätteidenkuljetus, eli kotitaloudet saavat kilpailuttaa jätteidensä kuljettajan. Vallalla on pyrkimys saada kunnat siirtymään kunnalliseen jätteenkuljetusjärjestelmiin.

Hyöty- ja vaarallisten jätteiden keräys ja käsittelystä aiheutuvat kustannukset peritään jätehuollon perusmaksulla. Maksun perintä tullaan siirtämään kaupungin tehtäväksi, mikä tulee aiheuttamaan paineita olemassa oleviin resursseihin.

HENKILÖSTÖ

Jätehuoltotehtävän hallintoa hoitaa tekninen johtaja muun työnsä ohessa.

JÄTEHUOLTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	77 506	105 000	105 000	105 000	0	0	106 575	108 174
Muut toimintatuotot	1 142	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**78 648**	**105 000**	**105 000**	**105 000**	**0**	**0**	**106 575**	**108 174**
Toimintakulut								
Palvelujen ostot	-36 851	-45 179	-46 734	-46 734	0	0	-47 435	-47 494
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-447	-3 000	-2 000	-2 000	0	0	-2 030	-2 033
Toimintakulut yht.	**-37 298**	**-48 179**	**-48 734**	**-48 734**	**0**	**0**	**-49 465**	**-49 527**
KL menot	0	0	-1 207	-1 207	0	0	-1 225	-1 244
Toimintakate	**41 350**	**56 821**	**55 059**	**55 059**	**0**	**0**	**55 885**	**57 403**
Yhteensä	**41 350**	**56 821**	**55 059**	**55 059**	**0**	**0**	**55 885**	**57 403**

3.7.5. Kiinteistöt (Tehtävä 60)

VASTUUHENKILÖ

Kiinteistöpäällikkö Eva Nurmi

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kunnossa- ja ylläpidon optimointi toiminnallisuuden, turvallisuuden ja taloudellisuuden vaatimusten mukaisesti käytössä olevin resurssein.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kiinteistöt- tehtäväalue sisältää kaupungin omistamien kiinteistöjen (33 kpl/ n. 221.000 m³) rakennusten ja alueiden kunnossapidon, vuosikorjaukset ja ylläpidon osassa kiinteistöjä sekä muut kiinteistöihin välittömästi liittyvät menot. Vuokralle annettuja toimitiloja on noin kymmenessä kiinteistössä. Kiinteistöjen kokonaismäärä pienentyy säästötoimenpiteiden ja yhtiöittämisen seurauksena. Toisaalta liikuntatoimen ja teknisen toimen organisaatiomuutoksesta johtuen hallittavaksi on tullut 1.8.2025 alkaen pesäpallokentän rakennukset.

Siivouspalvelut hoitaa kaupungin n. 21 kiinteistön siivouksen. Siivottava pinta-ala on n. 26 000 m2. Talonmiespalvelukeskuksessa ja rakennusten kunnossapidossa oman työn ja ulkopuolisen työvoiman käytön osuus vaihtelee vuositasolla aikatauluista, kohteen erityisvaatimuksista sekä määrärahatilanteen mukaisesti.

Kiinteistöjen kunnossapitoon vuosittain varattavien määrärahojen niukkuudesta huolimatta rakennuskannan yleiskunto on kohtuullisella tasolla. Korjaustoimissa tähdätään ennakoivaan suunnitteluun, kun nyt kunnossapito on keskittynyt ensisijassa akuutteihin huolto- ja korjaustoimenpiteisiin. Kaikissa korjaustoimissa huomioidaan ympäristönäkökulmat ja energiatehokkuus sekä tähdätään tilojen käyttöasteen nostamiseen.

HENKILÖSTÖ

Tavoitteellisen kiinteistöjen poiston seurauksena on tehty muutoksia henkilöresursseihin jo ennakoivasti vuoden 2026 aikana. Vuonna 2027 tarkastellaan ainoastaan yksittäisten tilojen osalta kiinteistönhoidon ja siivouspalvelun vakanssien tarpeenmukaisuus.

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Kiinteistöpäällikkö	1 täytetty (1)	0	0
Kunnossapitoinsinööri	1 täytetty (1)	0	0
Siivoustyönjohtaja	1 täytetty (1)	0	0
Kiinteistönhoitaja	5 täytetty (6)	0	2
Tekninen kiinteistönhoitaja	1 täytetty (1)	0	0
Kirvesmies	1 täytetty (1)	0	0
Siivooja	21,5 täytetty (22,5)	2	11
Laitosapulainen	1 täytetty (1)	0	1

KIINTEISTÖT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	19 886	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	1 695	1 817	808	808	0	0	820	832
Vuokratuotot	4 528 551	3 977 189	4 192 201	4 192 201	0	0	4 255 085	4 318 911
Muut toimintatuotot	17 655	17 005	13 278	13 278	0	0	13 477	13 680
Toimintatuotot yht.	**4 567 787**	**3 996 011**	**4 206 288**	**4 206 288**	**0**	**0**	**4 269 382**	**4 333 423**
Valmistus omaan käyttöön	0	13 764	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-1 459 888	-1 369 487	-1 487 298	-1 487 298	0	0	-1 517 044	-1 547 385
Palvelujen ostot	-1 397 465	-1 130 903	-1 012 042	-1 012 042	0	0	-1 027 222	-1 028 926
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 539 787	-1 503 723	-1 507 073	-1 507 073	0	0	-1 529 679	-1 533 151
Vuokrakulut	-63 105	-28 050	-21 850	-21 850	0	0	-22 178	-22 205
Muut toimintakulut	-2 419	-4 300	-4 300	-4 300	0	0	-4 365	-4 370
Toimintakulut yht.	**-4 462 665**	**-4 036 463**	**-4 032 563**	**-4 032 563**	**0**	**0**	**-4 100 487**	**-4 136 037**
KL menot	-117 902	-122 359	-214 074	-214 074	0	0	-217 285	-220 544
Toimintakate	**-12 780**	**-149 048**	**-40 348**	**-40 348**	**0**	**0**	**-48 390**	**-23 158**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 966 444	-2 864 421	-1 877 003	-1 994 674	0	0	-2 024 594	-2 054 963
Yhteensä	**-2 979 224**	**-3 013 469**	**-1 917 352**	**-2 035 022**	**0**	**0**	**-2 072 984**	**-2 078 121**

3.7.6. Vesihuoltolaitos (Tehtävä 61)

VASTUUHENKILÖ

Vesihuoltopäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos on kaupungin muu taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä omalla toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitoksen maksuina peritään perusmaksut sekä veden ja jäteveden käyttömaksut. Vesihuoltolaitoksen talous on ollut useamman vuoden alijäämäinen ja korotuspaineita maksuihin on ilmennyt lukuisista hintojen tarkastuksista huolimatta. Hinnantarkistuksia on edelleen tarve jatkaa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vesihuoltolain uudistuminen vuoden 2026 alusta tuo kehittämistarpeita vesihuollon suunnitelmalliseen järjestämiseen. Vesihuollon saneerausinvestointien kohdentaminen tulee tarkentumaan omaisuudenhallintasuunnitelman laatimisen myötä. Pohjoiskulman vesiosuuskunnan hankinta ja paineet kasvattaa vesihuollon toiminta-alueita tuovat lisähaasteita. Vakka-Suomen Veden hinnankorotukset vuoden 2026 alussa nostivat jätevesien käsittelyn kuluja Laitilassa.

HENKILÖSTÖ

Vesihuoltolaitoksen organisaatiossa on ollut vaihtuvuutta viime vuosien aikana. Vesihuoltolaitoksella on normaalin työajan lisäksi jatkuva varallaolopäivystys, jolla turvataan vesihuollon toimintaa.

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Vesihuoltopäällikkö	1		
Vesihuoltosihteeri	1		
Vesihuoltovastaava	1		
Laitosmies	3		

VESIHUOLTOLAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	2 297 852	2 420 814	2 648 545	2 648 545	0	0	2 688 274	2 728 598
Maksutuotot	2 713	3 050	3 050	3 050	0	0	3 096	3 142
Vuokratuotot	1 927	1 579	1 635	1 635	0	0	1 660	1 685
Muut toimintatuotot	2 144	1 193	975	975	0	0	989	1 004
Toimintatuotot yht.	**2 304 635**	**2 426 636**	**2 654 205**	**2 654 205**	**0**	**0**	**2 694 018**	**2 734 429**
KL tulot	0	0	583 641	583 641	0	0	592 396	601 282
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-291 462	-324 137	-439 912	-439 912	0	0	-448 711	-457 685
Palvelujen ostot	-862 545	-1 051 909	-1 141 363	-1 141 363	0	0	-1 158 483	-1 159 971
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-539 126	-550 492	-547 215	-547 215	0	0	-555 423	-556 119
Vuokrakulut	-97 959	-107 812	-104 196	-104 196	0	0	-105 759	-106 144
Muut toimintakulut	-15 967	-16 700	-12 500	-12 500	0	0	-12 688	-12 703
Toimintakulut yht.	**-1 807 058**	**-2 051 050**	**-2 245 186**	**-2 245 186**	**0**	**0**	**-2 281 063**	**-2 292 622**
KL menot	-22 402	-27 996	-662 215	-662 215	0	0	-672 149	-682 231
Toimintakate	**475 175**	**347 590**	**330 445**	**330 445**	**0**	**0**	**333 202**	**360 857**
Rahoitustuotot ja -kulut	-124 384	-125 000	-124 500	-124 500	0	0	-126 368	-126 525
Poistot ja arvonalentumiset	-512 497	-493 468	-510 129	-516 920	0	0	-524 674	-526 606
Yhteensä	**-161 706**	**-270 878**	**-304 184**	**-310 975**	**0**	**0**	**-317 839**	**-292 274**

3.7.7. Mittauspalvelut (Tehtävä 63)

VASTUUHENKILÖ

Maankäyttöinsinööri Pekka Jalonen

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupungin tuottamien karttojen ajan tasalla pito ja mittauspalveluiden tuottaminen. Kaupungin omistamien ja hankkimien maa-alueiden kiinteistötoimituksista sekä niitä koskevien tietojen ajan tasalla pidosta ja arkistoinnista huolehtiminen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kunnallistekniikan tarvitsemat mittaukset sekä rakennuslupien edellyttämät paikan- ja korkeusaseman mittaukset sekä mittaustietojen jatkokäsittely ja ylläpito.

- Kaupungin paikkatietoaineiston ylläpito.
- Kaupungin tekemien kiinteistökauppojen tai maanvuokrasopimusten asiakirjojen laadinta sekä kaupanvahvistajana toimiminen.
- Vesi- ja viemärikartan ylläpito yhteistyössä vesilaitoksen kanssa.

- Osoiterekisterin ylläpito rakennusvalvonnan kanssa.
- Maanmittauslaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisten aineistojen luovutus maanmittauslaitoksen käyttöön.
- Asuintonttien markkinoinnin suunnitteluun osallistuminen ja vapaiden tonttien ylläpito karttapalvelussa.
- Kiinteistöjen rajanäyttöjen suorittaminen.

Paikkatieto-ohjelman hankinta näkyy mittauspalveluissa mm. siten, että pohjakarttaa laaditaan ja päivitetään kokonaan omana työnä asemakaava-alueella. Lisäksi kuntalaisille tarjotaan karttapalvelua ja sen sisältöä kehitetään ja päivitetään omana työnä.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Maankäyttöinsinööri	1		

MITTAUSPALVELU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	3 958	3 000	3 317	3 317	0	0	3 366	3 417
Maksutuotot	13 295	15 325	15 325	15 325	0	0	15 555	15 788
Muut toimintatuotot	260	496	387	387	0	0	393	399
Toimintatuotot yht.	**17 513**	**18 821**	**19 029**	**19 029**	**0**	**0**	**19 314**	**19 604**
Valmistus omaan käyttöön	156	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-50 804	-74 947	-78 409	-78 409	0	0	-79 977	-81 576
Palvelujen ostot	-63 691	-19 744	-49 626	-49 626	0	0	-50 370	-50 446
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 423	-800	-800	-800	0	0	-812	-813
Vuokrakulut	-33 107	-31 592	-34 068	-34 068	0	0	-34 579	-34 857
Muut toimintakulut	18	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	**-150 008**	**-127 083**	**-162 903**	**-162 903**	**0**	**0**	**-165 738**	**-167 691**
KL menot	-3 922	-6 473	-9 469	-9 469	0	0	-9 611	-9 755
Toimintakate	**-136 262**	**-114 735**	**-153 343**	**-153 343**	**0**	**0**	**-156 035**	**-157 843**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 813	-2 490	-6 370	-6 370	0	0	-6 466	-6 563
Yhteensä	**-139 075**	**-117 225**	**-159 712**	**-159 713**	**0**	**0**	**-162 501**	**-164 405**

3.8. Rakennus- ja ympäristölautakunta

3.8.1. Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Maksutuotot	144 720	112 463	114 047	114 047	0	0	115 758	117 494
Muut toimintatuotot	1 152	1 487	1 239	1 239	0	0	1 258	1 277
Toimintatuotot yht.	**145 872**	**113 950**	**115 287**	**115 287**	**0**	**0**	**117 016**	**118 771**
Valmistus omaan käyttöön	5 554	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-183 159	-173 103	-199 364	-199 364	0	0	-203 351	-207 418
Palvelujen ostot	-165 651	-376 214	-179 707	-179 707	0	0	-182 403	-182 693
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 191	-1 262	-1 162	-1 162	0	0	-1 179	-1 181
Vuokrakulut	-55 517	-66 314	-61 706	-61 706	0	0	-62 632	-62 992
Muut toimintakulut	97	-455	-460	-460	0	0	-467	-467
Toimintakulut yht.	**-405 421**	**-617 348**	**-442 400**	**-442 400**	**0**	**0**	**-450 032**	**-454 751**
KL menot	-14 827	-16 291	-29 985	-29 985	0	0	-30 434	-30 891
Toimintakate	**-268 822**	**-519 688**	**-357 098**	**-357 098**	**0**	**0**	**-363 451**	**-366 871**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 185	0	-14 225	-14 226	0	0	-14 439	-14 656
Yhteensä	**-270 008**	**-519 688**	**-371 323**	**-371 324**	**0**	**0**	**-377 890**	**-381 527**

3.8.2. Ympäristönsuojelu (Tehtävä 68)

VASTUUHENKILÖ

Ympäristöpäällikkö Lea Törmä

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta, jonka tehtävänä on muun muassa huolehtia ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävistä, toimia maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena, vesilaissa säädettyjen päätösten tekeminen ja valvonta, jätelain sekä vesihuoltolain valvonta.

Laitilan kaupunki on sitoutunut valtuuston päätöksellä vuonna 2013 Hinku –hankkeen (hiilineutraali kunta) tavoitteisiin. Hankkeella pyritään vähentämään kunnan kasvihuonekaasupäästöjä muun muassa parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Ympäristöpäällikkö toimii hankkeessa kaupungin yhteyshenkilönä.

Varsinais-Suomen kuntien yhteinen asiantuntijaorganisaatio, joka on erikoistunut ympäristö- ja energia-asioihin sekä kestävään kehitykseen, Valonia, tarjoaa asukkaille mm. energia- ja vesiensuojeluneuvontaa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Ympäristönsuojelun viranhaltija tekee yhteistyötä rakennustarkastajan ja muiden viranhaltijoiden kanssa. Ympäristönsuojelu osallistuu erilaisiin ilmastotyötä ja kestävää tulevaisuutta tukeviin hankkeisiin ja tapahtumiin, joita eri tahot mm. Laitilan kaupungin omistama kehittämisorganisaatio Ukipolis Oy ja Valonia koordinoivat.

HENKILÖSTÖ

Ympäristönsuojelun henkilöstö koostuu ympäristöpäälliköstä sekä kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa yhteisestä palvelusihteeristä.

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Ympäristöpäällikkö	1		
Palvelusihteeri	0,15		

YMPÄRISTÖNSUOJELU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Maksutuotot	10 430	6 000	5 983	5 983	0	0	6 073	6 164
Muut toimintatuotot	505	496	610	610	0	0	619	628
Toimintatuotot yht.	**10 935**	**6 496**	**6 593**	**6 593**	**0**	**0**	**6 692**	**6 792**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-83 856	-86 076	-91 313	-91 313	0	0	-93 139	-95 002
Palvelujen ostot	-158 446	-165 744	-169 698	-169 698	0	0	-172 244	-172 486
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-965	-862	-862	-862	0	0	-875	-876
Vuokrakulut	-19 817	-18 797	-16 258	-16 258	0	0	-16 502	-16 624
Toimintakulut yht.	**-263 084**	**-271 479**	**-278 132**	**-278 132**	**0**	**0**	**-282 760**	**-284 988**
KL menot	-6 809	-7 482	-14 020	-14 020	0	0	-14 231	-14 444
Toimintakate	**-258 958**	**-272 466**	**-285 559**	**-285 559**	**0**	**0**	**-290 299**	**-292 640**
Poistot ja arvonalentumiset	-323	0	-3 880	-3 880	0	0	-3 938	-3 997
Yhteensä	**-259 281**	**-272 466**	**-289 439**	**-289 439**	**0**	**0**	**-294 238**	**-296 638**

3.8.3. Rakennusvalvonta (Tehtävä 69)

VASTUUHENKILÖ

Rakennustarkastaja Petri Kuusela

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvontaviranomainen valvoo myös kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamis- ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Rakennusvalvonnassa viranhaltijana on rakennustarkastaja, sekä kaavoitusosaston ja ympäristöpuolen kanssa yhteinen palvelusihteeri. Sihteerin työajasta noin 45 % kuluu rakennusvalvonnan tehtäviin.

Toimintaympäristö on muuttunut rakentamisluvan hakemisen osalta sähköiseksi lupajärjestelmäksi. Rinnalla säilyy kuitenkin edelleen mahdollisuus paperiseen luvan hakemiskäsittelyyn.

Rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen arkisto, jonne on kerätty ja tallennettu lupapiirustukset ja -asiakirjat PDF muodossa. Virallinen arkistointijärjestelmä on tarkoitus saada käyttöön lähitulevaisuudessa.

Rakennusvalvonnan laskutus muuttui vuoden 2026 aikana uuden järjestelmän käyttöönoton myötä.

Tavoitteena on perustaa Vakka-Suomen kuntien yhteinen rakennuslautakunta lähivuosien aikana.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Rakennustarkastaja	1		
Palvelusihteeri	0,45		

RAKENNUSVALVONTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Maksutuotot	134 290	106 463	108 064	108 064	0	0	109 685	111 330
Muut toimintatuotot	648	991	629	629	0	0	639	648
Toimintatuotot yht.	**134 937**	**107 454**	**108 694**	**108 694**	**0**	**0**	**110 324**	**111 979**
Valmistus omaan käyttöön	5 554	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-99 303	-87 026	-108 051	-108 051	0	0	-110 212	-112 416
Palvelujen ostot	-7 205	-210 470	-10 009	-10 009	0	0	-10 159	-10 207
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-226	-400	-300	-300	0	0	-305	-305
Vuokrakulut	-35 701	-47 517	-45 448	-45 448	0	0	-46 129	-46 368
Muut toimintakulut	97	-455	-460	-460	0	0	-467	-467
Toimintakulut yht.	**-142 337**	**-345 868**	**-164 268**	**-164 268**	**0**	**0**	**-167 272**	**-169 763**
KL menot	-8 018	-8 808	-15 964	-15 964	0	0	-16 204	-16 447
Toimintakate	**-9 864**	**-247 223**	**-71 538**	**-71 538**	**0**	**0**	**-73 152**	**-74 231**
Poistot ja arvonalentumiset	-862	0	-10 346	-10 346	0	0	-10 501	-10 659
Yhteensä	**-10 726**	**-247 223**	**-81 884**	**-81 884**	**0**	**0**	**-83 653**	**-84 890**

3.9. Käyttötalous yhteensä

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ TOIMIELIMITTÄIN

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS1 2028	TS2 2029
Keskusvaalilautakunta								
Toimintatuotot	9 236	0	20 000	20 000	0	0	20 300	20 605
Toimintakulut	-31 800	0	-21 875	-21 875	0	0	-22 299	-22 693
Toimintakate	**-22 564**	**0**	**-1 875**	**-1 875**	**0**	**0**	**-1 999**	**-2 089**
Yhteensä	**-22 564**	**0**	**-1 875**	**-1 875**	**0**	**0**	**-1 999**	**-2 089**
Tarkastuslautakunta								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-32 969	-27 970	-29 605	-29 605	0	0	-30 078	-30 230
Toimintakate	**-32 969**	**-27 970**	**-29 605**	**-29 605**	**0**	**0**	**-30 078**	**-30 230**
Yhteensä	**-32 969**	**-27 970**	**-29 605**	**-29 605**	**0**	**0**	**-30 078**	**-30 230**
Kaupunginhallitus								
Toimintatuotot	6 759 087	6 256 696	6 550 502	6 550 502	0	0	6 648 759	6 748 490
Valmistus omaan käyttöön	0	3 324	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 720 042	-4 997 657	-5 265 178	-5 265 178	0	0	-5 354 089	-5 419 376
Toimintakate	**2 039 045**	**1 262 362**	**1 285 323**	**1 285 323**	**0**	**0**	**1 294 670**	**1 329 115**
Poistot ja arvonalentumiset	-57 611	-53 463	-71 371	-71 371	0	0	-72 441	-73 528
Yhteensä	**1 981 434**	**1 208 899**	**1 213 952**	**1 213 952**	**0**	**0**	**1 222 229**	**1 255 587**
Kaupunginhallitus/Talouspalvelut								
Toimintatuotot	1 839	715	2 176	2 176	0	0	2 209	2 242
Toimintakulut	-551 128	-580 280	-571 774	-571 774	0	0	-582 164	-590 295
Toimintakate	**-549 289**	**-579 565**	**-569 597**	**-569 597**	**0**	**0**	**-579 955**	**-588 052**
Poistot ja arvonalentumiset	-4 517	-6 022	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	**-553 805**	**-585 588**	**-569 597**	**-569 597**	**0**	**0**	**-579 955**	**-588 052**

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS1 2028	TS2 2029
Kaupunginhallitus/Elinvoima								
Toimintatuotot	2 077 600	1 929 418	2 065 386	2 065 386	0	0	2 096 367	2 127 813
Valmistus omaan käyttöön	840	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 509 276	-4 018 196	-4 235 242	-4 235 242	0	0	-4 304 176	-4 335 923
Toimintakate	**-1 430 836**	**-2 088 778**	**-2 169 855**	**-2 169 855**	**0**	**0**	**-2 207 809**	**-2 208 111**
Poistot ja arvonalentumiset	-18 650	-18 003	-23 442	-23 442	0	0	-23 794	-24 151
Yhteensä	**-1 449 485**	**-2 106 781**	**-2 193 297**	**-2 193 297**	**0**	**0**	**-2 231 603**	**-2 232 261**
Sivistysvaliokunta								
Toimintatuotot	1 868 973	1 376 724	1 244 637	1 244 637	0	0	1 263 306	1 282 256
Toimintakulut	-23 873 957	-24 404 519	-25 890 506	-25 890 506	0	0	-26 350 280	-26 767 356
Toimintakate	**-22 004 984**	**-23 027 795**	**-24 645 870**	**-24 645 870**	**0**	**0**	**-25 086 974**	**-25 485 100**
Poistot ja arvonalentumiset	-248 146	-333 330	-181 478	-181 478	0	0	-184 200	-186 713
Yhteensä	**-22 253 130**	**-23 361 125**	**-24 827 348**	**-24 827 348**	**0**	**0**	**-25 271 174**	**-25 671 813**
Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta								
Toimintatuotot	808 864	747 533	803 274	803 274	0	0	815 323	827 553
Toimintakulut	-1 530 987	-1 460 612	-1 530 259	-1 530 259	0	0	-1 558 715	-1 582 843
Toimintakate	**-722 122**	**-713 080**	**-726 985**	**-726 985**	**0**	**0**	**-743 392**	**-755 290**
Yhteensä	**-722 122**	**-713 080**	**-726 985**	**-726 985**	**0**	**0**	**-743 392**	**-755 290**
Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta								
Toimintatuotot	477 051	447 048	449 158	449 158	0	0	455 896	462 734
Toimintakulut	-1 236 161	-1 224 002	-1 262 991	-1 262 991	0	0	-1 286 979	-1 310 051
Toimintakate	**-759 110**	**-776 954**	**-813 833**	**-813 833**	**0**	**0**	**-831 084**	**-847 317**
Poistot ja arvonalentumiset	-9 958	-10 140	-250	-250	0	0	-254	-258
Yhteensä	**-769 068**	**-787 094**	**-814 083**	**-814 083**	**0**	**0**	**-831 337**	**-847 574**
Tekninen valiokunta								
Toimintatuotot	7 216 671	6 745 230	7 195 060	7 195 060	0	0	7 302 986	7 412 530
Valmistus omaan käyttöön	156	13 764	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-7 715 184	-7 769 576	-8 037 147	-8 037 147	0	0	-8 170 934	-8 235 358
Toimintakate	**-498 358**	**-1 010 583**	**-842 088**	**-842 088**	**0**	**0**	**-867 948**	**-822 828**
Rahoitustuotot ja -kulut	-124 384	-125 000	-124 500	-124 500	0	0	-126 368	-126 525
Poistot ja arvonalentumiset	-4 323 332	-4 285 240	-3 605 037	-3 605 037	0	0	-3 659 113	-3 705 955
Yhteensä	**-4 946 074**	**-5 420 823**	**-4 571 625**	**-4 571 625**	**0**	**0**	**-4 653 428**	**-4 655 308**
Rakennus- ja ympäristölautakunta								
Toimintatuotot	145 872	113 950	115 287	115 287	0	0	117 016	118 771
Valmistus omaan käyttöön	5 554	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-405 421	-617 348	-442 400	-442 400	0	0	-450 032	-454 751
Toimintakate	**-253 995**	**-503 398**	**-327 113**	**-327 113**	**0**	**0**	**-333 017**	**-335 980**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 185	0	-14 226	-14 226	0	0	-14 439	-14 656
Yhteensä	**-255 181**	**-503 398**	**-341 339**	**-341 339**	**0**	**0**	**-347 456**	**-350 636**
Kaupunginhallitus/Muut								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	1 645	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	**1 645**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitustuotot ja -kulut	-94 262	-187 509	-227 376	-227 376	0	0	-402 630	-458 263
Yhteensä	**-92 617**	**-187 509**	**-227 376**	**-227 376**	**0**	**0**	**-402 630**	**-458 263**

4. TULOSLASKELMAOSA

KUNNAN TULOSLASKELMA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	7 234 288	7 294 849	7 560 291	7 560 291	0	0	7 673 695	7 788 801
Maksutuotot	986 781	949 477	860 989	860 989	0	0	873 903	887 012
Tuet ja avustukset	741 332	228 679	385 973	385 973	0	0	391 763	397 639
Vuokratuotot	9 982 108	8 854 882	9 340 541	9 340 541	0	0	9 480 649	9 622 859
Muut toimintatuotot	420 683	289 426	297 686	297 686	0	0	302 151	306 683
Toimintatuotot yht.	**19 365 192**	**17 617 313**	**18 445 480**	**18 445 480**	**0**	**0**	**18 722 162**	**19 002 994**
Valmistus omaan käyttöön	6 550	17 087	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-20 348 208	-20 695 533	-22 693 235	-22 693 235	0	0	-23 147 100	-23 610 042
Palvelujen ostot	-9 032 071	-9 476 546	-9 786 906	-9 786 906	0	0	-9 933 710	-9 974 710
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 420 624	-3 376 618	-3 571 600	-3 571 600	0	0	-3 625 174	-3 631 453
Avustukset	-1 277 837	-1 764 000	-1 275 642	-1 275 642	0	0	-1 294 777	-1 296 397
Vuokrakulut	-9 387 219	-9 660 833	-9 784 469	-9 784 469	0	0	-9 931 236	-10 058 301
Muut toimintakulut	-139 319	-126 631	-175 124	-175 124	0	0	-177 751	-177 973
Toimintakulut yht.	**-43 605 278**	**-45 100 161**	**-47 286 977**	**-47 286 977**	**0**	**0**	**-48 109 747**	**-48 748 876**
Toimintakate	**-24 233 536**	**-27 465 761**	**-28 841 497**	**-28 841 497**	**0**	**0**	**-29 387 586**	**-29 745 882**
Verotulot	18 008 768	19 315 643	20 462 968	20 462 968	0	0	20 801 616	21 467 668
Valtionosuudet	12 845 201	13 279 105	12 109 829	12 109 829	0	0	11 714 126	11 196 106
Rahoitustuotot ja -kulut								
Korkotuotot	29 649	33 833	148 584	153 482	0	0	134 632	125 275
Muut rahoitustuotot	222 150	172 000	195 700	195 700	0	0	198 636	198 884
Korkokulut	-342 228	-389 342	-595 000	-564 215	0	0	-681 012	-792 045
Muut rahoituskulut	-128 218	-129 000	-129 700	-129 700	0	0	-131 646	-131 810
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-218 646	-312 509	-380 416	-344 733	0	0	-479 390	-599 696
Vuosikate	**6 401 786**	**4 816 478**	**3 350 884**	**3 386 567**	**0**	**0**	**2 648 767**	**2 318 196**
Poistot ja arvonalentumiset	-4 663 399	-4 706 198	-3 654 501	-3 911 643	0	0	-3 970 318	-4 021 578
Satunnaiset erät								
Satunnaiset kulut	0	-381 472	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät yht.	0	-381 472	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**1 738 387**	**-271 192**	**-303 617**	**-525 076**	**0**	**0**	**-1 321 551**	**-1 703 382**
Poistoeron muutos	63 889	25 123	25 123	25 123	0	0	25 123	25 123
Tilikauden yli-/alijäämä	**1 802 276**	**-246 069**	**-278 494**	**-499 953**	**0**	**0**	**-1 296 428**	**-1 678 259**

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot/toimintakulut	44 %	39 %	39 %	39 %	-	-	39 %	39 %
Vuosikate/poistot	137 %	102 %	92 %	87 %	-	-	67 %	58 %
Vuosikate, euroa/asukas	762	580	405	410	-	-	322	283
Asukasluku	8 400	8 311	8265	8265	-	-	8221	8178

TULOSLASKELMAOSAN PERUSTELUT

Verotulojen ja valtionosuuksien laskennalliset perusteet on kerrottu talousarvion alkuosassa yleisperusteluissa. Rahoitustuotot- ja kulut perustuvat nykyiseen ja suunnitelmavuosien lainakantaan. Euribor-korot ovat kääntyneet nousuun vuoden 2026 aikana kahden laskuvuoden jälkeen. Korkotason ei ennusteta kuitenkaan nousevan enää merkittävästi vuonna 2027 (VM taloudellinen katsaus, Syksy 2026).

Muihin rahoitustuottoihin sisältyy vesihuoltolaitoksen jäännöspääoman korkoa 125 000 euroa. Lisäksi muihin rahoitustuottoihin sisältyy verotilitysten korkoja ja osinkoja.

Vuosikatearvio on 3,4 milj. euroa vuonna 2027 ja 2,6 milj. euroa vuonna 2028. Tilikauden arvioitu alijäämä on yhteensä 3,5 milj. euroa vuosina 2027-2029. Taseen kumulatiivinen ylijäämä on arviolta 12,5 milj. euroa vuonna 2029.

5. RAHOITUSOSA

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	6 401 786	4 816 478	3 350 884	3 386 567	0	0	2 648 776	2 318 195
Satunnaiset erät	0	-381 472	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-57 021	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta yhteensä	**6 344 765**	**4 435 006**	**3 350 884**	**3 386 567**	**0**	**0**	**2 648 776**	**2 318 195**
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-4 005 189	-6 247 000	-7 098 000	-5 178 000	0	0	-4 583 000	-4 310 000
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	29 023	0	0	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	**-3 976 166**	**-6 247 000**	**-7 098 000**	**-5 178 000**	**0**	**0**	**-4 583 000**	**-4 310 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	**2 368 599**	**-1 811 994**	**-3 747 116**	**-1 791 433**	**0**	**0**	**-1 934 224**	**-1 991 805**
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	6 000 000	6 000 000	6 000 000	0	0	6 500 000	7 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 500 000	-3 500 000	-4 214 286	-4 214 286	0	0	-4 714 286	-5 214 286
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-700 000	0	0	0	0	200 000	-300 000
Lainakannan muutokset yhteensä	-3 500 000	1 800 000	1 785 714	1 785 714	0	0	1 985 714	1 985 714
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	4 487	0	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	8 932	0	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	-166 020	0	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	713 381	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	560 780	0	0	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	**-2 939 220**	**1 800 000**	**1 785 714**	**1 785 714**	**0**	**0**	**1 985 714**	**1 985 714**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-570 621**	**-11 994**	**-1 961 402**	**-5 719**	**0**	**0**	**51 481**	**-6090**

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	7 934 961	5 597 397	683 979	2 639 662	0	0	-264 304	-5 160 857
Investointien tulorahoitus, %	160 %	77 %	65 %	65 %	0 %	0 %	58 %	54 %
Lainanhoitokate	1,8	1,1	0,8	0,8	0	0,0	0,6	0,5
Kassan riittävyys, pv	17	11	-1	14	0	0	14	14
Asukasluku	8 413	8 311	8 265	8 265	0	0	8 221	8 221

RAHOITUSLASKELMAOSAN PERUSTELUT

Investointiosan tulorahoitusosuus on vuoden 2027 talousarviossa 65 prosenttia, vuoden 2028 osalta 57 prosenttia ja vuoden 2029 osalta 53 prosenttia. Vuosikate ei kata poistoja vuosina 2027-2029. Nettoinvestoinnit ovat 5,2 milj. euroa vuonna 2027, 4,6 milj. euroa vuonna 2028 ja 4,3 milj. euroa vuonna 2029.

Toiminnan ja investointien kertymä on alijäämäinen 5,7 milj. euroa vuosina 2027–2029.

Lainakanta nousee vuoden 2025 tilinpäätöksestä 10,7 milj. eurolla vuosien 2026–2029 aikana, ja on arviolta 28,5 milj. euroa vuoden 2029 lopussa. Vuoden 2026 lopussa lainakanta on arviolta 2 737 euroa/asukas. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Laitilan kaupungin lainakanta per asukas oli 2 110 euroa. Vuonna 2025 koko maassa lainat per asukas oli keskimäärin 3 582 euroa.

Lainakannan laskennassa otetaan huomioon kuluvan vuoden talousarvio. Mikäli tilinpäätöksen tulos on arvioitua parempi, lainan tarve pienenee.

Vuonna 2026 nostetaan talousarvion mukaisesti uutta pitkäaikaista lainaa 6 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 2026 aikana 3,5 miljoonaa euroa. Syyskuun tilanteessa lainojen suojausaste oli 65,8 prosenttia ja lainojen keskikorko korkosuojaukset huomioiden 1,74 prosenttia.

6. INVESTOINTIOSA

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA

(Luvut 1 000 euroa)	Kokonais-kustan-nus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Hallinto						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-1 302	-302	-250	-250	-250	-250
Nettoinvestoinnit	**-1 302**	**-302**	**-250**	**-250**	**-250**	**-250**
Sivistystoimi						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-172	-172	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	**-172**	**-172**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tekninen toimi						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-14 140	-3 804	-2 858	-3 000	-1 958	-2 520
Nettoinvestoinnit	**-14 140**	**-3 804**	**-2 858**	**-3 000**	**-1 958**	**-2 520**
Vesihuoltolaitos						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-5 995	-900	-1 475	-1 060	-1 450	-1 110
Nettoinvestoinnit	**-5 995**	**-900**	**-1 475**	**-1 060**	**-1 450**	**-1 110**
Investointihankkeet yhteensä						
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä	-21 609	-5 178	-4 583	-4 310	-3 658	-3 880
Nettoinvestoinnit	**-21 609**	**-5 178**	**-4 583**	**-4 310**	**-3 658**	**-3 880**

INVESTOINTIHANKKEET, HALLINTO

(Luvut 1 000 euroa)	Kokonais-kustan-nus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Irtain omaisuus						
65876 HR-ohjelmiston kehittäminen	-60	-30	0	0	0	0
66038 Kaupungintalon av-laitteistojen päivitys	-24	-12	0	0	0	0
66043 Viraston irtaimisto	-20	-10	0	0	0	0
67020 Maanhankinta ja lunastukset 2027	-1 500	-250	-250	-250	-250	-250
Irtain omaisuus yht.	**-1 302**	**-302**	**-250**	**-250**	**-250**	**-250**
Investointihankkeet yhteensä						
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä	-1 302	-302	-250	-250	-250	-250
Nettoinvestoinnit	**-1 302**	**-302**	**-250**	**-250**	**-250**	**-250**

INVESTOINTIHANKKEET, SIVISTYSTOIMI

(Luvut 1 000 euroa)	Kokonais-kustan-nus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Irtain omaisuus						
66037 Urheilutalon irtaimisto	-130	-130	0	0	0	0
66040 Kappelimäen koulun opetusteknologian päivittäminen	-12	-12	0	0	0	0
67022 Moniaistinen musiikkiopisto	-30	-30	0	0	0	0
Irtain omaisuus yht.	**-172**	**-172**	**0**	**0**	**0**	**0**

(Luvut 1 000 euroa)	Kokonais-kustan-nus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Investointihankkeet yhteensä						
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä	-172	-172	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	**-172**	**-172**	**0**	**0**	**0**	**0**

INVESTOINTIHANKKEET, TEKNINEN TOIMI

(Luvut 1 000 euroa)	Kokonais-kustan-nus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Talonrakennus						
66001 Urheilutalon peruskorjaus	-500	-500	0	0	0	0
66002 Kappelimäen vanha koulu IV-saneeraus	-500	-500	0	0	0	0
66005 Kelpolan pesutilojen saneeraus	-120	0	-120	0	0	0
66006 Kaupungintalon ilmanvaihdon ja valaistuksen uusiminen, vaihe 4.	-450	0	-450	0	0	0
66007 Untamalan koulun peruskorjaus	-1 858	0	0	0	-1 858	0
66008 Meijerin peruskorjaus	-2 400	-200	-200	-2 000	0	0
66009 Kodjalan koulun katto	-180	-180	0	0	0	0
66010 Soukaisten koulun peruskorjaus	-1 200	-500	-700	0	0	0
67001 Kodjalan koulun peruskorjaus	-2 000	0	0	0	0	-2 000
Talonrakennus yht.	**-9 208**	**-1 880**	**-1 470**	**-2 000**	**-1 858**	**-2 000**
Julkinen käyttöomaisuus						
65838 Santilan alikulun hulevesipump	-64	-64	0	0	0	0
65872 Ilomäentien liikennejärjestelyt	-500	0	-500	0	0	0
65875 Keskusurheilukentän perusparannus	-500	-500	0	0	0	0
66012 Kodjala asemakaava-alue katujen rakentaminen	-30	0	0	0	0	-30
66013 Samppanummen asemakaava-alueen laajennus	-430	-30	-400	0	0	0
66014 Hallitien jatkaminen Matikankujalle	-80	-80	0	0	0	0
66015 Kodjala-Kalanti kevyenliikenteen väylä	-200	0	0	-200	0	0
66016 Laessaaren asemakaava-alueen maisemointi	-150	-150	0	0	0	0
66017 Kt 43 liittymäjärjestelyt	-700	0	0	-700	0	0
66018 Kaukalon rataputkiston ja pinnan uusiminen	-510	-510	0	0	0	0
66019 Matikan pururadan kunnostus	-200	0	-200	0	0	0
67002 Kaukolan katujen perusparannus	-200	-200	0	0	0	0
67003 Tenniskenttien perusparannus	-50	0	-50	0	0	0
67004 Jalkapallokentän peruskorjaus	-200	0	0	0	0	-200
67005 Liikennepuiston rakentaminen	-40	-40	0	0	0	0
67006 Päällystysohjelman mukaiset kohteet 2027	-500	-100	-100	-100	-100	-100
67007 Katuvalojen täydentäminen 2027	-80	-80	0	0	0	0
Julkinen käyttöomaisuus yht.	**-4 434**	**-1 754**	**-1 250**	**-1 000**	**-100**	**-330**
Irtain omaisuus						
65879 Linja-autopysäkkien katokset	-40	-20	-20	0	0	0
66036 Sähköautojen latauspisteet	-60	-30	-30	0	0	0
67013 Kiinteistötraktori, Kubota, Iseki liikunta	-60	-60	0	0	0	0
67014 Koppimönkijä Polaris 1000	-28	0	-28	0	0	0
67015 Icebear Electric jäänhuoltokone	-150	0	0	0	0	-150
67016 Kaivurikuormaaja Valmet	-150	-50	0	0	0	0
67017 Keräävä ruohonleikkuri Grasshopper	-40	0	0	0	0	-40
67018 Salibandykaukalo ja maalit	-10	-10	0	0	0	0
67019 Kiinteistötraktori, Kubota, Iseki puisto	-60	0	-60	0	0	0
Irtain omaisuus yht.	**-498**	**-170**	**-138**	**0**	**0**	**-190**

(Luvut 1 000 euroa)	Kokonais-kustan-nus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Investointihankkeet yhteensä						
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä	-14 140	-3 804	-2 858	-3 000	-1 958	-2 520
Nettoinvestoinnit	**-14 140**	**-3 804**	**-2 858**	**-3 000**	**-1 958**	**-2 520**

INVESTOINTIHANKKEET, VESIHUOLTOLAITOS

(Luvut 1 000 euroa)	Kokonais-kustan-nus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Vesi- ja viemärilaitos						
67008 Vesijohtoverkostojen saneeraukset 2027	-1 250	-250	-250	-250	-250	-250
67009 Vesijohtoverkoston täydentäminen toiminta-alueella 2027	-200	-50	-50	-50	-50	0
67010 Viemäriverkoston saneeraukset 2027	-1 250	-250	-250	-250	-250	-250
67011 Jätevesipumppaamoiden saneeraukset 2027	-300	-60	-60	-60	-60	-60
67012 Viemäriverkoston täydentäminen toiminta-alueella 2027	-250	-50	-50	-50	-50	-50
65849 Vesitornin saneeraus	-370	-70	-150	-150	0	0
65852 8-tien alitusten saneeraus	-50	0	-20	-20	-10	0
65855 Viemäriverkoston rakentaminen Samppanummi	-270	-20	-250	0	0	0
65858 8-tien alitusten saneeraus	-90	0	-30	-30	-30	0
66023 Vesijohtoverkoston rakentaminen Kodjala	-50	0	0	0	0	-50
66024 Vesijohtoverkoston rakentaminen Samppanummi	-220	-20	-200	0	0	0
66025 Pohjoiskulman vosk. haltuunotto	-30	-15	-15	0	0	0
66026 Vesijohtoverkoston rakentaminen Seppälä	-50	0	0	0	-50	0
66027 Vesijohtoverkoston rakentaminen Vahantaka/Soukainen	-200	-100	-100	0	0	0
66028 Vesijohtoverkoston rakentaminen Kovero	-50	0	0	-50	0	0
66031 Viemäriverkoston rakentaminen Kodjala	-50	0	0	0	0	-50
66032 Viemäriverkoston rakentaminen Seppälä	-300	0	0	0	-300	0
66033 Viemäriverkoston rakentaminen Vahantaka/Soukainen	-800	0	0	0	-400	-400
66034 Viemäriverkoston rakentaminen Kovero	-150	0	0	-150	0	0
66035 Pohjoiskulman vosk. Haltuunotto viemärilaitos	-65	-15	-50	0	0	0
Vesi- ja viemärilaitos yht.	**-5 995**	**-900**	**-1 475**	**-1 060**	**-1 450**	**-1 110**
Investointihankkeet yhteensä						
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä	-5 995	-900	-1 475	-1 060	-1 450	-1 110
Nettoinvestoinnit	**-5 995**	**-900**	**-1 475**	**-1 060**	**-1 450**	**-1 110**

7. VESIHUOLTOLAITOS

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TP 2025	TA 2026	Hall.kunta	Esittelijä	Hallitus	Valtuusto	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**2 300 565**	**2 423 864**	**2 651 595**	**2 651 595**	**0**	**0**	**2 691 369**	**2 731 740**
Liiketoiminnan muut tuotot	4 071	2 772	2 610	2 610	0	0	2 649	2 689
Materiaalit ja palvelut								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Ostot tilikauden aikana	-527 472	-550 492	-547 215	-547 215	0	0	-555 423	-556 119
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-11 654	0	0	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-539 126	-550 492	-547 215	-547 215	0	0	-555 423	-556 119
Palvelujen ostot	-862 545	-1 051 909	-1 141 363	-1 141 363	0	0	-1 158 483	-1 159 971
Materiaalit ja palvelut yht.	**-1 401 671**	**-1 602 401**	**-1 688 578**	**-1 688 578**	**0**	**0**	**-1 713 906**	**-1 716 090**
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-232 408	-262 111	-355 456	-355 456	0	0	-362 565	-369 817
Eläkekulut	-50 929	-52 763	-71 447	-71 447	0	0	-72 876	-74 333
Muut henkilösivukulut	-8 125	-9 263	-13 010	-13 010	0	0	-13 270	-13 535
Henkilöstökulut yht.	**-291 462**	**-324 137**	**-439 912**	**-439 912**	**0**	**0**	**-448 711**	**-457 685**
Poistot ja arvonalentumiset	-512 497	-493 468	-510 129	-516 920	0	0	-524 674	-526 606
Liiketoiminnan muut kulut	-136 327	-152 508	-195 270	-195 270	0	0	-198 199	-199 796
Liikeyli-/alijäämä	**-37 322**	**-145 878**	**-179 684**	**-186 475**	**0**	**0**	**-191 742**	**-165 748**
Rahoitustuotot ja -kulut								
Muut rahoitustuotot	762	0	700	700	0	0	711	711
Korvaus peruspääomasta	0	-125 000	-125 200	-125 200	0	0	-127 078	-127 237
Muut rahoituskulut	-125 146	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	**-124 384**	**-125 000**	**-124 500**	**-124 500**	**0**	**0**	**-126 368**	**-126 525**
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	**-161 706**	**-270 878**	**-304 184**	**-310 975**	**0**	**0**	**-317 839**	**-292 273**
Kl-erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät								
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä ennen varauksia	**-161 706**	**-270 878**	**-304 184**	**-310 975**	**0**	**0**	**-317 839**	**-292 273**
Tilikauden yli-/alijäämä	**-161 706**	**-270 878**	**-304 184**	**-310 975**	**0**	**0**	**-317 839**	**-292 273**